

ЖОРЖ СИМЕНОН

МЕГРЕ ПРИ МИНИСТЪРА

Част 0 от „Комисар Мегре“

Превод от френски: Евгения Грекова, 2006

chitanka.info

ПЪРВА ГЛАВА

ДОКЛАДЪТ НА ПОКОЙНИЯ КАЛАМ

Както винаги, когато се прибираще вечер вкъщи, на едно и също място на тротоара, малко след като минеше покрай газения фенер — Мегре вдигна глава, за да погледне към осветените прозорци на апартамента си. Дори вече не си даваше сметка за това. Ако някой го попиташе изведнъж дали в дома му свети или не, той може би нямаше да може да отговори веднага. Освен това имаше и манията да започва да разкопчава палтото си някъде между втория и третия етаж, за да извади ключа от джоба на панталона си, макар че вратата неизменно се отваряше веднага след като той стъпеше върху изтривалката.

Това бяха негови ритуали, изграждали се в течение на годините и на които той държеше повече, отколкото би искал да си признае. Жена му например имаше странния навик да взема от ръцете му мокрия чадър, като едновременно навеждаше глава, за да го целуне по бузата. Но днес нямаше подходящи условия за това, тъй като не валеше.

Той зададе традиционния си въпрос:

— Някой търсил ли ме е по телефона?

Тя отвърна, докато затваряше входната врата:

— Търсиха те. Боя се, че няма смисъл да си сваляш палтото.

През деня времето беше някак сивкаво — нито студено, нито топло, а към два часа следобед се бе изсипал силен дъжд, примесен със сняг. На „Ке дез’ Орфевр“ Мегре бе вършил само текуща работа.

— Вечеря ли добре?

Осветлението в техния апартамент беше по-ярко, но по-задушевно, отколкото в кабинета му. Той видя вестниците, приготвени до неговото кресло, и пантофите си до него.

— Вечерях с шефа, Люка и Жанвие в „Брасри Дофин“.

А след това четиримата бяха отишли на събранието на Взаимоспомагателната каса на полицията. От четири години Мегре, противно на желанието си, всяка година бе избран за неин заместник-председател.

— Имаш време да изпиеш чаша кафе. Но си свали все пак палтото. Казах, че няма да се върнеш преди одинайсет.

Беше десет и половина. Събранието не беше продължило дълго. След това неколцина от тях успяха дори да пийнат по една бира в бирарията. После Мегре се върна с метрото.

— Кой ме е търсил?

— Някакъв министър.

Както стоеше прав по средата на салона, той я погледна и смръщи вежди.

— Какъв министър?

— Министърът на строителството. Някой си Поен, ако добре съм разбрала името му.

— Да, Огюст Поен. Той се е обадил тук, така ли? Лично ли?

— Да.

— Не му ли каза да се обади на „Ке дез’ Орфевр“?

— Той искаше да говори лично с теб. Трябва спешно да те види. Когато му отговорих, че те няма, той ме попита дали съм прислужницата ти. Стори ми се, че беше притеснен. Казах му, че съм госпожа Мегре. Той се извини, попита ме къде си и кога ще се прибереш вкъщи. Стори ми се свит човек.

— Да, но репутацията му не е такава.

— Трябваше дори да му кажа дали съм сама, или не. Тогава ми обясни, че телефонното му обаждане трябва да остане в тайна, че не ми се обажда от министерството, а от обществен телефон, и било важно за него да се види възможно най-бързо с теб.

През цялото време, докато тя говореше, Мегре продължаваше да я наблюдава със смръщени вежди. Целият му вид издаваше неговата боязън от политиката. Неведнъж в течение на кариерата му се бе случвало някой държавник, депутат или сенатор, или каквато и да било видна личност да поиска неговата помощ. Обаче това ставаше винаги по общоприетия път, винаги го бяха викали при началника и всеки път разговорът бе започвал по следния начин:

— Извинявам се, скъпи ми Мегре, че ви натоварвам с една задача, която няма да ви се хареса.

И наистина, това винаги бяха доста неприятни неща.

Не познаваше лично Огюст Поен и никога не го беше виждал в плът и кръв. Не беше от онези личности, за които често се пише по

вестниците.

— Защо не се е обадил на Кея?

Говореше по-скоро на себе си. Но въпреки това госпожа Мегре отвърна:

— Откъде да знам аз? Повтарям ти само какво ми каза той. Най-напред, че се обажда от телефонна кабина...

Тази подробност беше направила силно впечатление на госпожа Мегре. Според нея един министър на Републиката беше важна личност и тя не можеше да си представи как той влиза вечер, едва ли не тайно, в някоя обществена телефонна кабина на ъгъла на някой булевард.

— ... Освен това, че не трябва да ходиш в министерството, а в собствения му апартамент, който си е наел...

Тя погледна в някаква хартийка, на която беше написала няколко думи.

— ... на булевард „Пастьор“ № 27. Няма нужда да се обаждаш на портиерката. Той живее на четвъртия етаж отляво.

— Там ли ще ме чака?

— Ще те чака, докато не отидеш. Но най-добре било да се върне в министерството преди полунощ.

После го попита с променен глас:

— Мислиш ли, че може да е някаква шега?

Той поклати глава. Разбира се, всичко това беше непривично и странно, но не приличаше на шега.

— Ще си изпиеш ли кафето?

— Не, благодаря. След бирата не върви.

И както беше прав, си сипа съвсем малко сливова ракия, взе си нова лула от камината и тръгна.

— Доскоро.

Когато отново се озова на булевард „Ришар Льоноар“, влагата, която се усещаше през целия ден, беше започнала да се кондензира в прашна мъгла, образуваща светъл кръг около уличните лампи. Не взе такси. С метрото щеше да стигне също толкова бързо до булевард „Пастьор“. А освен това никак не чувстваше, че върши официално служебните си задължения.

През целия път, докато наблюдаваше машинално мустакатия господин, който четеше вестник, седнал на отсрещната седалка, той се чудеше какво ли може да иска от него Огюст Поен и най-вече защо му

беше определил толкова спешна и едновременно с това тайнствена среща.

За Поен знаеше само, че е бил адвокат във Ванде — в Ла Рош-сюр-Йон, ако не се лъжеше — и вече на възраст влязъл в политиката. Беше от онези депутати, които бяха избирани след войната заради характера и поведението им по време на окупацията.

Какво точно е направил, Мегре не знаеше. Но така или иначе, докато някои от колегите на Поен минаваха през Камарата, без да оставят следа, Поен веднага беше преизбран, а три месеца след това, при съставянето на последния кабинет, бе получил портфейла на министър на строителството.

Комисарят не беше чувал слухове по негов адрес, каквито обикновено се носят за повечето политически личности. Жена му не даваше никакви поводи, за да се говори за нея. Същото се отнасяше и за децата му, ако изобщо имаше такива.

Когато излезе от станцията на метрото „Пастьор“, забеляза, че мъглата се бе сгъстила и беше добила жълтеникав цвят. Мегре усети прашната ѝ влага на устните си. На булеварда нямаше жива душа, само се чуваха стъпки някъде по-нататък, по посока на Монпарнас, и пак оттам се дочуваше свиренето на влак на излизане от гарата.

Някои прозорци все още светеха сред мъглата и създаваха впечатление за спокойствие и сигурност. В тези сгради — нито особено богати, нито особено бедни, нито нови, нито стари, с горедолу еднакви апартаменти — живееха хора от средната класа, преподаватели, държавни служители, обикновени служещи, които вземаха метрото или автобуса в един и същи час всяка сутрин.

Той натисна звънеца, а когато вратата се отвори, измърмори някакво неразбираемо име и се отправи към асансьора.

Асансьорът беше тесен, за двама души. Започна да се изкачва бавно и безшумно покрай слабо осветените стълбища. Вратите по етажите бяха в един и същи тъмнокафяв цвят, с еднакви изтривалки пред тях.

Той позвъни на тази отляво и вратата се отвори веднага, като че някой го беше очаквал с ръка върху бравата. Беше Поен, който направи три крачки напред, за да натисне копчето на асансьора за надолу. Мегре не беше се сетил да направи това.

— Извинете, че ви обезпокоих в толкова късен час — измърмори под носа си той. — Заповядайте насам...

Госпожа Мегре щеше да бъде разочарована, защото той изобщо не отговаряше на нейната представа за министър. По ръст и пълнота приличаше много на комисаря, но беше по-широк в раменете и по-як. Би могло да се каже, че имаше селски вид. Лицето му притежаваше резки очертания, а големият нос и устата напомняха за скулптурите от индийско дърво.

Беше облечен в съвсем обикновен сивкав костюм и носеше вратовръзка конфекция. Две неща у него правеха най-силно впечатление. Гъстите вежди, дълги като мустаци, и също толкова дългите косми, които покриваха ръцете му.

Той също наблюдаваше Мегре, без да се опитва да скрие това и без да се усмихва учтиво.

— Седнете, комисарю.

Апартаментът беше по-малък от онзи на булевард „Ришар Льоноар“ и вероятно се състоеше само от две, а може би от три помещения и от миниатюрна кухня. От антрето, където имаше закачени дрехи, те преминаха в кабинет, който напомняше ергенско жилище. Върху рафт на стената бяха подредени десет или дванайсет лули, повечето от теракота, и една доста красива — от морска пяна. Излязлото от мода бюро, каквото бащата на Мегре имаше навремето, беше покрито с документи и с пепел, а над него имаше етажерки и множество малки чекмеджета. Не посмя веднага да разглежда фотографиите по стените — на бащата и майката на Поен, в същите рамки в златисто и черно, каквито можеше да се видят в коя да е ферма във Ванде.

Като седна в своя въртящ се стол, точно какъвто имаше навремето бащата на Мегре, Поен докосна небрежно кутията с пури.

— Предполагам... — започна той.

Комисарят се усмихна и промърмори:

— Предпочитам лулата си.

— От сивия ли?

И министърът му подаде отворен пакет сив тютюн. После и той запали отново своята лула, която беше оставил да угасне.

— Сигурно сте бил учуден, когато жена ви ви е казала...

Той се опитваше да започне разговора, но не беше доволен от първото изречение. Това, което се случваше, беше твърде странно. Двамата седяха в спокойния и топъл кабинет, почти еднакви на ръст, приблизително на една и съща възраст, и се наблюдаваха взаимно, без да скриват това един от друг. Като че откриваха приликите, заинтригувани от тях, и се колебаеха дали да се разпознаят като близки роднини.

— Слушайте, Мегре, няма никакъв смисъл да си говорим официалности. Познавам ви само от вестниците и от онова, което съм чувал за вас.

— Аз също, господин министър.

Поен направи движение с ръка, като че искаше да каже, че тук, между тях двамата, тази титла е неуместна.

— В затруднение съм. Досега никой не знае и никой не подозира за това, нито председателят на Министерския съвет, нито дори жена ми, която обикновено е в течение на всички мои действия. Разчитам именно на вас.

Той отмести за миг поглед и дръпна от лулата си, като че притеснен от това, че последното му изречение можеше да мине за банално ласкателство.

— Не исках да спазвам йерархията и да се обръщам към директора на Съдебната полиция. Това, което правя, е извън правилата. Изобщо не бяхте задължен да идвате, както изобщо не сте длъжен да ми помогнете сега.

Той стана и въздъхна леко.

— Ще пийнете ли една чашка?

После добави с нещо, което наподобяваше усмивка.

— Не се бойте, не се опитвам да ви подкупя. Просто тази вечер наистина имам нужда от малко алкохол.

Отиде в съседната стая и се върна с вече начената бутилка и две чаши без столче, като онези, които обикновено се използват в селските кръчми.

— Това е обикновена селска ракия, каквато баща ми вари всяка есен. Тази е отпреди двайсетина години.

Те се спогледаха, с чаши в ръка.

— За ваше здраве.

— За ваше здраве, господин министър.

Този път Поен, изглежда, не чу последните две думи.

— Не зная откъде да започна, не защото се притеснявам от вас, а защото е трудно да се разкаже ясно тази история. Четете ли вестници?

— Да, когато злосторниците ми оставят свободно време за това.

— Следите ли развитието на политиката?

— Доста бегло.

— Знаете ли, че не съм от онзи тип, който обикновено наричат истински политик?

Мегре кимна.

— Хубаво! Вероятно сте в течение за катастрофата в Клерфон?

Този път вече Мегре не можа да се сдържи и трепна. Изглежда, на лицето му се бяха изписали също известна досада и недоверие, тъй като неговият събеседник наведе глава и додаде по-тихо:

— За нещастие именно за това става дума.

Още преди малко, в метрото, Мегре се беше опитал да отгатне за какво министърът е искал тайно да говори с него. Не беше се сетил за историята в Клерфон, която от месец насам пълнеше страниците на вестниците.

Санаториумът в Клерфон, в Северна Савоя, между Южин и Межев, разположен на височина от над хиляда и четиристотин метра, беше една от най-забележителните постройки, осъществени след войната.

Мегре не си спомняше вече точно кой беше предложил идеята да се създаде заведение за деца от най-бедните семейства, подобно на модерните частни санаториуми. Това се бе случило преди няколко години. Навремето се беше вдигнал голям шум около този проект. Някои бяха съзрели в него чисто политическа афера и в Камарата на депутатите се бяха разгорели свирепи спорове по този въпрос. Беше създадена дори специална комисия, за да проучи проекта и в края на краищата, след дълги словесни битки, той бе осъществен.

Но месец по-късно се случи катастрофата, една от най-ужасните в историята. Снеговете бяха започнали да се топят толкова рано, че никой не си спомняше това да е ставало някога. В планината се бяха образували буйни потоци. Същото стана и с подводната река Лиз, толкова малка, че дори я нямаше на картите. Но въпреки това беше успяла да подкопае основите на цяло крило от санаториума в Клерфон.

Следствието, започнало още в деня след злополуката, още не беше приключило. Експертите не можеха да стигнат до общо становище. Както впрочем и вестниците, които заставаха на различни позиции, в зависимост от симпатиите им.

Сто двайсет и осем деца бяха намерили смъртта си при срутването на една от постройките, а останалите бяха евакуирани по спешност.

След миг мълчание Мегре промърмори:

— Но вие не сте бил член на Министерския съвет по време на строителството в Клерфон, нали?

— Не, дори не бях член на парламентарната комисия, която гласува кредитите. Честно казано, съвсем доскоро не знаех за тази афера повече от хората, които са чели за нея във вестниците.

Той замълча за малко.

— Чували ли сте за доклада „Калам“, комисарю?

Мегре го погледна изненадано и поклати глава.

— Е, тепърва ще чуете. Дори вероятно ще чуете прекалено много да се говори за него. Предполагам, че не четете малките седмични вестници, като „Ла Рюмьор“ например?

— Не, никога.

— А познавате ли Хектор Табар?

— Само по име. Но съм чувал за него. Колегите ми на улица „Де Сосе“ сигурно го познават по-добре от мен.

Той намекваше за Националната сигурност. Тя беше на пряко подчинение на Министерството на вътрешните работи и често биваше натоварена със задачи, касаещи непосредствено или косвено политиката.

Табар беше журналист, ползващ се с лоша репутация. Заради него пълният със сплетни седмичник се славеше като вестник за шантаж.

— Прочетете това. Беше публикувано само шест дни след катастрофата.

Беше кратко и тайнствено съобщение.

Дали някой ще се осмели един ден да разкрие съдържанието на доклада „Калам“ под натиска на

общественото мнение?

— Това ли е всичко? — учуди се комисарят.

— Не, ето един откъс от следващия брой.

За разлика от широко възприетото мнение, сегашното правителство ще падне преди началото на пролетта не в резултат на нещо, свързано с външната ни политика, нито заради събитията в Северна Африка, а заради доклада „Калам“. В чии ръце се намира докладът „Калам“?

Изразът докладът „Калам“ звучеше почти комично и Мегре се усмихна, докато задаваше въпроса:

— Кой е този Калам?

Обаче Поен изобщо не се усмихна. Докато изпразваше лулата си в голям меден пепелник, той започна да обяснява:

— Той е преподавател от Висшата строителна школа. Починал е преди две години от рак, ако не се лъжа. Името му не е познато на широката общественост, но той е много известен в областта на приложната механика и на гражданското строителство. Често са викали Калам за консултация при големи строежи в свършено различни страни, като Япония и страните от Южна Америка. Той е бил безспорен авторитет, що се отнася до устойчивостта на материалите, и по-конкретно на бетона. Написал е книга, която нито вие, нито аз сме чели, но я имат всички архитекти. Озаглавена е *Болезните на бетона*.

— Значи Калам се е занимавал със строителството в Клерфон?

— Да, но не пряко. Нека ви разкажа цялата история по друг начин, в хронологичен ред по-скоро от личен характер. Както ви казах вече, по време на катастрофата не знаех за този санаториум нищо повече от онова, което публикувах вестниците. Дори не си спомнях дали съм гласувал „за“ или „против“ този проект преди пет години. Трябваше да направя справка в „Държавен вестник“, за да открия, че всъщност бях гласувал за този проект. И аз като вас не чета „Ла Рюмьор“. Едва след второто кратко съобщение председателят на Министерския съвет ме повика настрана и ме попита:

— Чели ли сте доклада „Калам“?

— Отвърнах му най-спокойно, че не съм. Той сякаш остана изненадан и ми се стори дори, че ме погледна с известно подозрение.

— Но този доклад би трябвало да се намира във вашите архиви — каза ми той.

И тогава вече ми разказа цялата история. По време на споровете относно Клерфон, преди пет години, след като парламентарната комисия вече се била разделила на две, един от депутатите, не зная точно кой, предложил да се възложи на специалист с безспорен престиж да направи доклад върху този проект.

Той посочил името на професор Жулиен Калам от Националната висша строителна школа, който известно време проучвал проекта и дори ходил на самото място в Северна Савоя.

След това написал доклад, който по принцип трябва да бъде предаден на комисията...

Мегре като че започна да разбира за какво ставаше дума.

— И този доклад е бил отрицателен, така ли?

— Почакайте. Когато министър-председателят разговаря с мен за тази афера, той вече бил наредил да се започне издирване в архивите на Камарата на депутатите. Трябвало е да се открие този доклад в досиетата на комисията. Обаче се оказало не само че докладът там липсва, но и една част от резюметата е изчезнала. Разбирате ли какво означава това?

— Да, някои хора са били заинтересувани този доклад никога да не бъде публикуван, предполагам?

— Прочетете това.

Беше още един откъс от вестник „Ла Рюмьор“, също толкова кратък, но не по-малко заплашителен.

Дали господин Артюр Нику ще има достатъчно силна власт, за да попречи на излизането на доклада „Калам“ на бял свят?

Мегре беше чувал това име, както беше чувал и стотици други. Но най-вече познаваше фирмата „Нику и Совгрэн“, защото този надпис можеше да се види почти навсякъде, където имаше строителни

работи, независимо дали ставаше дума за пътища, мостове или шлюзове.

— Именно фирмата „Нику и Совгрен“ е строила санаториума в Клерфон.

Мегре започваше да съжалява за това, че беше дошъл. Макар че изпитваше естествена симпатия към Огюст Поен, от историята, която той му разказваше сега, му беше също толкова неприятно, колкото, ако беше чул някой да пуска пред някоя жена неприлични шеги.

Но без да ще, се опитваше да се досети каква роля може да е изиграл Поен в трагедията, струвала живота на сто дваайсет и осем деца. Малко оставаше да го запита направо:

— А вие какво общо имате с всичко това?

Досещаше се, че в тази история бяха замесени мнозина политици, може би дори високопоставени личности.

— Ще се опитам да ви разкажа по-бързо останалото до края. И така, министър-председателят ме помоли да започна най-внимателни проучвания в архивите на моето министерство. Националната висша строителна школа е пряко подчинена на Министерството на строителството. Логически погледнато, някъде из нашите архиви, най-малкото в досиетата, трябваше да имаме копие от доклада „Калам“.

И пак тези прословути думи: *доклада „Калам“*.

— Но вие не намерихте нищо, така ли?

— Не, нищо. Напрасно преровихме тонове прашни документи, дори из таваните.

Мегре започна да се вълнува. Не се чувстваше добре в креслото си и неговият събеседник забеляза това.

— Не обичате много политиката, така ли?

— Да, признавам си го.

— Аз също. Колкото и да ви изглежда странно, преди дванайсет години се съгласих да участвам в изборите именно за да се боря срещу шашмите в политиката. А когато преди три месеца ми предложиха да вляза в Министерския съвет, отново се оставих да ме убедят с идеята, че ще мога да внеса малко повече чистота в обществените дела. Ние с жена ми сме обикновени хора. Виждате жилището, в което живеем двамата в Париж, по време на заседанията на Камарата, откакто станах депутат. Прилича по-скоро на временно ергенско жилище. Жена ми

можеше да си остане в Ла Рош-сюр-Йон, където се намира къщата ни, обаче ние двамата сме свикнали да живеем заедно.

Той говореше съвсем естествено, без сантименталност.

— Откакто станах министър, живеем официално в министерството, на булевард „Сен Жермен“, но идваме колкото се може по-често да се крием тук, особено в неделя. Няма значение. Обадох ви се от телефонна кабина, както жена ви вероятно ви е казала. Ако не се лъжа, жена ви прилича на моята. Та, както казах, обадох ви се от телефонна кабина, защото се боя от подслушвателните апарати. Независимо дали съм прав или не, съм убеден, че моите телефонни разговори от министерството, а може би и от този апартамент, се записват някъде. Предпочитам да не зная къде става това. Трябва да ви призная, без да се гордея с това, че тази вечер, преди да дойда тук, влязох през една от вратите на едно от кината по Булевардите, а после излязох от друга врата. И два пъти сменях таксито. Но въпреки това не бих се заклел, че апартаментът ми не е под наблюдение.

— Не забелязах никого на идване.

Сега вече Мегре изпитваше по-скоро съжаление към него. Дотук Поен се бе опитал да говори безгрижно. Но след като вече беше стигнал до същността на тяхната среща, той започна да го усуква и да говори със заобикалки, като че се страхуваше, че Мегре ще си състави погрешно впечатление за него.

— Целият архив на министерството беше преобърнат. А пък там има толкова много бумажки, за които нито едно живо същество вече не си спомня. През това време министър-председателят ми се обаждаше най-малко по два пъти на ден и вече не съм сигурен дали продължава да ми има доверие. Освен това започна търсене и във Висшата строителна школа, но засега без никакъв резултат.

Мегре не можа да се сдържи и попита, както човек обикновено пита в края на една история:

— Намериха ли в крайна сметка този доклад „Калам“?

— Да, поне онова, което изглежда като доклада „Калам“.

— И къде това?

— На един таван на Висшата школа.

— Някой от преподавателите ли?

— Не, един от охраната. Вчера следобед ми донесоха визитката на някой си Пикмал, за когото никога не бях чувал. На нея беше

написано с молив: „По повод доклада «Калам»“. Веднага наредих да го пуснат да влезе. Най-напред се освободих от моята секретарка, госпожица Бланш, макар че тя работи при мен от двайсет години. Тя е от Ла Рош-сюр-Йон и ми беше секретарка още по време на адвокатската ми практика. Ще видите, че това има своето значение. Началникът на кабинета ми също не беше в стаята. Останах на четири очи с някакъв мъж на неопределена възраст с втрещен поглед, който стоеше срещу мен, без да говори. Държеше под мишница пакет, увит в сивкава хартия.

— Вие ли сте господин Пикмал? — попитах аз, леко разтревожен, понеже за миг ми се стори, че си имам работа с луд човек. Той само кимна. „Седнете.“ „Няма нужда да сядам.“ Имах чувството, че в погледа му не виждах ни най-малка симпатия към мен. Попита ме едва ли не грубо: „Вие ли сте министърът?“ „Да, аз съм.“ „Аз съм от охраната на Строителната школа.“ После направи две крачки към мен, подаде ми пакета и произнесе със същия тон: „Отворете го и ми дайте разписка.“ Пакетът съдържаше документ от около четирийсет страници, който очевидно беше копие с индиго и беше озаглавен: *Доклад относно строителството на санаториум в местността, наречена Клерфон, в Северна Савоя.*

Документът не беше подписан на ръка, обаче името Жулиен Калам, заедно с неговото научно звание, беше написано на машина на последната страница, заедно с датата. Пикмал продължаваше да стои пред мен и отново повтори: „Искам да ми дадете разписка.“ Написах му на ръка една разписка. Той я сгъна, пхна я в един овехтял портфейл и тръгна към вратата. Аз го повиках. „Къде открихте тези документи?“ „На тавана.“ „По всяка вероятност ще се наложи да направите писмена декларация.“ „Всички знаят къде могат да ме намерят.“ „Нали не сте показвали този документ на никого?“ Той ме погледна право в очите и отвърна презрително: „Не, не съм казвал на никого.“ „Имаше ли и други копия?“ „Доколкото знам — не.“ „Благодаря ви.“

Поен погледна притеснено Мегре.

— И точно тук допуснах една грешка — продължи да разказва той. — Предполагам, че беше заради този странен Пикмал. Много добре ми беше ясно, че анархистите сигурно се държат точно по този начин, преди да хвърлят бомбата си.

— На колко години беше? — попита Мегре.

— Може би около четирийсет и пет. Не беше облечен много добре, но и не много зле. Погледът му приличаше на погледа на луд или на фанатик.

— Направихте ли някакви справки по негов адрес?

— Не веднага. Беше пет часът. Имаше още четирима-петима души в моята чакалня, а вечерта трябваше да председателствам на една вечеря на инженери. Като разбра, че посетителят ми си е тръгнал, секретарката ми веднага се появи. Затова пъхнах доклада „Калам“ в личната ми чанта. Сигурно трябваше да се обадя на министър-председателя. Кълна ви се, че не направих това, пак защото се питах да не би Пикмал да е някой побъркан. Нищо не доказваше, че документът не е фалшив. Почти всеки ден ни се случва да ни посети някой неуравновесен човек.

— И при нас е така.

— В такъв случай сигурно ще ме разберете. Срещите ми продължиха докъм седем часа. Имах време само да мина през апартамента си, за да си облека официални дрехи.

— Споменавали ли сте на жена си за този доклад „Калам“?

— Не. Бях взел чантата със себе си. Казах ѝ, че след вечерята ще мина през апартамента на булевард „Пастьор“. Това ми се случва често. Идваме тук заедно с нея в неделите и хапваме на четири очи вечерите, които тя приготвя с удоволствие, но освен това идвам често и сам, когато имам важна работа и искам да я свърша на спокойствие.

— Къде се състоя този банкет?

— В „Пале д’Орсе“.

— Взехте ли със себе си чантата?

— Не, оставих я заключена, да я пази моят шофьор, на когото имам пълно доверие.

— После право тук ли дойдохте?

— Да, към седем и половина. Министрите имат предимството да не остават след речите.

— В официално облекло ли бяхте?

— Да, но го свалих, за да се настаня на това бюро.

— Прочетохте ли доклада?

— Да.

— И той стори ли ви се достоверен?

Министърът кимна с глава.

— А това наистина ли щеше да има ефект на бомба, ако беше публикувано?

— Да, няма никакво съмнение.

— Защо?

— Защото професор Калам е предсказал, така да се каже, катастрофата, която действително е станала. Независимо от факта, че съм назначен да оглавявам Министерството на строителството, не съм в състояние да възпроизведа пред вас неговите разсъждения и най-вече техническите подробности, с които той подкрепя своето мнение. Така или иначе, той е имал категорична и недвусмислена позиция против проекта. И всеки, който прочете този доклад, би се почувствал длъжен да гласува против проекта за строежа в Клерфон или, най-малкото, би поискал да се направи допълнително проучване. Разбирате ли ме?

— Да, вече започвам да разбирам.

— По какъв начин в този вестник „Ла Рюмбор“ са научили за документа, нямам представа. Дали имат копие от него? И това не знам. Доколкото разбирам, единственият човек, който е притежавал вчера вечерта екземпляр от доклада „Калам“, това съм бил аз.

— И какво стана после?

— Някъде към полунощ реших да се обадя на министър-председателя, но ми отговориха, че е заминал за Руан, за да присъства на някакво политическо събрание. Първо реших да му се обадя там...

— И не го ли направихте?

— Не. Именно защото си спомних за подслушвателното устройство. Имах чувството, че държа в ръцете си сандък с динамит, който може не само да вдигне във въздуха правителството, но и да опетни честта на мнозина мои колеги. Недопустимо е онези, които са прочели доклада, да са продължавали да...

Мегре имаше чувството, че вече знае цялата история до края.

— Значи оставихте доклада в този апартамент, така ли?

— Да.

— В бюрото ли?

— Да, то се заключва. Сметнах, че тук ще бъде на по-сигурно място, отколкото в министерството. Там минават прекалено много хора, които почти не познавам.

— Шофьорът ви през цялото време ли остана долу, докато вие четяхте доклада?

— Не, бях го отпратил. После взех такси на ъгъла на булеварда.

— Говорихте ли с жена си, след като се прибрахте?

— Да, но не за доклада „Калам“. Не съм казвал нито дума за него на никого чак до другия ден, в един часа на обяд, когато се срещнах с министър-председателя в Камарата. Разказах му всичко в нишата на един прозорец.

— Той развълнува ли се?

— Струва ми се, че да. Всеки правителствен глава би се развълнувал на негово място. Помоли ме да дойда тук, да взема доклада и да му го занеса лично в неговия кабинет.

— А доклада вече го нямаше в бюрото ви, така ли?

— Да, така беше.

— Беше ли разбита ключалката на вратата?

— Не, струва ми се, че не.

— Съобщихте ли за това на министър-председателя?

— Не. Направо се поболях от притеснение. Качих се на едно такси и отидох с него до булевард „Сен Жермен“. Отмених всичките си срещи. Жена ми се обади на министър-председателя и му каза, че не се чувствам добре. Каза му, че ми е прилошало и ще му се обадя утре сутринта.

— Жена ви знае ли за случилото се?

— Не, за първи път в живота си я излъгах. Дори не си спомням точно какво й казах. Сигурно няколко пъти поне съм си противоречал.

— Тя знае ли, че сте тук сега?

— Не, тя мисли, че съм на събрание. Чудя се дали разбирате в какво положение се намирам. Изведнъж останах съвсем сам и имам чувството, че, щом като си отворя устата, всички ще започнат да ме уличават в лъжа. Никой не би могъл да повярва на тази история. Държах доклада „Калам“ в ръцете си. Аз съм единственият, освен Пикмал, който го е виждал. А пък най-малко три пъти през последните години съм бил канен от въпросния предприемач, Артюр Нику, в неговото имение в Самоа.

Той внезапно се отпусна целият. Раменете му като че престанаха да бъдат толкова квадратни, а брадичката му увисна. Целият му вид като че казваше: „Правете каквото искате. Аз вече не участвам.“

Без да поиска разрешение, Мегре си сипа една чаша ракия и едва след като я допря до устните си, се сети да напълни и чашата на министъра.

ВТОРА ГЛАВА

ОБАЖДАНЕТО НА МИНИСТЪР- ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

По време на цялата си кариера той, несъмнено, и друг път бе имал подобно впечатление, но както сега му се струваше — то никога не е било толкова силно. Топлината в малката стая, интимната атмосфера, която създаваше, спомагаха за тази илюзия, както и миризмата на домашна ракия, бюрото, което приличаше на това на баща му, увеличените снимки на „старите“ по стените: Мегре наистина се чувстваше като лекар, когото са повикали спешно и в чиито ръце пациентът бе оставил своята съдба.

Най-странното бе, че седящият срещу него мъж, който все едно очакваше да чуе диагнозата си, приличаше на самия него, ако не като брат, най-малкото като първи братовчед. И това не се отнасяше само до външния вид. Само един поглед към семейните портрети бе достатъчен на комисаря, за да разбере, че двамата с Поен имаха горедолу еднакъв произход. И двамата бяха родени на село, и двамата произхождаха от доста стар селски род. Вероятно родителите на министъра още с раждането му са имали амбицията да го направят лекар или адвокат, също както родителите на Мегре.

Обаче Поен беше стигнал по-далече от очакванията им. Дали още бяха живи, за да научат за това?

Но той не смееше веднага да започва да задава въпроси от този род. Пред него седеше един съсипан човек и Мегре чувстваше, че това не е от малодушие. Като го гледаше така, той се изпълваше със смесено чувство, в което имаше и отвращение, и гняв, но имаше и обезсърчение.

Веднъж в миналото бе изпадал в подобно положение, макар и не толкова драматично, и това също беше свързано с политическа афера. Той не бе имал нищо общо. Беше постъпил точно както трябваше да

постъпи, беше се държал не само като честен човек, но беше следвал стриктните си задължения на държавен служител.

И въпреки това в очите на всички, или почти на всички, бе постъпил неправилно. Беше се наложило да се яви пред дисциплинарна комисия и тъй като всичко бе против него, тя бе принудена да го обяви за виновен.

Точно по онова време Мегре незабавно бе напуснал Съдебната полиция. Беше изпратен все едно на заточение за една година в Жандармерията в Люсон, във Ванде, точно в онзи департамент, на който Поен беше представител в Камарата на депутатите.

Както жена му и приятелите му непрекъснато му бяха повтаряли, беше постъпил по съвест, но въпреки това от време на време се държеше като виновен, без да си дава сметка за това. През последните дни, докато все още беше в Съдебната полиция и неговият случай все още се обсъждаше на високо равнище, той не смееше да дава заповеди на своите подчинени, дори на Люка или на Жанвие. А когато трябваше да слезе по голямото стълбище, се залепяше плътно до стената.

Поен също не бе в състояние да мисли трезво за своя случай. Току-що му бе казал всичко, което имаше да казва. През първите часове се бе държал като човек, който потъва и вече не се надява на нищо, освен на някаква помощ от небето.

Не беше ли странно, че се бе обърнал за помощ именно към Мегре, когото не познаваше и когото не бе виждал никога?

Без да си дава сметка, сега Мегре поемаше грижата за министъра, а въпросите му наподобяваха въпросите на лекаря, който се опитва да изясни неговата диагноза.

— Успяхте ли да се уверите в самоличността на Пикмал?

— Заръчах на секретарката ми да се обади във Висшата строителна школа и оттам са потвърдили, че Жул Пикмал наистина работи там от петнайсет години в качеството на надзирател.

— Не е ли странно, че не е предал този документ на директора на Школата, вместо да идва да го носи лично във вашия кабинет?

— Не знам, не съм се замислял за това.

— Това показва, че е разбрал колко е важен този документ, не е ли така?

— Да, струва ми се.

— С една дума, откакто е бил намерен докладът „Калам“, Пикмал е бил единственият човек освен вас, който е имал възможността да го прочете.

— Да, но без да броим онзи или онези, в чиито ръце се намира сега.

— Нека засега не се занимаваме с това. Ако не се лъжа, един-единствен човек освен Пикмал е знаел от вторник около обяд, че вие притежавате този документ, нали така?

— Искате да кажете — министър-председателят?

Поен гледаше Мегре уплашено. Настоящият шеф на правителството — Оскар Малтер, беше на шейсет и пет години. Беше участвал в почти всички кабинети, откакто бе навършил четирийсет. Баща му бе префект^[1], един от братята му — депутат, а друг — губернатор в колониите.

— Надявам се, че не подозирате...

— Нищо не подозирам, господин министър. Просто се опитвам да разбера. Докладът „Калам“ се е намирал в бюрото ви вчера вечерта. А днес следобед вече не е бил там. Сигурен ли сте, че ключалката на вратата не е била разбита?

— Елате сам да се убедите. Няма никакви следи по дървото или върху метала на ключалката. Може да е бил използван шперц?

— Ами ключалката на бюрото ви?

— Вижте, тя е съвсем обикновена. Случвало ми се е понякога, когато съм си забравял ключа, да отворя с обикновено парче тел.

— Разрешете ми да продължа да ви задавам обичайните въпроси, които задава един полицаи, най-малкото, за да изясним нещата. Кой освен вас има ключ от този апартамент?

— Жена ми, разбира се.

— Вие ми казахте, че тя не знае за тази афера „Калам“.

— Не съм й споменавал за това. Тя дори не знае, че съм идвал тук вчера и днес.

— Тя следи ли отблизо политическите събития?

— Чете вестници, в течение е на събитията достатъчно, за да можем да си говорим двамата за моята работа. Когато ми предложиха да се кандидатирам за депутат, тя се опита да ме разубеди. Не искаше да ставам и министър. Тя не е амбициозна.

— В Ла Рош-сюр-Йон ли е родена?

— Баща ѝ беше адвокат там.

— Да се върнем сега на въпроса за ключовете. Кой друг освен нея има ключове?

— Секретарката ми, госпожица Бланш.

— А фамилията ѝ?

Мегре си водеше записки в черния тефтер.

— Бланш Ламот. Трябва да е на... чакайте малко... на четирийсет и една... не, на четирийсет и две години.

— Отдавна ли я познавате?

— Започна да работи при мен като машинописка, едва навършила седемнайсет години и току-що завършила училището Пижие.

— И тя ли е от Ла Рош?

— От едно село в околностите. Баща ѝ беше месар.

— Хубава ли е?

Поен като че се замисли, все едно че никога не си бе задавал този въпрос.

— Не, не би могло да се каже.

— Била ли е влюбена във вас?

Мегре се усмихна, като видя министъра да се изчервява.

— Как разбрахте? Да речем, че е влюбена по свой начин. Не мисля, че в живота ѝ някога е имало мъж.

— Ревнува ли ви от жена ви?

— Не в обичайния смисъл на думата. Предполагам, че ревнува от онова, което смята за своя територия.

— Тоест, че в канцеларията тя е тази, която се грижи за вас, нали?

Макар че Поен имаше дълъг житейски опит, той се изненада от факта, че Мегре открива толкова обичайни истини.

— Вие ми казахте, че тя е била във вашата канцелария, когато са ви съобщили за появата на Пикмал. Вие сте ѝ казали да излезе. Когато я повикахте отново, още ли държахте доклада в ръка?

— Да, струва ми се... Обаче ви уверявам...

— Разберете, господин министър, че не обвинявам никого, не подозирам никого. И аз като вас просто се опитвам да си изясня нещата. Някой друг има ли ключове за този апартамент?

— Дъщеря ми също има.

— На каква възраст е?

— Ан-Мари ли? На двайсет и четири.

— Омъжена ли е?

— Трябва или, по-точно, трябваше да се омъжи идния месец. Обаче при тази буря, която се задава, вече не знам. Позната ли ви е фамилията Курмон?

— Само по име.

Докато фамилията Малтер беше известна в областта на политиката, фамилията Курмон бе не по-малко известна в дипломатията, най-малкото от три поколения насам. Робер Курмон, който притежаваше къща на улица „Дьо ла Фезандери“ и беше един от последните французи, носещи монокъл, в продължение на трийсет години бе посланик ту в Токио, ту в Лондон, и беше член на Института.

— За сина ли?

— Да, за Ален Курмон. На трийсет и две години вече е бил аташе в три-четири посолства, а сега е шеф на една важна служба в Министерството на външните работи. Вече е назначен на работа в Буенос Айрес и ще трябва да замине за там три седмици след сватбата си. Сега разбирате, че положението е още по-трагично, отколкото изглежда. Скандал като този, който ме очаква утре или вдругиден...

— Дъщеря ви често ли е идвала тук?

— Не, откакто официално живеем в хотела на министерството.

— Това никога ли не ѝ се е случвало?

— Предпочитам да ви кажа всичко, комисар. В противен случай нямаше да има смисъл да ви викам. Ан-Мари завърши средно образование, а после получи и диплома за висше по философия. Тя не е точно от онези жени, които наричат учени, обаче не прилича и на младите момичета от едно време. Веднъж, преди около един месец, намерих тук цигарен фас. Госпожица Бланш не пуши, жена ми — също. Попитах Ан-Мари и тя си призна, че понякога идват двамата с Ален тук, в този апартамент. Изобщо не се опитах да разбера нещо повече. Спомням си думите, които ми каза тогава, без да се изчервява, като ме гледаше право в очите: „Трябва да бъдеш реалист, татко. Аз съм на двайсет и четири години, а той е на трийсет и две.“

— Вие имате ли деца, Мегре?

Комисарят поклати глава.

— Предполагам, че днес няма фасове от цигари?

— Не.

След като трябваше да отговаря само на въпросите, Поен вече не беше толкова смазан. Точно като болния, който отговаря на въпросите на лекаря и знае, че в края на краищата той ще му предпише някакво лекарство. А може би Мегре нарочно протакеше тази история с ключовете?

— Още някой друг?

— Шефът на кабинета ми.

— Кой е той?

— Казва се Жак Фльори.

— Отдавна ли го познавате?

— Бяхме заедно в лицеза, а после и в университета.

— И той ли е от Ванде?

— Не, той е от Ниор. Не е толкова далече. Горедолу на моята възраст е.

— Адвокат ли е?

— Не, никога не е бил в адвокатството.

— Защо?

— Той е доста странен човек. Родителите му бяха богати. Когато беше млад, нямаше никакво желание да работи редовно. На всеки шест месеца се запалваше по нещо ново. Известно време например си беше решил да се занимава с корабни съоръжения и по онова време имаше няколко кораба. После се зае с някакво предприятие в колониите, но то не беше успешно. След това го загубих от поглед. След като ме избраха за депутат, го срещам от време на време в Париж.

— Разорен ли беше?

— Да, напълно. Той винаги е изглеждал много добре. Никога не е преставал да изглежда добре, нито да бъде безкрайно симпатичен. Това е самият образ на симпатичния неудачник.

— Той ли ви помоли да му помогнете?

— Общо взето, да. Но това няма никакво значение. Малко преди да стана министър, по една случайност започнах да го срещам често. Така че, когато се появи нуждата от началник на кабинета ми, той беше насреща ми, на разположение.

Поен смръщи дебелиите си вежди.

— Трябва да ви обясня нещо в тази връзка. Вие сигурно не си представяте какво значи да станеш изведнъж министър. Вземете например моя случай. Аз съм адвокат. Разбира се, незначителен провинциален адвокат, но въпреки това имам познания по право. А ме назначиха в Министерството на строителството. И без никакъв преход, без никаква подготовка, станах шеф на министерство, в което гъмжи от компетентни висши служители и дори от толкова прославени хора като покойния Калам например. Постъпих като останалите. Придадох си уверен вид. Преструвах се, че знам всичко. Но въпреки това чувствах край себе си ирония или враждебност. Забелязвах освен това, че имаше много интриги, от които не разбирах абсолютно нищо. Дори в самото министерство си оставам чужд човек, понеже и там съм сред хора, които отдавна са в течение на всички тайни на политиката. При това положение да имам до себе си човек като Фльори, пред когото мога да се отпусна...

— Да, разбирам ви. Когато сте го избрали за началник на своя кабинет, той вече имаше ли връзки в политиката?

— Само обикновени запознанства, каквито човек завързва по баровете и ресторантите.

— Женен ли е?

— Беше женен, а вероятно продължава да бъде, защото не мисля, че се е развел. Има две деца, но с жена му не живеят вече заедно. Има поне още една постоянна връзка в Париж, а може би дори две, понеже има склонността сам да си затруднява живота.

— Сигурен ли сте, че той не е знаел, че докладът „Калам“ е у вас?

— Той дори не видя Пикмал, когато дойде в министерството. Не съм му казвал нито дума за това.

— А в какви отношения са Фльори и госпожица Бланш?

— На пръв поглед са сърдечни. Но всъщност госпожица Бланш не може да го понася, понеже има буржоазни разбирания, а любовният живот на Фльори я дразни и шокира. Виждате, че не стигаме доникъде.

— Сигурен ли сте, че жена ви не подозира за присъствието ви тук, в този апартамент?

— Тази вечер тя забеляза, че съм разтревожен. Искаше да използвам случая, че поне тази вечер нямам важни ангажименти, и да си легна по-рано. Но аз ѝ казах, че имам събрание...

— А тя повярва ли ви?

— Не знам.

— Имате ли навика да я лъжете?

— Не.

Беше почти полунощ. Този път министърът напълни малките чашки без столчета. Запъти се с въздишка към етажерката и си избра една извита лула със сребърен пръстен.

Телефонът иззвъня, сякаш за да потвърди предчувствието на Мегре. Поен погледна към Мегре, като че за да му поиска разрешение да се обади.

— Сигурно е жена ви. Все едно, ще трябва да ѝ разкажете всичко, като се върнете вкъщи.

Министърът вдигна слушалката.

— Ало! Да... Аз съм...

Вече имаше вид на виновен.

— Не... Има един човек тук, при мен... Трябваше да обсъдим един важен въпрос... Ще ти разкажа после... Не знам... Няма да се бавя много... Много добре... Уверявам те, че се чувствам много добре... Какво казваш?... От президентството ли?... Той иска... Добре... Ще видя... Да... Веднага ще го направя... Доскоро...

С изпотено чело, той отново погледна към Мегре като човек, който вече не знае на кой господ да се моли.

— Обаждали са се три пъти от президентството... Министър-председателят казал да ми предадат да му се обадя по което и да било време...

Той избърса изпотеното си чело. Забрави дори да запали лулата си.

— Какво да правя сега?

— Да му се обадите, предполагам. Така или иначе, утре ще трябва да му признаете, че докладът вече не е у вас. А нямаме никакъв шанс да го намерим само за една нощ.

Поен направи нещо комично, което показваше колко голямо бе объркването му, а едновременно с това инстинктивното доверие на някои хора в силата на полицията. Той каза почти машинално:

— Мислите ли?

А после се отпусна тежко на стола и набра един номер, който очевидно знаеше наизуст.

— Ало! Обаждам се от Министерството на строителството... Бих искал да говоря с министър-председателя... Извинете, госпожо... Поен се обажда... Струва ми се, че вашият съпруг очаква да му се обадя... Да... Да, ще почакам...

Той изпи чашата си на един дъх, вперил поглед в едно от копчетата на сакото на Мегре.

— Да, драги министър-председател... Извинете ме за това, че не ви се обадох по-рано... По-добре съм, да... Не беше нищо особено... Може би от умора, да... А освен това... Исках да ви кажа...

Мегре чуваше как в апарата отеква глас, в който нямаше нищо успокояващо. А Поен беше заприличал на дете, на което се карат и което безуспешно се опитва да се оправдае.

— Да... Зная... Повярвайте ми...

Най-сетне го оставиха да говори и той се опитваше да намери подходящите думи.

— Разбирате ли, случи се нещо... най-невероятно... Какво казвате?... Става дума за доклада, да... Бях го донесъл вчера тук, в личния си апартамент... Да, на булевард „Пастър“...

Само ако можеше да го оставят да разкаже историята така, както той искаше! Обаче все го прекъсваха. И така го объркваха.

— Ама, разбира се... Имам навик да идвам да работя тук, когато... Какво казвате? Да, в момента се намирам в него... Ама не, жена ми изобщо не знаеше, в противен случай щеше да ми предаде вашето съобщение... Не! Докладът „Калам“ вече не е у мен... Точно това се опитвам да ви кажа още от самото начало... Бях го оставил тук, понеже си мислех, че ще бъде на по-сигурно място, отколкото в министерството. Обаче когато дойдох тук да си го взема днес следобед, след като се видяхме с вас...

Мегре отвърна поглед, като видя как две сълзи от яд или от унижение бликнаха изпод плътните му клепачи.

— Да, направих си труда добре да потърся... Не! Разбира се, че не съм го направил...

И като постави ръка върху слушалката, той прошепна на Мегре:

— Пита ме дали съм предупредил полицията...

Сега той само слушаше примирено, като промърморваше от време на време:

— Да... да... Разбирам...

Цялото му лице бе плувнало в пот. Мегре се изкушаваше да отиде да отвори прозореца.

— Кълна ви се, драги министър-председател...

Горното осветление не беше запалено. Двамата мъже и отсамната част на бюрото бяха осветени само от една лампа със зелен абажур. Заради това останалата част от помещението тънеше в полумрак. От време на време се дочуваше как някое такси изсвирва сред мъглата на булевард „Пастьор“, а по-рядко прозвучаваше свирката на преминаващ влак.

Снимката на бащата на стената беше на около шейсет и пет годишен мъж. Вероятно е била правена преди десетина години, ако се съдеше по възрастта на Поен. А на фотографията на майката беше снимана жена едва на около трийсет години, с рокля и прическа от началото на века. Оттук Мегре си направи извода, че както и собствената му майка, госпожа Поен е починала, когато синът ѝ е бил невръстно дете.

Имаше няколко възможности, за които той още не беше споменавал на министъра, и сега, без да ще, те започнаха да се въртят в главата му. Заради телефонното обаждане, на което бе станал неволен свидетел, той си мислеше за Малтер, министър-председателя, който беше едновременно с това министър на вътрешните работи и поради този факт имаше власт над националната сигурност.

Ако предположеше, че Малтер е подушил за посещението на Пикмал на булевард „Сен Жермен“ и е наредил да наблюдават Огюст Поен... Или дори, че след разговора, който е имал с него...

Можеше да се предположи всичко — както, че той може да е решил да вземе документа, за да го унищожи, както и за да го запази като коз в ръцете си.

В този случай често употребяваният журналистически израз беше съвършено точен. Докладът „Калам“ беше истинска бомба, която предоставяше на своя притежател нечувани възможности.

— Да, драги министър-председател... Никаква полиция, разбира се...

Но онзи, изглежда, обсипваше Поен с въпроси, заради които губеше почва под краката си. Погледът му призоваваше Мегре на помощ, но изобщо не бе възможно да му се помогне. Той вече започваше да се огъва.

— Лицето, което се намира в моя кабинет, не е тук в качеството на...

При това беше силен човек — и физически, и душевно. Мегре също се смяташе за силен човек. Но въпреки това навремето и той се бе огънал, след като също беше попаднал между колелцата на един не чак толкова могъщ механизъм. Много добре си спомняше, че най-много го бе съкрушавало именно чувството, че се е сблъскал с някаква безименна сила, без лице, която не може да бъде уловена. И цял живот щеше да си спомня за това. Както и че тази сила за всички бе Силата с главна буква, ПРАВОТО.

Поен издаде и последната тайна.

— Това е комисарят Мегре... Помолих го да дойде като частно лице... Сигурен съм, че той...

Отново го прекъснаха. Телефонната слушалка почна да вибрира.

— Не, никаква следа... Никой... Не, жена ми също не знае... Нито секретарката ми... Кълна ви се, господин министър-председател...

Вече беше забравил традиционното си обръщение — „драги министър-председател“. Продължи със смирен тон.

— Да... Още в девет часа... Обещавам ви... Искате ли да говорите с него?... Една секунда...

Той погледна Мегре засрамено.

— Министър-председателят иска...

Мегре вече бе грабнал слушалката.

— Слушам ви, господин министър-председател.

— Научавам, че колегата ми от Министерството на строителството вече ви е запознал с неприятната случка?

— Да, господин министър-председател.

— Няма защо да ви повтарям, че този въпрос трябва да остане строго секретен. Следователно не става дума за започване на обикновено следствие. Националната сигурност също няма да бъде уведомена.

— Разбрано, господин министър-председател.

— Разбира се, ако вие лично и без каквито и да било официални действия, без да е видно, че се занимавате с този случай, откриете каквото и да било, свързано с доклада „Калам“, вие ще ми...

Той веднага се овладя. Не искаше лично да бъде замесен в този случай.

— ... Ще предупредите моя колега Поен.

— Да, господин министър-председател.

— Това е.

Мегре понечи да подаде слушалката на министъра, обаче от другата страна на жицата вече бяха затворили.

— Извинете ме, Мегре. Той ме принуди да заговоря за вас. Хората казват, че е бил прочут адвокат по углавни дела, преди да влезе в политиката, и изобщо не се учудвам на това. Съжалявам, че ви поставих в такова положение...

— Утре ще се видите ли с него?

— Да, в девет часа. Той не иска останалите членове на кабинета да бъдат запознати със случая. Най-много се безпокои да не би Пикмал да проговори или вече да е направил това. Той е единственият освен нас тримата, който знае, че документът е бил намерен.

— Ще се опитам да разбера що за човек е той.

— Но без да се издавате, нали?

— Само ви предупреждавам съвсем честно, че съм длъжен да съобщя за това на моя началник. Няма нужда да навлизам в подробности и, следователно, да споменавам за доклада „Калам“. Въпреки това той трябва да знае, че работя за вас. Ако ставаше дума само за мен, бих могъл да се занимавам с този случай извън служебните си задължения. Но вероятно ще имам нужда от някои свои сътрудници...

— Те ще знаят ли?

— Те няма да знаят нищо за доклада, обещавам ви.

— Бях готов да му подам оставката си, но той ме изпревари. Каза ми, че дори не може да ме свали от поста ми в кабинета, понеже това ще означава или да бъде разкрита истината, или най-малкото да започнат да я подозират онези, които са следили последните политически събития. Отсега нататък аз се превръщам в черната овца, а колегите ми...

— Сигурен ли сте, че докладът, който е бил в ръцете ви, наистина е копие от доклада на Калам?

Поен вдигна изненадано глава.

— Мислите, че може да е бил фалшив?

— Аз не мисля нищо. Само продължавам да разглеждам всички хипотези. Като са ви предоставили доклада „Калам“, независимо дали е истински или фалшив, и като са направили така, че той да изчезне след това, автоматически са подкопали вашето влияние, както и влиянието на цялото правителство. Понеже ще ви обвинят в това, че сте го унищожили.

— В такъв случай още утре ще имаме новини за него.

— Не е задължително да стане толкова бързо. Бих искал да знам къде и при какви обстоятелства е бил намерен докладът.

— Смятате, че това може да се направи, без да се разчуе?

— Ще се опитам. Господин министър, надявам се, че сте ми казали всичко? Позволявам си да обърна внимание на това, защото при сегашните обстоятелства е много важно...

— Да, знам. Само още една подробност, за която не съм споменавал досега. В началото ви споменах за Артюр Нику. Навремето, когато го срещнах за първи път на някаква вечеря, бях обикновен депутат и изобщо не ми идваше наум, че един ден ще оглавявам Министерството на строителството. Знаех, че е един от членовете на фирмата „Нику и Совгрэн“, предприемачите от улица „Дьо ла Републик“. Артюр Нику не се държеше като предприемач, а като светски човек. Противно на това, което човек би могъл да предположи, той не отговаря на образа на новобогаташ, нито на banker. Той е образован, а освен това умее да се държи в обществото. Посещава най-добрите ресторанти в Париж, винаги заобиколен от красиви жени, особено от театрални и киноактриси.

Струва ми се, че всички значителни личности в литературата, изкуството и политиката са били поканени поне веднъж на неговите неделни празненства в Самоа. Срещал съм там мнозина от моите колеги от Камарата, директори на вестници и учени — с други думи, хора, за чиято почтеност съм готов да гарантирам.

В своята къща в провинцията самият Нику създаваше впечатлението на човек, за когото нищо няма по-голямо значение от това да предостави на гостите си най-изисканото и най-рядкото угощение в изтънчена обстановка. Жена ми никак не го харесваше.

Ходили сме там може би пет-шест пъти, но никога не сме били само ние, никога не сме се виждали с него в интимна обстановка. В

някои недели гостите за обяд бяха дори трийсетина. Седяхме на малки масички, а после се събирахме в библиотеката или около басейна.

Не съм ви споменавал досега, че веднъж, преди две години, ако не се лъжа, дъщеря ми получи на Коледа мъничка златна химикалка със своите инициали, придружена от визитна картичка на Артюр Нику.

Замалко да я накарам да върне подаръка. Не си спомням вече на кого от колегите си съм споменал за това, но определено бях много ядосан. Той ми каза обаче, че този жест на Нику няма никакво значение, че той просто има такава мания, всяка година по празниците да изпраща някакъв сувенир на жените или на дъщерите на своите гости. Тази година е подарявал химикалки и сигурно ги е поръчвал с дузини. Друга година са били пудриери, пак от злато, понеже, изглежда, много обича златото.

Дъщеря ми запази тази химикалка. Струва ми се дори, че и до днес продължава да си служи с нея.

Ако утре, когато историята с доклада „Калам“ излезе в печата, някой напише в някой вестник, че дъщерята на Огюст Поен е получила и приела...

Мегре кимна с глава. Той не омаловажаваше значението на подобна подробност.

— Нещо друго? Да ви е давал пари назаем?

Поен се изчерви до корена на косите си. Мегре разбираше причината. Не защото имаше нещо, за което да се обвинява, а защото отсега нататък всеки щеше да има право да му задава точно този въпрос.

— Не, никога! Кълна ви се...

— Вярвам ви. Притежавате ли акции от предприятието „Нику и Совгрен“?

Министърът отговори отрицателно, с горчива усмивка.

— Още утре ще направя всичко, което е по силите ми — обеща Мегре. — Сигурно си давате сметка, че аз зная по-малко от вас и, доколкото е възможно, не поддържам връзки с политическите среди. Както вече ви казах, съмнявам се, че ще можем да намерим доклада преди онзи, у когото се намира сега, да си е послужил с него.

Лично вие щяхте ли да го унищожите, за да спасите онези ваши колеги, които са компрометирани от него?

— Не, със сигурност нямаше да го направя.

— Дори ако шефът на вашата партия бе поискал това от вас?

— Дори ако председателят на Министерския съвет ми беше казал да го направя.

— Бях почти сигурен в това. Извинете ме, че ви зададох този въпрос. Сега ще се разделя с вас, господин министър.

Двамата мъже се изправиха и Поен му подаде едрата си космата ръка.

— Не, аз ви се извинявам за това, че ви забърквам в цялата тази история. Чувствах се толкова обезкуражен и объркан...

След като бе предал съдбата си в ръцете на друг човек, очевидно му бе олекнало. Вече почна да говори с обичайния си глас, запали горното осветление и отвори вратата.

— Не можете да идвате при мен в министерството. Всички ще започнат да си задават въпроси, защото сте прекалено известен. Не можете и да ми се обаждате по телефона, понеже се боя от подслушвателните устройства, както вече ви казах. Този апартамент не е тайна за никого. Тогава по какъв начин ще се свързваме?

— Ще намеря начин да ви се обадя, когато това стане необходимо. Можете винаги да се обаждате у дома вечер, от телефонна кабина, както направихте днес. Ако ме няма вкъщи, можете да оставяте съобщение на жена ми.

И на двамата едновременно им дойде наум една и съща мисъл. И двамата не можаха да сдържат усмивката си. Застанали така пред вратата, те приличаха на конспиратори.

— Лека нощ, господин министър.

— Благодаря ви, Мегре. Лека нощ.

Комисарят не си направи труда да почака асансьора да се качи. Слезе четирите етажа, помоли да му отворят входната врата и се озова отново сред уличната мъгла, станала вече по-гъста и по-студена. За да има шанс да си намери такси, трябваше да върви чак до булевард „Монпарнас“. Зави надясно, захапал лула, пъхнал ръце в джобовете. След като бе изминал двайсетина метра, два големи фара се запалиха точно пред него. Едновременно с това се чу шум от запалването на автомобилен мотор.

Мъглата му пречеше да прецени точно разстоянието. За миг на Мегре му се стори, че леката кола, която бе вече в движение, идва

право към него. Но тя само премина покрай него, след като го обгърна за няколко секунди с разсеяната си светлина.

Той нямаше време да вдигне ръка, за да скрие лицето си. Струваше му се впрочем, че това щеше да бъде безполезно.

По всяка вероятност някой се бе опитал да разбере кой е бил тази вечер толкова дълго на гости в апартамента на министъра. Това си личеше по осветените прозорци там горе.

Мегре вдигна рамене и продължи пътя си. Срещна само двама души, които вървяха бавно, хванати под ръка, плътно долепени един до друг. Замалко да го съборят на земята.

Най-сетне успя да хване такси. В дома му, на булевард „Ришар Льоноар“, още светеше. Извади ключа си, както винаги. И също както винаги, жена му отвори, преди още да е намерил ключалката. Беше по нощница, боса, а очите ѝ бяха подути от сън. Веднага се върна във вдлъбнатината на леглото, откъдето току-що се беше вдигнала.

— Колко е часът? — попита го тя отнесено.

— Един и десет.

Той се усмихна при мисълта, че в един друг апартамент, поразкошен, но бездушен, друга двойка преживява горе-долу същите мигове.

Поен и жена му не се чувстваха у дома си. Това не беше нито тяхната стая, нито тяхното легло. Те бяха чужди хора в тази огромна официална сграда, в която живееха сега и която сигурно им се струваше пълна е клопки.

— Какво искаше от теб?

— Честно казано, не знам точно какво.

Беше само наполовина будна. Докато той се събличаше, тя се опитваше да се събуди напълно.

— Разбра ли защо искаше да се види с теб?

— Най-вероятно просто за да ми поиска съвет.

Не искаше да употребява думата „подкрепа“, която щеше да бъде по-точна. Беше много странно. Струваше му се, че ако тук, сред едва ли не осезаемата семейна атмосфера на своя апартамент, той бе произнесъл думите доклада „Калам“, щеше да избухне в смях.

Но половин час по-рано, на булевард „Пастьор“, тези думи имаха драматичен оттенък. Един министър в безизходно положение ги бе произнесъл преди това с ужас. Един министър-председател се бе

обезпокоил, за да заговори за това като за най-важен държавен проблем.

Ставаше дума за трийсетина листа хартия, които се бяха подмятали години наред на някой таван или някъде другаде, без някой да им обърне внимание. А един пазач изведнъж ги бе открил, може би случайно.

— За какво си мислиш?

— За някой си Пикмал.

— Кой е той?

— И аз не знам точно.

Беше вярно, че си мислеше за Пикмал или, по-скоро, повтаряше си двете срички на фамилията му и те му се струваха смешни.

— Приятни сънища.

— И на теб приятни сънища. Знаеш ли, събуди ме утре в седем часа.

— Защо толкова рано?

— Трябва да се обадя по телефона.

Госпожа Мегре вече беше протегнала ръка, за да угаси лампата, понеже копчето ѝ беше от нейната страна на леглото.

---

[1] Във Франция префектът е представител на централната държавна власт в департаментите. — Бел.ред. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

НЕПОЗНАТИЯТ ОТ БАРЧЕТО

Една ръка докосна лекичко рамото му и един глас му прошепна в ухото:

— Мегре! Седем часът е!

Уханието от чашата с кафе, която жена му държеше в ръка, стигна до ноздрите му. Сетивата и мозъкът му започнаха да функционират подобно на оркестър, когато музикантите започват да настройват инструментите си. Все още нямаше координация между тях. Седем часът, което означаваше ден, различен от другите, понеже обикновено ставаше в осем. Без да отваря клепачи, той откри, че времето е слънчево, докато предния ден беше мъгливо. Още преди представата за мъглата да му напомни за булевард „Пастър“, той почувства неприятен вкус в устата, който отдавна не се беше появявал при събуждането му. Зачуди се дали не е препил предната вечер и си спомни за малките чашки без столче и за ракията от родното село на министъра.

Отвори мрачно очи и седна в леглото. Успокои се донякъде, като установи, че не го боли глава. Не си беше дал сметка предната вечер, че бяха изпразвали чашките си няколко пъти.

— Уморен ли си? — попита жена му.

— Не, няма ми нищо.

Взе да пие кафето си на малки глътки, с подути очи, като се оглеждаше наоколо. После промърмори, все още сънен:

— Времето е хубаво.

— Да, паднала е слана.

Времето бе прохладно и свежо като домашно бяло вино. Ред привични шумове показваха, че на булевард „Ришар Льоноар“ градът се пробужда от сън.

— Толкова рано ли трябва да излизаш?

— Не, само трябва да се обадя по телефона на Шабо, а пък след осем часа може да не го намеря у тях. Ако във Фонтене сюр Конт е

пазарен ден, той сигурно ще излезе дори в седем и половина.

Жулиен Шабо, станал съдебен следовател във Фонтене сюр Конт, където живееше заедно с майка си в голямата им семейна къща, беше един от неговите приятели от времето, когато следваше в Нант. Преди две години Мегре мина оттам да го види, на връщане от един конгрес в Бордо. Старата госпожа Шабо ходеше на ранната сутрешна литургия в шест часа, а в седем часа къщата вече се изпълваше с живот. Жулиен излизаше в осем часа, но не за да отиде в Съдебната палата. Не можеше да се каже, че бе затрупан с работа. Тръгваше да се шляе из улиците на града или покрай река Ванде.

— Може ли още една чаша кафе?

Придърпа телефона по-близо до себе си и помоли да го свържат. Точно когато телефонистката повтори номера, той си помисли внезапно, че ако една от хипотезите му от предната вечер е вярна, вече са го включили на подслушване. Веднага се намуси. Отведнъж започна отново да изпитва онова обезсърчение, обзело го въпреки волята му, когато самият бе въввлечен в една политическа афера. Вече беше сърдит на Огюст Поен, свършено непознат човек, когото никога не бе срещал и който бе сметнал, че трябва да се обърне към него, за да му помогне да излезе от затруднението, в което се намира...

— Госпожа Шабо ли е?... Ало!... Госпожа Шабо ли е на телефона?... Мегре се обажда... Не, не! Мегре...

Не беше много добре със слуха. Трябваше да повтори пет-шест пъти фамилията си и да добави:

— Жул Мегре, който работи в полицията...

Чак тогава тя възкликна:

— Във Фонтене ли сте дошли?

— Не, обаждам се от Париж. Синът ви вкъщи ли е?

Тя викаше прекалено силно, много близо до апарата. Той не чуваше какво говори. Измина повече от минута, преди да чуе гласа на своя приятел Шабо.

— Жулиен ли е?

— Да.

— Чуваш ли ме?

— Толкова ясно, все едно че се обаждаш тук, от гарата. Как си?

— Много съм добре. Слушай, обаждам ти се, за да ми дадеш някои сведения. Да не би да закусваше?

— Да, но няма значение.

— Познаваш ли Огюст Поен?

— Онзи, министърът ли?

— Да.

— Често го срещах, докато беше адвокат тук, в Ла Рош-сюр-Йон.

— Какво мислиш за него?

— О, забележителен човек.

— Каж ми нещо по-конкретно. Всичко, което ти дойде наум.

— Баща му, Еварист Поен, държи един прочут хотел в Сент Ермин, родния град на Клемансо^[1]. Прочут е не с обстановката, а с добрата си кухня. Любителите на хубавото ядене идват тук отдалеч, за да си хапнат. Трябва да е на около осемдесет години. Има вече няколко години, откак е предал хотела в ръцете на зет си и дъщеря си, но продължава да се грижи за него. Единственият му син, Огюст Поен, е следвал горе-долу по едно и също време с нас, но в Поатие, а след това в Париж. Чуваш ли ме?

— Да.

— Да продължавам ли? Беше много голям зубрач. После отвори собствен адвокатски кабинет на площад „Дьо ла Префектюр“, в Ла Рош-сюр-Йон. Познаваш нашия град. Продължи да работи тук години наред и се занимаваше главно със спорните въпроси между фермери и собственици на земи. Ожени се за дъщерята на един адвокат, Артюр Белион, който почина преди две-три години. Вдовицата му още живее в Ла Рош. Предполагам, че ако не беше войната, Огюст Поен щеше най-спокойно да продължава да си работи като адвокат тук, във Ванде, или в Поатие.

По време на окупацията изобщо не се чуваше нищо за него. Живееше си кротко и мирно, все едно че нищо не се е случило. Но само няколко седмици преди да започне отстъплението на германците, те го арестуваха и го отведоха в Ниор, а после някъде в Елзас. Всички бяхме много изненадани. При същата тази акция прибраха още трима-четирима души, измежду които и един хирург от Бресюир. Така научихме, че през цялата война в една своя ферма, близо до Ла Рош, Поен е подслонявал английски агенти и авиатори, избягали от немските лагери. После, няколко дни след освобождението, се върна тук, отслабнал и с разклатено здраве. Но не се опита да се изтъква, не

влезе в никой от комитетите, не участва в нито едно тържествено шествие.

Сигурно си спомняш каква бъркотия цареше по онова време. Беше намесена и политиката. Вече никой не знаеше кои от нас бяха останали чисти и кои бяха предатели. Така че се обърнаха най-накрая към него, когато никой вече не бе сигурен в нищо. Той свърши много добра работа, все така — без да вдига много шум, без да се главозамае. Така че ние го изпратихме в Париж като наш депутат.

Това е горе-долу неговата история. Семейство Поен запазиха къщата си на площад „Дьо ла Префектюр“. Живееха в Париж, докато заседаваше парламентът, а после веднага се връщаха в провинцията. Поен беше запазил една част от постоянните си клиенти. Струва ми се, че жена му много му помага. Имат една дъщеря.

— Да, това го знам...

— Значи знаеш колкото мен.

— Познаваш ли секретарката му?

— Госпожица Бланш ли? Често съм я виждал в кабинета му. Ние ѝ викаме Дракона заради свирепата страст, с която бди над своя работодател.

— Нещо друго да ми кажеш за нея?

— Предполагам, че е влюбена в него, но по онзи особен начин, по който се влюбват старите моми.

— Тя е започнала да работи при него още преди да стане стара мома.

— Да, така е, но това е друг въпрос. Просто не съм в състояние да отговоря на него. Какво става всъщност?

— Засега още нищо. Познаваш ли някой си Жак Фльори?

— Не особено добре. Срещал съм го на два-три пъти преди повече от двайсет години. Сигурно живее в Париж, но не знам с какво се занимава.

— Благодаря ти и още веднъж се извинявам заради това, че прекъснах закуската ти.

— Няма нищо, майка ми ще я затопли отново.

Понеже не знаеше какво друго да каже, Мегре добави:

— Хубаво ли е времето там, при вас?

— Слънчево е, обаче покривите са побелели от слана.

— Тук, при нас, също е студено. Предай много поздрави на майка ти.

— Довиждане, Жул.

За Жулиен Шабо това телефонно обаждане сигурно беше събитие. Вероятно щеше да си мисли за него през цялата си разходка по улиците на града, питайки се защо Мегре толкова се интересува от работите на министъра на строителството.

Комисарят също седна да закусва, но привкусът на алкохол в устата му си оставаше. Когато излезе от къщи, реши да отиде пеш до работата си. После се отби в едно бистро на площад „Ла Реглоблик“, за да промие стомаха си с чаша бяло вино.

За разлика от всеки друг ден той купи всички сутрешни вестници. Стигна на „Ке дез’ Орфевр“ точно навреме за сутрешния доклад.

Докато колегите му се събираха в бюрото на шефа, той не каза нито дума, а после слушаше едва-едва, като гледаше разсеяно през прозореца Сена и минувачите по моста Сен Мишел. Остана последен. Шефът знаеше какво означава това.

— Какво се е случило, Мегре?

— Случи се една неприятност! — отвърна кратичко той.

— Какво, в службата ли?

— Не, никога не е било толкова спокойно в града, колкото през последните пет дни. Само че вчера вечерта ми се обади лично един министър и ме помоли да се заема с един въпрос, който не ми харесва. Не можах да му откажа. Предупредих го, че ще ви съобщя за това, но без да се впускам в подробности.

Директорът на Съдебната полиция смръщи вежди.

— Много ли е неприятна работата?

— Да, много.

— Има ли връзка със злополуката в Клерфон?

— Да.

— Значи министърът ви натоварва с тази задача като частно лице, така ли?

— Министър-председателят е в течение на нещата.

— Не ми се иска да знам повече подробности. Добре, стари приятелю, вървете, щом трябва. Но внимавайте.

— Да, ще се постарая.

— Имате ли нужда от някои от нашите хора?

— От двама-трима сигурно. Но те няма да знаят за какво точно става дума.

— Защо не са се обърнали към Националната сигурност?

— Не разбирате ли защо?

— Напротив. Точно затова се безпокоя за вас. Е, какво да се прави!...

Мегре се върна в своя кабинет, после отиде да отвори вратата на канцеларията на инспекторите.

— Може ли да дойдеш за минутка, Жанвие?

После, като забеляза, че Лапоент се кани да излезе, го попита:

— Имаш ли някаква важна работа?

— Не, шефе. Както обикновено.

— Прехвърли задачата си на някой друг и ме почакай. Люка, ти също.

След като се върна в кабинета си заедно с Жанвие, той затвори вратата.

— Ще ти възложи една неприятна работа, старче. Няма да има нужда нито да пишеш докладни, нито да се отчиташ пред някой друг за това, какво правиш, освен пред мен. Но ако допуснеш някаква грешка, това може да ти струва много скъпо.

Жанвие се усмихна. Беше щастлив, че му поверяват деликатна задача.

— Секретарката на министъра на строителството се нарича Бланш Ламот и е на около четирийсет и три години.

Беше извадил от джоба черен тефтер.

— Не знам къде живее тя и какво е работното ѝ време. Необходимо ми е да зная всичко за това, какво прави и къде ходи, какъв е начинът ѝ на живот извън министерството и с какви хора се среща. Нито тя, нито който и да било друг трябва да заподозре, че Съдебната полиция се интересува от нея. Ако я издебнеш, когато излиза на обяд, ще можеш да разбереш къде ходи да се храни. Прави, каквото намериш за добре. Ако забележи, че се интересува от нея, можеш да се направиш в краен случай на влюбен.

Жанвие, който беше женен и на когото току-що му се беше родило четвърто дете, направи кисела физиономия.

— Разбрано, шефе. Ще направя всичко възможно. А има ли нещо определено, което искате да разбера?

— Не. Докладвай ми всичко, което можеш да откриеш, а пък аз ще видя кое може да ми влезе в работа и кое — не.

— Спешно ли е?

— Да, много. Но няма да споменавам за това на никого, дори на Лапоент или на Люка. Разбрано ли е?

После отиде отново да отвори вратата към канцеларията на инспекторите.

— Лапоент! Ела при мен.

Малкият Лапоент, както всички го наричаха, понеже беше постъпил последен в отдела и приличаше по-скоро на студент, отколкото на полицай, вече беше разбрал, че става дума за поверителна задача, и беше развълнуван.

— Знаеш ли къде се намира Висшата школа по строителство?

— Да, на улица „Де Сен Пер“. Много често вечерях навремето в едно ресторантче, което е почти срещу сградата.

— Хубаво. Там има един надзирател, който се казва Пикмал. Малкото му име е Жул, също като моето. Не зная дали живее в сградата на школата или не. Не зная нищо за него, а ми се иска да разбера колкото се може повече.

И той повтори почти дословно същото, което преди малко беше казал на Жанвие.

— Не знам защо, но от описанието, което ми дадоха, имам чувството, че е ерген. Може би живее в стая под наем? В такъв случай наеми стая в същия хотел и се престори на студент.

Най-сетне дойде ред на Люка, с когото бе проведен подобен разговор, с тази разлика, че Люка бе натоварен да проучи Жак Фльори, началника на кабинета на министъра.

Снимките и на тримата не се бяха появявали често по вестниците. Широката публика не ги познаваше. И по-точно, беше възможно те да са чували за Люка само по име.

Разбира се, ако Националната сигурност се бе заела с разследването, щяха незабавно да ги разпознаят, но това вече беше неизбежно. Впрочем в такъв случай, както Мегре вече си бе помислил тази сутрин, неговите телефонни разговори вече се подслушваха от

онези на улица „Де Сосе“, независимо дали се обаждаше от къщи или от Кея.

Предната нощ някой умишлено го бе осветил, доколкото това бе възможно в тази мъгла. А ако този някой знаеше къде се намира апартаментът на Огюст Поен и ако знаеше, че тази вечер той се намира там и има посетител, щеше да е в състояние и да разпознае Мегре от пръв поглед.

След като остана сам в своя кабинет, Мегре отиде да отвори прозореца. Заради тази история, с която трябваше да се занимава, имаше нужда от глътка чист въздух. Вестниците бяха на бюрото му. Понечи да ги разгърне, но после реши най-напред да се заеме с текущата си работа, да подпише докладните и призовките.

В момента изпитваше едва ли не любов към онези дребни крадци, мошеници и злосторници от всякакъв род, с които обикновено трябваше да се занимава.

Започна да звъни по телефона, после се върна при инспекторите, за да даде инструкции, които нямаха нищо общо с Поен, нито с онзи проклет доклад „Калам“.

По това време Огюст Поен сигурно вече беше отишъл при министър-председателя. Дали най-напред беше разказал всичко на жена си, както комисарят го бе посъветвал?

Времето беше по-хладно, отколкото той предполагаше, и се наложи да затвори отново прозореца. Настани се в креслото си и най-сетне отвори първия вестник отгоре на купчината.

Всички още пишеха за злополуката в Клерфон и независимо от партийните си пристрастия, всички бяха принудени от общественото мнение да изискват на всяка цена започване на разследване.

Повечето от тях отправяха нападки срещу Артюр Нику. Една от статиите носеше следното заглавие:

МОНОПОЛЪТ НИКУ-СОВГРЕН

В нея бе публикуван списъкът на всички строителни поръчки, поверявани през последните няколко години на фирмата, помещаваща се на улица „Дьо ла Ретоблик“, от страна на правителството и на някои градски общини. Срещу него, в колонка, бяха напечатани цените за тези строежи, чиято обща сума възлизаше на няколко милиарда.

В заключение беше написано следното:

Би било интересно да се направи списък на официалните лица, министри, депутати, сенатори, общински съветници на Париж и други градове, които са били гости на Артюр Нику в неговата разкошна вила в Самоа.

А може би внимателният анализ на чековете, издавани от Артюр Нику, също би довел до някои важни разкрития?

Единствено вестник „Льо Глоб“, на който, ако не собственик, то най-малкото вдъхновител беше депутатът Маскулен, публикуваше заглавие в стила на прочутото мото на Зола: „Аз обвинявам“^[2].

Вярно ли е, че...

Следваха няколко въпроса с по-едри букви, отколкото в обикновените статии, в рамка, която още повече подсилваше ефекта от текста:

Вярно ли е, че идеята за строежа на санаториума в Клерфон не се е зародила в умовете на законодателите, загрижени за здравето на децата, а в ума на един търговец на бетон?

Вярно ли е, че тази идея е била внушавана вече в продължение на пет години на определени високопоставени личности по време на тържествени вечери, давани от същия този търговец на бетон в неговата вила в Самоа?

Вярно ли е, че там не само е имало хубаво вино и прекрасна храна, но гостите често са излизали от личния кабинет на деловия мъж с чекове в джобовете?

Вярно ли е, че след като проектът е започнал да се превръща в действителност, всички, които са познавали местността, избрана за този невероятен санаториум, са

разбрали колко безумно и опасно е било това начинание? Вярно ли е, че парламентарната комисия, натоварена да направи препоръки пред Камарата на депутатите и оглавявана от сегашния министър-председател, е била принудена да се допита до специалист с безспорна репутация?

Вярно ли е, че този специалист, Жулиен Калам, професор по приложна механика и гражданска архитектура в Националната строителна школа, е прекарал три седмици на мястото на бъдещия строеж, консултирайки се с плановете за него...

... и че след завръщането си оттам той е предал комуто следва доклад, който е бил катастрофален за подкрепящите този проект...

... че въпреки това кредитите са били гласувани и само няколко седмици по-късно строежът в Клерфон е бил започнат?

Вярно ли е, че чак до своята смърт, настъпила преди две години, по мнението на всички негови близки Жулиен Калам е създавал впечатлението на човек, на когото нещо тежи на съвестта?

Вярно ли е, че в своя доклад той е предвиждал злополуката в Клерфон почти точно в онзи вид, в който тя се е случила в действителност?

Вярно ли е, че докладът „Калам“, който би трябвало да е съществувал поне в няколко екземпляра, въпреки това е изчезнал от архивите на Камарата на депутатите, както и от тези на различните заинтересувани министерства?

Вярно ли е, че най-малко около трийсет видни личности живеят след злополуката в постоянен страх, че може да бъде открито копие на този доклад?

Вярно ли е, че въпреки взетите мерки съвсем наскоро въпросното копие все пак е било открито...

... и че спасеното като по чудо копие е било предадено на когото следва?

Следваше заглавие по ширина на цялата страница:

НИЕ ИСКАМЕ ДА ЗНАЕМ

Дали докладът „Калам“ продължава да бъде в ръцете на онзи, на когото е бил предаден?

Дали е бил унищожен, за да бъде спасена шайката компрометирани политици?

А ако не е бил унищожен, къде се намира в момента, в който пишем настоящата статия, и защо все още не е публикуван, при положение че общественото мнение с основание изисква да бъдат наказани истинските виновници за една катастрофа, за която заплатиха с живота си сто двацет и осем млади французи?

И най-накрая, в долната част на страницата и със същия шрифт, с който бяха отпечатани предишните две заглавия, следваше:

КЪДЕ Е ДОКЛАДЪТ „КАЛАМ“?

Мегре с изненада установи, че изтрива потта от челото си. Не беше особено трудно да си представи каква ще е реакцията на Огюст Поен, когато прочетеше същата тази статия.

Вестник „Льо Глоб“ не се ползваше с голяма популярност. Той отразяваше общественото мнение. Не беше представител на нито една от големите партии, а само на една малка политическа фракция, оглавявана от Жозеф Маскулен.

При все това и останалите вестници, всеки от своя страна, щяха да започнат разследване, за да открият истината.

Мегре също искаше тя да бъде открита, но при условие че бъде поднесена *цялата* истина.

А му се струваше, че не търсят точно нея. Ако Маскулен например беше човекът, в чиито ръце се намираше този доклад в настоящия момент, то тогава защо, вместо да задава въпроси, той не го публикуваше със също толкова едри букви, с които бе публикувал статията си?

Веднага щеше да предизвика министерска криза, радикално прочистване на парламентарните редици и щеше да се представи пред очите на обществеността като защитник на народните интереси и на политическия морал.

За него, винаги действал зад кулисите, това щеше да бъде единствената възможност да се издигне в политическите събития и без съмнение да може да изиграе престижна роля в близките години.

Ако той разполагаше с този документ, то тогава защо не го публикуваше?

Сега бе дошъл ред на Мегре да задава въпроси, също като онези в статията.

Ако Маскулен не разполагаше с документа, тогава откъде знаеше, че докладът е бил намерен?

Откъде беше научил, че докладът е бил предаден от Пикмал на някое официално лице?

И откъде можеше да подозира, че Поен не го е предал, на свой ред, на по-високо равнище?

Мегре не беше в течение на задкулиските политически игри, не искаше и да бъде. При все това нямаше нужда да знае кой знае колко за интригите, които се плетяха тайно, за да може да забележи следното:

1. Три пъти след злополуката в Клерфон се бе споменавало за доклада „Калам“ именно в съмнителното, да не кажем изнудваческо, вестниче „Ла Рюмбор“, собственост на Хектор Табар.

2. Намирането на този доклад бе последвало публикациите при твърде странни обстоятелства.

3. Пикмал, който бе най-обикновен пазач във Висшата школа по строителство, бе отишъл направо в кабинета на министъра, вместо да мине по йерархическия път, в случая — през директора на Висшата школа.

4. Жозеф Маскулен беше в течение относно предаването на доклада.

5. Изглежда, беше в течение и относно изчезването на доклада.

Дали Маскулен и Табар играеха една и съща игра? И дали я играеха заедно, или всеки от своята страна?

Мегре за сетен път отвори прозореца и остана дълго там, наблюдавайки кейовете покрай Сена, докато пушеше лулата си. Никога

не се бе занимавал с толкова объркана история, при това, разполагайки с толкова малко елементи.

Когато ставаше дума за обир или за убийство, той още от началото се озоваваше в познати води. Но тук, напротив, ставаше дума за хора, чиито имена той само бе чувал или за които беше чел по вестниците.

Знаеше например, че Маскулен обядва всеки ден на една и съща маса в ресторанта „Филе от калкан“ на площад „Де Виктоар“, в който познати постоянно се отбиваха да му стиснат ръката или да му прошепнат нещо на ухо.

Смяташе се, че Маскулен знае всичко за личния живот на известните политици. Рядко се изказваше в парламента, а името му се появяваше по вестниците само в навечерието на някое важно гласуване. Тогава обикновено се публикуваше следното съобщение:

Депутатът Маскулен предсказва, че проектът ще бъде приет с триста четирийсет и два гласа.

Хората от занаята възприемаха неговите прогнози като думи от Евангелието, тъй като Маскулен рядко допускаше грешка, и то най-много с два-три гласа.

Не участваше в никакви комисии, не беше председател на нито един комитет, но при все това от него се опасяваха повече, отколкото от ръководителя на някоя голяма партия.

Към обяд на Мегре му се прииска да отскочи до ресторанта „Филе от калкан“ и да обядва там, та дори само за да погледне по-отблизо човека, когото бе виждал единствено по време на официални церемонии.

Маскулен беше ерген, макар че вече бе попрехвърлил четирийсетте. Никой не бе чувал да има любовница. Не се появяваше нито по светските салони, нито в театрите или нощните заведения. Имаше продълговата костелива глава и още от обяд започваше да изглежда небръснат. Не умееше да се облича, по-точно не се интересуваше, от това, как изглеждат дрехите му. А те никога не бяха изгладени и му придаваха подозрително нечист вид. След като Поен

му бе описал как изглежда Пикмал, защо ли на Мегре някак му се струваше, че и той е от същия тип мъже?

Той не се доверяваше на самотниците, на хората, които нямат никаква определена наклонност.

Но в края на краищата не отиде да обядва във „Филе от калкан“, понеже това щеше да прилича на открито обявяване на война. Запъти се към „Брасри Дофин“, срещна там двама свои колеги и в продължение на един час не му се наложи да спомене за доклада „Калам“.

Един от следобедните вестници подхващаше отчасти темата на „Льо Глоб“, но много по-предпазливо, със завоалирани изречения. В него се задаваше само въпросът каква е истината относно доклада „Калам“. Един от редакторите се бе опитал да вземе интервю от министър-председателя по този повод, но не бе успял да се добере до него.

Не се споменаваеше Поен, понеже строителството на санаториума всъщност бе на пряко подчинение на Министерството на здравеопазването.

Беше вече три часът, когато на вратата на Мегре се почука. Мегре промърмори нещо и тя веднага се отвори. Влезе Лапоент със загрижен израз на лицето.

— Има ли нещо ново?

— Нищо определено, шефе. Засега всичко може да бъде просто една случайност.

— Разкажи ми подробно.

— Опитах се да следвам вашите инструкции. Вие ще ми кажете дали съм допуснал грешки. Най-напред се обадох в Школата по строителство, като казах, че съм братовчед на Пикмал, току-що съм пристигнал в Париж и искам да го видя, но не знам къде живее.

— Дадох ли ти адреса му?

— Дадох ми го, без да се колебаят. Той живее в „Отел дьо Бери“, на улица „Жакоб“, скромна хотел с около трийсет стаи. Самата собственичка е до голяма степен и чистачка, а пък мъжът ѝ се занимава с рецепцията. Минах през къщи, за да си взема един куфар, после се върнах на улица „Жакоб“, като се представих за студент, както вие ме посъветвахте. Имах късмет, че намерих една свободна стая и я

наех за една седмица. Беше около десет и половина, когато слязох и спрях на рецепцията, за да си поприказвам с хазаина.

— Спомена ли му за Пикмал?

— Да. Казах му, че съм се запознал с него по време на ваканцията и ми се струва, че живее тук някъде.

— И какво друго ти каза?

— Каза, че е излязъл. Всяка сутрин излизал от хотела в осем часа и отивал в един малък бар на ъгъла на улицата, където си пиел кафето. Всъщност трябва да бъде в Школата точно в осем и половина.

— А връща ли се в хотела през деня?

— Не. Винаги се връща към седем и половина, качва се в стаята си и вечер излиза оттам само един-два пъти в седмицата. Изглежда, е най-порядъчният мъж на света. Никой не му идва на гости, той нито се среща с жени, нито пуши, не пие, прекарва по цели вечери, а понякога и част от нощите си, в четене.

Мегре чувстваше, че Лапоент има още нещо да му разказва, и чакаше търпеливо.

— Може би не трябваше да правя това, но ми се стори, че е правилно. Когато разбрах, че стаята му се намира на същия етаж, където е и моята, и след като разбрах кой е номерът ѝ, си помислих, че ще искате да разберете какво има вътре. През деня хотелът е почти празен. Само на третия етаж някой свиреше на саксофон, сигурно музикант репетираше, а освен това чувах чистачката на горния етаж. Опитах най-напред с моя ключ. Ключовете там са най-обикновени, стар модел. Не стана веднага, но като го нагласих по определен начин, успях да отворя вратата.

— Надявам се, че Пикмал не си беше в стаята?

— Не, нямаше го. Но ако някой търси моите отпечатъци, ще ги открие навсякъде, понеже не носех ръкавици. Отворих всички чекмеджета, гардероба, както и един куфар, който не беше заключен и беше сложен в един ъгъл. Пикмал има само още един костюм, тъмносив, както и още един чифт черни обувки. На гребена му липсват някои от зъбите. Четката му за зъби е стара. Не използва крем за бръснене, а само четка. Хазаинът на хотела не греша, като казва, че той прекарва по цели вечери в четене. Имаше книги по всички ъгли, най-вече по философия, политикономия и история. Повечето очевидно са били купувани на старо по кейовете на Сена. На три-четири от тях

имаше печат от обществени библиотеки. Преписах си няколко имена на автори: Енгелс, Спиноза, Киркегор, свети Августин, Карл Маркс, Сен Симон... Това говори ли ви нещо?

— Да, продължавай нататък...

— В една картонена кутия в едно от чекмеджетата имаше стари и нови членски карти, някои от които са отпреди двайсет години, а други — само отпреди три. Най-старата беше от Огнените кръстове^[3]. Една друга, издадена през 1937 г., беше за членство във Френското действие. Веднага след края на войната Пикмал е бил член на една от секциите на комунистическата партия. Картата е била подновявана в продължение на три години.

Лапоент поглеждаше от време на време в бележките си.

— Освен това е бил член и на Международната лига по теософия, чието седалище се намира в Швейцария. Чували ли сте за нея?

— Да.

— Две от книгите, забравих да ви кажа за това, бяха по йога, а освен това имаше и практическо ръководство по джудо.

С една дума, Пикмал бе опитал по малко от всички религии и от всички философски или социални теории. Беше от онези хора, които обикновено вървят, втренчили поглед, след знамената в редиците на екстремистките партии.

— Това ли е всичко?

— Да, що се отнася до стаята му. Никакви писма. Когато слязох отново долу, попитах хазаина дали получава понякога писма. А той каза, че виждал в пощата му само рекламни проспекти и покани. После отидох до бистрото на ъгъла. За нещастие беше точно време за аперитива и имаше много хора на бара. Трябваше дълго да чакам и да изпия две чаши, преди да успея да говоря със собственика, без да приличам на някого, който води разследване. Разправих му същата измислица, че пристигам от провинцията и че трябва спешно да се видя с Пикмал. „С онзи, преподавателя ли?“ — попита ме той. Което означава, че в някои среди той е успявал да мине за преподавател. „Ако бяхте дошли в осем часа... Сега сигурно вече има часове... А пък не зная къде обядва...“ „Идвал ли е тази сутрин?“ „Да, подпря се на бара, близо до кошницата с кроасани, както обикновено. Винаги изяжда по три. Макар че тази сутрин някакъв мъж, когото не познавам, беше

дошъл преди него, а после го доближи и го заговори. Обикновено господин Пикмал не е много разговорлив. Сигурно си има прекалено много грижи, за да си губи времето в незначителни разговори. Винаги възпитан, но сдържан, нали разбирате? Добър ден! Колко ви дължа? Лека нощ!... Аз не се засягам, понеже си имам и други клиенти като него, които се занимават с умствена работа, така че си представям какво е. Но най-много ме учуди, че господин Пикмал си тръгна заедно с непознатия и, вместо да завие наляво, както друга сутрин, те двамата завиха надясно.“

— Описа ли ти той този човек?

— Не особено добре. Мъж на около четирийсет, приличал на служещ или на търговски пътник. Влязъл, без да каже нещо, малко преди осем часа, застанал на бара и си поръчал кафе с коняк. Няма нито брада, нито мустаци. Бил по-скоро едър.

Мегре веднага си помисли, че това е точното описание на около дузина инспектори от улица „Де Сосе“.

— Нищо повече ли не научи?

— Напротив. След като обядвах, отново се обадох в Школата по строителство. Този път казах, че искам да говоря с Пикмал. Не казах кой съм, а и те не ме попитаха нищо. Казаха ми само, че не са го виждали през целия ден.

— В отпуска ли е излязъл?

— Не, чисто и просто не е идвал на работа. Но най-изненадващото е, че не се е обадил, за да предупреди за отсъствието си. Това му се случвало за първи път. Върнах се в „Отел дьо Бери“ и се качих в своята стая. После отидох да почукам на вратата на Пикмал. Там нямаше никого. Нищо не се беше променило след моето влизане.

Нали искахте да ви разкажа всички подробности. Отидох във Висшата школа и се престорих на негов приятел от провинцията. Успях да разбера къде се храни на обяд, на сто метра оттам, на улица „Де Сен Пер“, в ресторант, чиито собственици са нормандци.

Отидох в ресторанта. Пикмал не беше обядвал там днес. Видях кърпата му за храна, пхнатата в номерираната му халка, както и една отворена бутилка минерална вода на масата, където се е хранел обикновено. Това е всичко, шефе. Сбъркал ли съм нещо?

Зададе с тревога последния си въпрос, защото Мегре бе смръщил чело, а лицето му бе придобило загрижен израз. Чудеше се дали и с

това разследване щеше да се случи същото, което се бе случило навремето с онази, другата политическа афера. Мегре бе принуден от обстоятелствата да се заеме с нея, а после заради това го бяха пратили в немилост в Люсон.

Първия път пак всичко стана заради това съперничество между хората на улица „Де Сосе“ и тези на „Ке дез’ Орфевр“. Понеже всяка една от тези две полицейски институции получаваше различни указания, тъй като защитаваше в момента противоположни интереси заради борбата между високопоставените личности, пряко волята си.

В полунощ министър-председателят бе научил, че Поен е повикал Мегре на помощ...

В осем часа сутринта към Пикмал, онзи, който бе открил доклада „Калам“, се бе доближил непознат в малкото барче, в което той пиел кротко кафето си. Този непознат го е заговорил и той го е последвал, без да се съпротивлява и без да продума нито дума...

— Свършил си добра работа, малкият.

— Нямам ли правописни грешки?

— Не, не виждам такива.

— А сега какво?

— Не знам. Може би е най-добре да останеш в „Отел дьо Бери“, в случай че Пикмал се появи наново.

— Да ви се обадя ли в такъв случай?

— Да, или тук, или вкъщи.

Един от двамата, които бяха прочели доклада „Калам“, беше изчезнал...

Оставаше Поен, който също го беше прочел, но беше министър и следователно по-трудно можеше да бъде скрит някъде набързо.

Само като си помисли за това, Мегре отново усети в устата си онзи привкус на ракията от предната вечер. Веднага му се прииска да пийне една чаша бира на някое място, където край него ще има обикновени хора, които се занимават с обикновените си дребни проблеми.

---

[1] Жорж Клемансо (1841–1929) — министър-председател на Франция (1906–1909 и 1917–1920). Основател и лидер на левицата в Радикалната партия. — Бел.ред. ↑

[2] През 1898 г. Емил Зола публикува във в. „L’auteur“ открито писмо, озаглавено „J’accuse“ („Аз обвинявам“), с което се забърква в Драйфусовата афера. Заради това писмо Зола е осъден на година затвор и емигрира за няколко месеца в Англия. — Бел.ред. ↑

[3] Огнените кръстове, или Съюз на ветераните от войната — организация от края на 20-те години на миналия век. В тази организация членуват патриотично настроени французи, отхвърлящи крайния либерализъм в икономиката, разложението и корупцията в политическия живот и твърдо решени да се противопоставят на опитите на комунистическата левица да се добере до властта. — Бел.ред. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ЛЮКА НЕ Е ДОВОЛЕН

Тъкмо когато Мегре се връщаше, без да бърза, от „Брасри Дофин“, където бе отишъл да пийне една голяма бира, той забеляза Жанвие да се отправя с бързи крачки към сградата на Съдебната полиция.

Към средата на следобед вече почти се бе затоплило. Слънцето светеше по-ярко. За първи път от началото на годината Мегре остави палтото си в кабинета. Извика два-три пъти „Хей“, докато Жанвие се спря и го забеляза. После се запъти към него.

— Искаш ли да пийнем по чашка?

Без никаква конкретна причина, комисарят нямаше желание да се връща веднага на „Ке дез' Орфевр“. Вероятно пролетта бе донякъде причина за това, както и неяснотата, сред която бе потопен още от предната вечер.

Жанвие гледаше доста странно. Както на Мегре му се стори, приличаше на човек, който не знае точно дали ще му се карат, или ще го поздравят за свършената работа. Вместо да останат на бара, те отидоха да седнат в залата в дъното, където по това време на деня нямаше никого.

— Ще пийнеш ли бира?

— Да, може.

Не говореха, докато не им донесоха поръчката.

— Не сме единствените, които се интересуваме от госпожицата, шефе — прошепна след това Жанвие. — Струва ми се дори, че доста хора се интересуват от нея.

— Разказвай.

— Първата ми грижа тази сутрин беше да се разходя в околностите на министерството, на булевард „Сен Жермен“. Бях на не повече от сто метра от сградата, когато забелязах на отсрещния тротоар Ружие, който, изглежда, много се интересуваше от прехвърчащите врабчета.

И двамата познаваха Гастон Ружие, един от инспекторите на улица „Де Сосе“, с когото впрочем поддържаха най-добри отношения. Беше добро момче, което живееше някъде из предградията. Джебозете му вечно бяха пълни със снимки на неговите шест или седем деца.

— Той видя ли те?

— Да.

— Заговори ли те?

— Ами булевардът беше почти пуст, така че не можах да тръгна обратно. Когато стигнах близо до него, той ме попита: „И ти ли?“ Аз се направих на идиот. „Какво и аз?“ Тогава той ми намигна. „Нищо, де. Не те карам да ми издаваш тайната. Просто ми се струва, че тази сутрин тук наоколо е пълно с познати физиономии. Лошото е, че няма нито едно бистро срещу това скапано министерство.“ Оттам, където стояхме, се виждаше вътрешният двор на министерството. Забелязах Рамире, онзи от Общото разузнаване, който, изглежда, беше в най-добри отношения с портиера. Продължих да се правя на идиот, затова продължих нататък по улицата. Чак на улица „Солферино“ спрях в едно кафене и взех да прелиствам телефонния указател. Открих името на Бланш Ламот, както и нейния адрес — улица „Вано“ №63. Оказа се, че съм на две крачки оттам...

— Пак ли се сблъска с онези от Сигурността?

— Не съвсем. Знаете ли я улица „Вано“? Много спокойна, почти провинциална уличка. Дори има няколко дървета из градините. На №63 е сграда с апартаменти под наем, без претенции, но очевидно с удобства. Портиерката белеше картофи в своята стаичка. „Госпожица Ламот вкъщи ли е?“ — попитах аз. И веднага ми се стори, че тя започна да ме гледа подигравателно. Обаче все пак продължих: „Аз съм инспектор на една застрахователна компания. Госпожица Ламот поиска да си направи застраховка «Живот», така че трябва да направя обичайното проучване.“ Не че точно ми се изсмя, обаче ефектът беше почти същият. Каза ми само: „Интересно ми е само колко различни полицейски управления има в Париж?“ „Не разбирам какво искате да кажете.“ „Ами, преди всичко, вас съм ви виждала и преди, заедно с едър комисар, забравих му името. Идвахте, когато госпожицата от №57 беше взела прекалено много хапчета за сън, някъде преди две години. А освен това вашите колеги говорят без заобикалки, за разлика от вас.“ „Много ли хора идваха“ — попитах я аз. „Ами най-напред

онзи от вчера сутринта.“ „Показа ли си значката?“ „Не съм му я искала. И на вас не ви я поисках. Все пак, когато видя някого, мога да различа дали е полицай или не.“ „Много ли въпроси ви задаваше?“ „Ами пита ме за четири-пет неща: дали живее сама, дали понякога я посещава някакъв мъж на около петдесет, доста едър... Казах му — не.“ „А това вярно ли е?“ „Да. Освен това ме пита дали, като се връща от работа, носи някаква чанта. Казах му, че понякога се случва, понеже тя има пишеща машина в апартамента си и доста често си носи работа за вкъщи. Предполагам, че знаете също така добре, колкото аз, че е секретарка на един министър, нали?“ „Да, зная това.“ „Освен това той искаше да знае дали предната вечер се е върнала вкъщи с чантата си. Признах си, че не съм обърнала внимание. Тогава той се направи, че си отива. Аз се качих на първия етаж, понеже всяка сутрин ходя да домакинствам на една стара дама. Малко по-късно го чух да се качва по стълбището. Но аз не се показах. Въпреки това разбрах, че спря на третия етаж, където живее госпожица Бланш, и влезе в нейния апартамент.“ „И не му попречихте?“ „Ами че аз работя достатъчно дълго като портиерка, за да разбера, че не трябва да настройвам полицията срещу мен.“ „Той дълго време ли стоя там?“ „Ами около десет минути.“ „Виждали ли сте го пак оттогава?“ „Не точно този.“ „А споменахте ли за него на наемателката си?“

Мегре го слушаше и гледаше втренчено чашата си. Опитваше се да свърже тази случка със събитията, за които беше в течение.

Жанвие продължи разказа си:

— Тя се поколеба. Но после почувства, че се изчервява, и предпочете да ми каже истината. „Казах ѝ, че някакъв мъж е идвал и ме е разпитвал за нея, а после се е качил на нейния етаж. Но не съм ѝ споменавала нищо за полиция.“ „Тя учуди ли се?“ „Само в първия момент. После промърмори, като че ли на себе си: «Струва ми се, че знам за какво става дума.» А що се отнася до онези от тази сутрин, дето дойдоха няколко минути след като тръгна за работа, те бяха двама. Те също ми казаха, че са от полицията. По-дребният понечи да ми покаже значката си, обаче аз не ѝ обърнах внимание.“ „И те ли се качиха горе?“ „Не, те ми задаваха същите въпроси, а освен това и други.“ „Какво ви питаха те?“ „Дали тя излиза често вечер, с кого, кои са приятелите ѝ, приятелките ѝ, дали често се обажда по телефона, дали...“

Тук Мегре прекъсна инспектора.

— А тя какво ти каза за нея?

— Даде ми името на една от нейните приятелки, някоя си Люсил Кристин, която живее в същия квартал. Работела в някаква канцелария, била кривогледа. Госпожица Бланш обядвала на булевард „Сен Жермен“, в един ресторант, който се казва „При трите министерства“. Вечер сама си приготвяла храната. Тази Люсил Кристин идвала доста често да вечеря заедно с нея. Обаче не успях да открия адреса ѝ.

Портиерката ми спомена и за друга приятелка, която идвала по-рядко на улица „Вано“. Обаче всяка неделя госпожица Бланш ходела на вечеря при нея. Омъжена е за пълномощник в Халите, който се казва Ариел. Живеят на улица „Дьо Курсел“. Портиерката мисли, че и тя е родом от Ла Рош-сюр-Йон, също като госпожица Бланш.

— Ходи ли на улица „Дьо Курсел“?

— Нали ми казахте да не пропускам нищо. И тъй като дори не знам за какво става дума...

— Продължавай.

— Информацията беше точна. Качих се в апартамента на госпожа Ариел. Тя води заможен живот, има три деца, от които най-голямото е на осем години. Пак се престорих на инспектор от застрахователно дружество. Изобщо не ѝ направи впечатление. Оттук си направих извода, че съм първият, който идва при нея. Познавала Бланш Ламот още от Ла Рош, където ходели заедно на училище. Загубили си следите, но после, преди три години, случайно се срещнали в Париж. Госпожа Ариел поканила приятелката си на гости и тя почнала редовно да ходи на вечеря у тях всяка неделя. Колкото до останалото, нищо особено. Бланш Ламот водела редовен живот, отдавала цялото си време на работата и говорела с топлота за своя шеф, за когото била готова да се хвърли и в огъня.

— Това ли е всичко?

— Не. Преди около година Бланш попитала Ариел дали не знае за някаква свободна длъжност за един човек, когото познавала и който се намирал в затруднено положение. Ставало дума за Фльори. Господин Ариел, който ми се видя добър човек, го взел на работа в своята фирма. Фльори трябвало да ходи там всеки ден в шест часа сутринта.

— И какво станало по-нататък?

— Работил три дни, след което никой не го видял повече, а той никога не дошъл да се извини. Госпожица Бланш много я било срам заради това. Всъщност тя отишла да се извинява вместо него.

Върнах се на булевард „Сен Жермен“ с мисълта да вляза в „При трите министерства“. Обаче отдалече забелязах не само Гастон Ружие, който продължаваше да стои на пост, но и още един от неговите колеги, забравих му името...

А Мегре се опитваше да въведе малко ред във всичко това. В понеделник сутрин Огюст Поен беше отишъл в апартамента си на булевард „Пастьор“ и беше оставил там доклада „Калам“, мислейки, че там ще бъде на по-сигурно място, отколкото някъде другаде.

Обаче още във вторник сутринта някой, представил се за полицай, се появил на улица „Вано“, на домашния адрес на госпожица Бланш, и след като задал на портиерката няколко незначителни въпроса, влязъл в жилището на госпожицата. Наистина ли този човек е бил от полицията?

Ако е така, то цялата тази история започваше да намирисва още по-лошо, отколкото комисарят се бе опасявал. При все това той предусещаше, че това първо посещение няма нищо общо с улица „Де Сосе“.

Възможно ли беше, след като същият този мъж не бе открил нищо в дома на секретарката, да е тръгнал след това към булевард „Пастьор“ и да е откраднал доклада?

— Тя не ти ли описа този човек?

— Доста смътно. Мъж на неопределена възраст, доста едър, толкова привикнал да задава въпроси на хората, че тя да може да го сметне за полицай.

Това беше почти същото описание, което собственикът на бара на улица „Жакоб“ беше дал за мъжа, заговорил Пикмал и напуснал заведението заедно с него. Що се отнася до онези от сутринта на същия ден, които не бяха се качвали в апартамента на секретарката, те наистина като че бяха от Националната сигурност.

— Какво да правя сега, шефе?

— Не знам.

— А, да, забравих да ви кажа нещо: когато минавах отново по булевард „Сен Жермен“, ми се стори, че забелязах там Люка в един бар.

— Значи сигурно е бил той.

— И той ли работи по случая?

— Да, в известен смисъл.

— Ами аз да продължавам ли с госпожицата?

— Ще си поприказваме за това, след като се видя с Люка.

Почакай ме за малко тук.

Мегре се запъти към телефона и се обади в Съдебната полиция.

— Люка върна ли се?

— Не, още не е.

— Ти ли си, Торанс? Можеш ли да му кажеш да дойде в „Брасри Дофин“ веднага щом като се върне?

Едно момче мина по улицата с последните следобедни вестници, които имаха заглавие с много едри букви. Мегре се запъти към вратата, докато търсеше дребни в джоба си.

Когато седна отново на мястото си до Жанвие, той разгърна вестника. По цялата ширина на страницата беше изписано следното заглавие:

АРТЮР НИКУ — ИЗБЯГАЛ?

Новината беше достатъчно сензационна, за да принуди собствениците на вестника да променят цялата първа страница.

Аферата в Клерфон току-що се разгоря с нова, неочаквана сила, но може би това трябваше да се очаква.

Известно е, че още на следващия ден след злополуката общественото мнение бе разтревожено и поиска в най-скоро време да се потърси отговорност за нея.

Според запознатите със случая фирмата „Нику и Совгрен“, която преди пет години построи този вече известен на всички санаториум, би трябвало да се е превърнала в обект на най-строгото и незабавно разследване.

Защо обаче това не се случи? Вероятно ще ни бъде даден отговор на това идните дни. Така или иначе, страхувайки се да се покаже пред обществеността, Артюр Нику сметна за най-добре да се скрие в една от ловните си вили в Солон.

Изглежда, полицията е била в течение. Някои дори твърдят, че оттам посъветвали предприемача да изчезне временно от града, за да бъдат избегнати каквито и да било неприятности.

Едва тази сутрин, четири седмици след злополуката, от висшестоящо място бе взето решение да бъде призован Артюр Нику, за да му бъдат зададени въпросите, които ние си задаваме.

Днес рано сутринта двама инспектори от Национална сигурност се явиха в ловната хижа, където обаче не откриха никого, с изключение на един от пазачите.

Той съобщи на следователите, че хазаинът му е заминал предната вечер в **НЕИЗВЕСТНО** направление.

Но то не остана задълго **НЕИЗВЕСТНО**. Преди два часа нашият специален кореспондент в Брюксел ни телефонира, че Артюр Нику е пристигнал в града късно преди обяд и сега заема един от луксозните апартаменти в хотел „Метропол“.

Нашият кореспондент успял да се срещне с предприемача и да му зададе някои въпроси, които ние тук възпроизвеждаме дословно, както и отговорите на тях.

— **ВЯРНО ЛИ Е, ЧЕ СТЕ НАПУСНАЛИ ВНЕЗАПНО ВИЛАТА СИ В СОЛОН, ЗАЩОТО СА ВИ ПРЕДУПРЕДИЛИ, ЧЕ ВСЕКИ МОМЕНТ ПОЛИЦИЯТА МОЖЕ ДА СЕ ПОЯВИ ТАМ?**

— Това изобщо не е вярно. Не знаех и все така не знам какви са намеренията на полицията, която от един месец насам е съвсем наясно къде може да ме открие.

— **ВЯРНО ЛИ Е, ЧЕ СТЕ НАПУСНАЛИ ФРАНЦИЯ ПРЕДВИД НОВИТЕ СЪБИТИЯ?**

— Дойдох в Брюксел по работа, във връзка със строителството.

— **КАКВО СТРОИТЕЛСТВО?**

— Строителството на летище, за което съм предложил оферта.

— **ИМАТЕ ЛИ НАМЕРЕНИЕ ДА СЕ ЗАВЪРНЕТЕ ВЪВ ФРАНЦИЯ И ДА ОСТАНЕТЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ВЛАСТИТЕ?**

— Не възнамерявам да променям по какъвто и да било начин своите планове.

— **ИСКАТЕ ДА КАЖЕТЕ, ЧЕ ЩЕ ОСТАНЕТЕ В БРЮКСЕЛ, ДОКАТО НЕ БЪДЕ ЗАБРАВЕНА АФЕРАТА „КЛЕРФОН“, ТАКА ЛИ?**

— Повтарям, че ще остана тук толкова дълго, колкото това изисква моята работа.

— **ДОРИ АКО СРЕЩУ ВАС БЪДЕ ИЗДАДЕНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЗА ОТВЕЖДАНЕ ПОД СТРАЖА?**

— Един месец бе достатъчно дълго време, за да ми бъдат задавани въпроси. Толкова по-зле за тях, че не са го сторили!

— **ЧУВАЛИ ЛИ СТЕ ЗА ДОКЛАДА „КАЛАМ“?**

— Не разбирам за какво говорите.

С тези последни думи Артюр Нику сложил край на разговора, за който нашият кореспондент незабавно ни съобщи по телефона.

Еlegantна руса млада жена, все още неидентифицирана, изглежда, е пристигнала тук един час след Нику и е била въведена направо в неговия апартамент, където продължава да се намира и в настоящия момент, обаче още не сме успели да получим потвърждение за това.

От улица „Де Сосе“ потвърдиха, че двама инспектори са заминали за Солон, за да зададат някои въпроси на предприемача. След като споменахме за заповед за отвеждане под стража, ни отговориха, че за момента не може да става дума за това.

— Това ли е нашата работа? — промърмори Жанвие, като посочи статията, и се намръщи.

— Да, това е.

Жанвие отвори уста, вероятно за да попита как така Мегре се занимава с толкова подозрителна политическа афера. Но не каза нищо. Видяха Люка, който тъкмо пресичаше площада, влачейки леко левия си крак, както обикновено. Не се спря на бара, а дойде и седна намусен срещу двамата мъже, като изтри потта от лицето си.

После, посочвайки вестника, произнесе с укорителен тон, какъвто никога не използваше в присъствието на Мегре.

— Току-що го прочетох.

Комисарят почувства известна вина пред двамата си сътрудници. Сега и Лапоент сигурно вече беше разбрал за какво става дума.

— Ще пиеш ли една бира? — предложи му Мегре.

— Не, ще взема едно перно.

Това не се връзваше с характера на Люка. Почакаха, докато им сервираат поръчката, а после продължиха тихичко разговора си.

— Предполагам, че навсякъде си се сблъсквал с онези от Голямата къща?

По този начин наричаха обикновено помежду си Националната сигурност.

— Можехте все пак да ме посъветвате да бъда дискретен! — промърмори Люка. — Ако става въпрос да ги изпреварим, по-добре е отсега да ви предупредя, че те имат вече няколко дължини преднина пред нас.

— Хайде, разказвай.

— Какво?

— Какво си направил.

— Най-напред започнах да се разкарвам по булевард „Сен Жермен“, където стигнах няколко минути след Жанвие.

— А Ружие? — попита го Жанвие, който не можа да сдържи усмивката си пред комичността на ситуацията.

— Той стоеше по средата на тротоара и ме видя още отдалече. Направих се, че просто минавам оттам и бързам. А той ми подвигна шеговито: „Жанвие ли търсиш? Току-що зави зад ъгъла на улица «Солферино».“ Винаги ми е много приятно, когато ми се подиграва някой от улица „Де Сосе“. Но тъй като не можех да открия никакви сведения за Жак Фльори в околностите на министерството, аз...

— Не погледна ли в телефонния указател? — попита го Жанвие.

— Не ми дойде наум. Понеже знаех, че често посещава баровете по „Шанз-Елизе“, влязох във „Фуке“.

— Ловя се на бас, че името му го има в телефонния указател.

— Добре де, възможно е. Ще ме оставиш ли да довърша?

Сега вече Жанвие бе добил весело и шеговито настроение, както някой, когото току-що са изпържили, разбира, че са изпържили и някой

друг по същия начин.

С една дума, и тримата — както Мегре, така и двамата му сътрудници, не се чувстваха в свои води: бяха еднакво непохватни и много добре си представяха как им се подиграват колегите от Сигурността.

— Побъбрих си с бармана. Там Фльори е много известен. Повечето време има километрична сметка, а когато сумата стане вече прекалено голяма, престават да му сервират. Тогава той изчезва за по няколко дни, докато не изчерпа кредита си във всички барове и ресторанти.

— Накрая плаща ли все пак?

— Една прекрасна вечер се появява сияещ и урежда с нехаен вид сметката си.

— След което започва отново, предполагам?

— Да. И така продължава от години.

— А след като е започнал да работи в министерството?

— С тази разлика, че сега, след като е станал началник на кабинета и хората предполагат, че има влияние, има повече хора, които му предлагат да пийне и да хапне. Преди това му се е случвало да изчезне за няколко месеца дори. Веднъж го видели да работи в Халите: броял зелките, които разтоварват от камионите.

Жанвие погледна Мегре като човек, който разбира от тези работи.

— Имал жена и две деца, някъде близо до Ванв. Предполагам, че им праща пари, за да се издържат. За щастие жена му работи, нещо като гувернантка е при самотен стар господин. Децата също работят.

— С кого ходи по баровете?

— Дълго време се е движил с жена на около четирийсет, казват, че била едра брюнетка. Всички я наричали Марсела. Изглежда, че бил влюбен в нея. Някои разправят, че я открил на касата в някаква бирария до арката „Сен Мартен“. Никой не знае какво е станало с нея. Малко повече от година се движи с някоя си Жаклин Паж и живее заедно с нея в апартамент на улица „Вашингтон“, над една италианска бакалница.

Жаклин Паж е на двацет и три години и понякога се снима в някой филм. Старае се да бъде представяна на всички продуценти,

режисьори и актьори, които посещават бар „Фуке“, и да бъде толкова мила с тях, колкото те пожелаят.

— Фльори влюбен ли е в нея?

— Поне така изглежда.

— Ревнува ли я?

— Така казват. Само че не смее да протестира и се прави, че не забелязва нищо.

— Ти видя ли я?

— Ами реших, че е най-добре да вървя направо на улица „Вашингтон“.

— И какво й каза?

— Нямахше нужда да й казвам нещо. Щом като ми отвори вратата, тя извика: „О, пак ли!“

Жанвие и Мегре не се сдържаха и размениха по една усмивка.

— Какво значи това? — попита Мегре, който предварително знаеше отговора.

— Значи още един полицаи, много добре знаете. Току-що бяха идвали двама преди мен.

— Поотделно ли?

— Не, заедно.

— Разпитвали ли са я за Фльори?

— Питали я дали той работи понякога до късно вечер и дали си носи документи от министерството вкъщи.

— А тя какво е отговорила?

— Казала, че си имали по-интересна работа вечер. Това момиче не си поплюва много-много. Интересно, а пък майка й прави столове в църквата в Пикпюс.

— Претърсили ли са апартамента?

— Само хвърлили по един поглед в стаите. Не може да се каже, че това прилича на апартамент. Прилича по-скоро на лагер. Кухнята очевидно служи само за да си правят сутрин кафе. В останалите помещения — салона, спалнята и онова, което би трябвало да служи като трапезария, цари пълно безредие, навсякъде са разхвърляни обувки и женско бельо, списания, плочи и популярни романи. Да не говорим за бутилките и чашите.

— Жаклин вижда ли се с него на обяд?

— Рядко. Обикновено остава в леглото си докъм средата на следобед. От време на време ѝ се обажда преди обед, за да ѝ каже да отиде да го чака в еди-кой си ресторант.

— Имат ли много приятели?

— Ами всички онези, които посещават същите заведения като тях.

— Това ли е всичко?

За първи път в гласа на Люка прозвуча почти патетичен упрек, когато отвърна:

— Не, не е всичко! Нали ми дадохте инструкции да науча колкото се може повече. Най-напред, имам списък на десетина от предишните любовници на тази Жаклин, включително на няколко души, с които тя все още се среща.

Той постави с отвратен израз лист с имена, написани с молив, върху масата.

— Ще установите, че между тях са имената на двама политици. Освен това успях да открия онази Марсела.

— Как успя?

— Ами с краката си. Обиколих всички бирарии по Булевардите, като се започне от Операта. И, разбира се, оказа се, че ми трябва последната, на площад „Ла Републик“.

— Значи Марсела е започнала отново да работи като касиерка?

— Не, но там си спомниха за нея. Често я срещат из квартала. Собственикът на бирарията смята, че тя живее някъде наблизо, откъм улица „Блондел“. Понеже често я срещал по улица „Дьо Кроасан“, според него работела или в някой вестник, или в печатница.

— Провери ли това?

— Не още. Трябва ли?

Тонът му беше такъв, че Мегре промърмори полушеговито:

— Сърдит ли си?

Люка се насили да се усмихне.

— Не, ама признайте си все пак, че вършим доста странна работа. Особено когато след това научаваш от вестниците, че всъщност става дума за тази мръсна история! Ако трябва да продължа, ще продължа. Но ви казвам съвсем честно...

— Да не мислиш, че на мен ми е по-приятно, отколкото на теб?

— Не, знам.

— Улица „Дьо Кроасан“ не е толкова дълга. Освен това в тези среди всички се познават.

— Да, и пак ще се сблъскам с онези типове от улица „Де Сосе“.

— Доста е вероятно.

— Хубаво! Ще отида. Може ли да си взема още едно?

Той показва чашата, която току-що беше изпразнил. Мегре направи знак на келнера да повтори, но в последната минута също си поръча перно вместо бира.

Някои от инспекторите от другите отдели, свършили работния си ден, идваха на бара да пийнат аперитива си и ги поздравяваха отдалече с ръка. Мегре със сбръчкано чело мислеше за Огюст Поен, който сигурно беше прочел статията и очакваше всеки момент името му също да се появи с едри букви във вестниците.

Жена му, на която вероятно бе разказал за случилото се, сигурно се тревожеше не по-малко от него. Дали беше съобщил на госпожица Бланш? Дали те тримата си даваха сметка за подмолната дейност, която се извършваше около тях?

— Какво трябва да правя? — попита Жанвие с тона на човек, когото работата отвращава, но вече се е примирил с това.

— Ще имаш ли сили да наблюдаваш улица „Вано“?

— През цялата нощ ли?

— Не, докъм единайсет часа например. После ще изпратя Торанс да те смени.

— Да не би да си мислите, че там ще се случи нещо?

Мегре си призна:

— Не.

Нямаше ни най-малка представа какво ще се случи. Или по-скоро имаше толкова много и толкова объркани идеи, че сам не можеше да се ориентира в тях.

Трябваше обаче да се придържа към най-обичайните факти. Онези, които се знаеха.

Беше сигурен, че в понеделник следобед така нареченият Пикмал се беше явил в кабинета на министъра на строителството. Сигурно се е обърнал към портиера, вероятно е попълнил някакъв формуляр. Мегре не беше виждал този формуляр, но той би трябвало да е въведен някъде, а и Поен не би могъл да си измисли това посещение.

Най-малкото двама души, намиращи се в съседните кабинети, са могли да чуят разговора между госпожица Бланш и Жак Фльори.

Онези от Националната сигурност също си бяха помислили това, след като бяха изпратили свои инспектори да водят разследване по местоживеенето на двамата.

Дали Пикмал наистина беше предал доклада „Калам“ на Огюст Поен?

На Мегре му се виждаше невероятно той да си е измислил цялата тази история, а и това, впрочем, не би имало никакъв смисъл.

Поен беше отишъл в частното си жилище, на булевард „Пастьор“. Беше оставил там документа в бюрото си. В това комисарят също беше сигурен.

Следователно онзи, който беше отишъл на другия ден сутринта в апартамента на госпожица Бланш и го беше претърсвал, не беше сигурен на кое точно място се намира докладът.

Следобед документът беше изчезнал.

В сряда сутринта Пикмал беше изчезнал на свой ред.

В същото време, и то за първи път, вестникът на Жозеф Маскулен отваряше дума за доклада „Калам“ и открито задаваше въпроса кой крие този документ.

Мегре размърда устни и заговори тихо, като че на самия себе си:

— Или са откраднали доклада, за да го унищожат, или са го откраднали, за да го използват. Но досега изглежда, че никой не се е възползвал от него.

Люка и Жанвие го слушаха, без да се намесват.

— Освен ако...

Той изпи бавно половината от съдържанието в чашата си и изтри устни.

— Изглежда малко сложно, обаче в политиката нещата рядко са прости. Само един или двама души, компрометирани в аферата „Клерфон“, имат интерес да унищожат този документ. Така че, ако научим, че той е изчезнал, след като се е появил за няколко часа на повърхността, подозренията ще се насочат автоматически към тях.

— Струва ми се, че започвам да разбирам — промърмори Жанвие.

— Най-малкото, около трийсет политици, без да броим самия Нику, рискуват скандал и дори нещо по-лошо в цялата тази история.

Ако успеят да насочат подозренията към един-единствен човек, ако успеят да създадат доказателства срещу него, ако този човек е уязвим, ето че получаваме идеалния жертвен козел. А Огюст Поен е беззащитен.

Двамата му сътрудници го погледнаха изненадани. Мегре беше забравил, че са в течение само за една част от историята. Сега вече бяха преминали онази фаза, в която още беше възможно да има тайни от тях.

— Той е в списъка на гостите на Нику в Самоа — каза комисарят.
— А дъщеря му е получила златна писалка от предприемача.

— Виждахте ли се вече с него?

Той само кимна.

— Значи той е...?

Люка не довърши въпроса си. Но Мегре беше разбрал. Инспекторът искаше да го попита:

— Той ли поиска да му помогнете?

Най-сетне се разсея напрежението, което тегнеше върху тримата мъже.

— Да, той. Като гледам, вече бих се изненадал, ако и други не са наясно с това.

— Значи вече няма нужда да се крием?

— Във всеки случай, не от Националната сигурност.

Поседяха още четвърт час пред чашите си. Мегре стана пръв, пожела им лека нощ и за всеки случай мина през кабинета си. Нямахше нищо за него. Поен не се беше обаждал, нито пък някой, свързан с историята в Клерфон.

На вечеря госпожа Мегре позна по израза на лицето му, че е по-добре да не го разпитва. Прекара вечерта в четене на списание на международната полиция и в десет часа вече тръгна да си ляга.

— Много работа ли имаш?

И двамата почти заспиваха. Но този въпрос отдавна се въртеше на езика ѝ.

— Не, не много, но е неприятна.

На два пъти понечва да протегне ръка към телефона, за да се обади на Огюст Поен. Нямахше представа какво щеше да му каже, но му се щеше да се свърже с него.

На другата сутрин стана в осем часа. Зад пердетата се виждаше леката мъгла, която се лепеше за стъклата и като че заглушаваше звуците по улицата. Тръгна пеш към ъгъла на булевард „Ришар Льоноар“, за да вземе автобуса, и се спря пред продавача на вестници.

Бомбата вече бе избухнала. Вестниците не задаваха въпроси, а съобщаваха с много едри букви:

АФЕРАТА „КЛЕРФОН“

Изчезването на Жул Пикмал, който беше намерил доклада „Калам“

След като е бил предаден на високопоставено лице, докладът също е изчезнал.

С вестници под мишница, той се качи на платформата на автобуса и не се опита да прочете нищо повече, преди да стигне на „Ке дез' Орфевр“.

Докато прекосяваше коридора, чу, че телефонът звъни в неговата канцелария. Ускори крачките си и вдигна слушалката.

— Комисарят Мегре ли е? — попита телефонистката. — Трети път за четвърт час ви търсят от Министерството на строителството. Да ви свържа ли?

Шапката беше още на главата му. Не беше свалил още палтото си, леко навлажнено от мъглата.

ПЕТА ГЛАВА

СКРУПУЛИТЕ НА ПРОФЕСОРА

Гласът беше като на човек, който не е спал цялата нощ. Не е спал и предните нощи, и вече дори не си прави труда да подбира думите си, тъй като е преминал фазата, през която човек все още се безпокои за впечатлението, което прави на околните. При мъжете обикновено този безличен глас, безизразен и безсилен, показва същото, което жената изразява, когато плаче с широко отворена уста, но без да изглежда патетично. В резултат на това тя става грозна, но това въобще не я интересува.

— Можете ли да дойдете веднага при мен, Мегре? Дотам, докъдето са стигнали нещата, няма никаква причина да избягвате да се появявате на булевард „Сен Жермен“, освен ако това не ви притеснява лично, разбира се. Предупреждавам ви, че в чакалнята е пълно с журналисти, телефонът не спира да звъни. Обещах им пресконференция в единайсет часа.

Мегре погледна часовника си:

— Идвам веднага.

На вратата се почука. Младият Лапоент влезе, докато Мегре още държеше намръщен слушалката в ръка.

— Нещо важно ли искаш да ми кажеш?

— Имам новини.

— Важно ли е?

— Мисля, че да.

— Сложи си шапката и тръгвай с мен. Ще ми разкажеш по пътя.

Той се спря за миг пред портиера и го помоли да предаде на шефа, че няма да присъства на сутрешната оперативка. Като излязоха на двора, се приближи до една от малките черни коли на Съдебната полиция.

— Качвай се, ти ще караш.

А когато поеха с колата по Кея, каза:

— Хайде, разказвай бързо.

— Прекарах цялата нощ в „Отел дьо Бери“, в стаята, която бях наел.

— Пикмал не се ли е появявал повече?

— Не, но през цялата нощ на улицата дежуреше човек от Сигурността.

Мегре го беше предположил, обаче това изобщо не го безпокоеше.

— Не исках да влизам в стаята на Пикмал, докато беше тъмно, понеже щеше да се наложи да светна лампата, а от улицата щяха да видят светлината. Изчаках да съмне и започнах да изследвам стаята по-старателно, отколкото предния път. Между другото, вземах книгите една по една и ги прелиствах. И в един трактат по политикономия открих това писмо, което сигурно е било пъхнато там, за да се отбележи страницата.

Като продължи да кара с едната ръка, той извади с другата портфейла от джоба си и го подаде на Мегре.

— Вижте в лявото отделение. Онова писмо с антетката на Камарата на депутатите.

Беше лист хартия малък формат от онези, които депутатите в Камарата обикновено използват за кратки бележки. Писмото носеше датата от предния четвъртък. Почеркът беше дребен и небрежен, буквите се катереха една върху друга, а в края на думите ставаха почти нечетливи.

Скъпи господине,

Благодаря ви за вашето съобщение. Силно съм заинтересуван от онова, което ми казвате, и на драго сърце ще се видя с вас утре, към осем часа вечерта, в „Брасри дьо Кроасан“, на улица „Монмартър“. Дотогава ще ви помоля да не говорите с никого по въпроса, който ви интересува.

Ваш

Нямаше подпис в истинския смисъл на думата, а само някаква драскулка, която можеше да се състои от които и да било букви от азбуката.

— Предполагам, че е от Жозеф Маскулен — измърмори комисарят.

— Да, от него е. Минах рано сутринта покрай един приятел, който работи като стенограф в Камарата и познава почерка на повечето депутати. Достатъчно беше да му покажа само първия ред и подписа.

Вече бяха стигнали до булевард „Сен Жермен“. Мегре забеляза, че пред Министерството на строителството бяха паркирани доста автомобили на представители на вестниците. Хвърли един поглед към отсрещния тротоар и не видя никого от хората от улица „Де Сосе“. Дали пък сега, след като бомбата вече беше избухнала, те бяха прекратили наблюдението си?

— Да ви изчакам ли?

— Ами да, така може би ще е по-добре.

Той прекоси двора, изкачи се по широкото стълбище и се озова в малко преддверие с тъмночервен килим и жълтеникави колони. Разпозна някои от лицата. Двама-трима от журналистите понечиха да тръгнат към него, но разсилният ги беше изпреварил.

— Оттук, господин комисар. Господин министърът ви очаква.

В огромния мрачен кабинет, където лампите бяха запалени, Огюст Поен, който стоеше прав, му се стори по-нисък и по-масивен, отколкото в апартаментата на булевард „Пастьор“. Той протегна ръка на Мегре и я задържа в своята с настоятелността на онзи, който току-що е преживял силен шок и е признателен и на най-дребната проява на симпатия.

— Благодаря, че дойдохте, Мегре. Сега вече започнах да се упреквам заради това, че ви забърках в цялата тази история. Виждате, че не съм ви обезпокоил напразно!

Той се обърна към една жена, която тъкмо завършваше разговора си по телефона и после затвори слушалката.

— Запознайте се, това е секретарката ми, госпожица Бланш, за която съм ви разказвал.

Жената наблюдаваше Мегре с недоверие. Личеше си, че е заела отбранителна позиция. Тя не му подаде ръка, а само лекичко му кимна.

Лицето ѝ беше съвсем обикновено и непривлекателно. Обаче Мегре с изненада установи, че под твърде семплата черна рокля, украсена на врата само от тясна бяла дантела, се отгатваше все още младо, закръглено и твърде привлекателно тяло.

— Нека отидем в моя апартамент, ако това не ви притеснява. Не можах да свикна с този кабинет, където винаги се чувствам неудобно. Ще вдигате телефона, нали, Бланш?

— Да, господин министър.

Поен отвори една врата в дъното и прошепна все със същия безизразен глас:

— Нека мина пред вас. Доста трудно е да намерите пътя.

Самият той още не бе свикнал. Изглеждаше като изгубен сред пустите коридори и от време на време спираше с колебание пред някоя врата.

Стигнаха до по-тясно стълбище и пресякоха в горната му част две обширни празни помещения. Срецнаха прислужница с бяла престилка и метла в ръка, което показваше, че вече бяха напуснали официалната част на сградата и това вече са частните апартаменти.

— Искан да ви запозная с Фльори. Беше в съседния кабинет. Но в последния момент ми излезе от ума.

Чу се женски глас. Поен бутна една последна врата и се озоваха в салон, по-малък от предишните. Една жена седеше близо до прозореца, а близо до нея стоеше младо момиче.

— Жена ми и дъщеря ми. Сметнах, че ще е по-добре и те да присъстват на нашия разговор.

Госпожа Поен беше съвсем обикновена жена от буржоазията, на зряла възраст, каквито човек среща постоянно на улицата, тръгнали на пазар. Лицето ѝ изглеждаше много уморено, а погледът ѝ бе също така празен като на нейния съпруг.

— Искан най-напред да ви благодаря, господин комисар. Съпругът ми разказа всичко. Разбирам колко добре му се е отразила срещата с вас.

Вестниците със сензационните заглавия бяха разпръснати върху една маса.

В началото Мегре не обърна внимание на младото момиче, което изглеждаше по-спокойно и по-добре се владееше, отколкото баща му и майка му.

— Искате ли чаша кафе?

Всичко това му напомняше донякъде къщата на покойник, където обичайният ред внезапно е нарушен, а хората ходят напред-

назад, говорят и се вълнуват, без да знаят къде да застанат и какво да правят.

Още не беше свалил палтото си. Ан-Мари му предложи да го свали и го остави на облегалката на едно от креслата.

— Четохте ли вестниците от тази сутрин? — попита го най-сетне министърът, без да седне.

— Имах време само да прегледам заглавията им.

— Все още не цитират името ми, обаче всички в пресата вече знаят. Вероятно са получили информацията някъде към полунощ. Бях предупреден за това от един мой познат, който работи като метранпаж^[1] на улица „Дьо Кроасан“. И незабавно се обадох на министър-председателя.

— Той как реагира?

— Не знам дали беше изненадан или не. Вече не съм в състояние да давам оценка за хората. Разбира се, бях го събудил. Стори ми се, че прояви известно учудване, но също така ми се стори, че не се вълнува така, както очаквах.

Той продължаваше да говори с половин уста, без убеждение, все едно че думите нямаха значение.

— Седнете, Мегре. Извинете ме заради това, че ви държа прав, но от тази сутрин не мога да седя — това ми създава някакво чувство за тревога. Имам нужда да стоя прав, да вървя. Когато пристигнахте, аз вече от един час ходех напред-назад из кабинета си, докато секретарката ми отговаряше на телефонните обаждания. И за какво ви говорех? А, да. Министър-председателят ми каза нещо от рода на: „Е, драги мой, ще трябва да погледнете събитията в лицето!“ Струва ми се, че това бяха неговите собствени думи. Аз го попитах дали Пикмал се намира в ръцете на неговите служби. А той, вместо да ми отговори направо, само промърмори: „Какво ви кара да мислите така?“ После ми обясни, че и той, както всеки друг министър, не може да се закълне в онова, какво става в неговите служби. Изнесе цяла реч по този въпрос. „Всички смятат, че ние сме отговорни за всичко — каза той, — без да разбират, че сме обикновени минавачи в политиката. Без да разбират, че онези, на които днес даваме заповеди, знаят това. Доскоро са имали друг господар, а може би и на другия ден той ще се смени.“ Тогаваш аз му казах: „Сигурно ще е най-добре да си подам оставката още утре сутринта.“ „Прекалено много бързате, Поен. Сварват ме

неподготвен. В политиката нещата рядко протичат така, както си ги предвидил. Ще помисля над вашето предложение и скоро пак ще ви се обадя.“ Предполагам, че се е обаждал на някои наши колеги. А може и да са имали събрание. Не знам. Сега вече нямат никакво основание да ме държат в течение. Прекарах останалата част от деня, като крачех напред-назад из стаята си, а жена ми в това време се опитваше да ме вразуми.

Жена му го погледна в този момент, като че искаше да каже:

— Помогнете ми! Нали виждате докъде се е докарал!

Беше вярно. Онази вечер, на булевард „Пастъор“, Поен му се бе сторил като човек, олюляващ се от удара, който току-що му е бил нанесен, и все още не знае как ще се справи с него, но не се е отказал да се бори.

А сега говореше така, като че събитията вече не го касаят, все едно че, след като съдбата му е решена веднъж завинаги, той се бе отказал да се бори.

— Обади ли ви се отново? — попита Мегре.

— Да, към пет и половина сутринта. Както виждате, тази нощ неколцина не сме спали. Той ми заяви, че моята оставка няма да промени по никакъв начин нещата, че на нея ще се погледне като на признание за вина и че единственото, което трябва да направя, е да призная истината.

— Включително и що се отнася до съдържанието на доклада „Калам“ ли?

Поен успя да се усмихне.

— Не, не точно. А когато сметнах, че разговорът ни е вече приключен, той прибави: „Предполагам, че ще ви попитат дали сте чели доклада.“ А аз отвърнах: „Да, прочетох го.“ „И аз така си помислих. Предполагам, че е доста обемист доклад, пълен с технически подробности, отнасящи се до тема, която не е разбираема за един човек на закона. Би било по-точно да се каже, че сте го прегледали. Докладът вече не ви е подръка, за да опресните паметта си. Казвам ви всичко това, приятелю, за да можете да избегнете още по-сериозните неприятности, дори от онези, които очаквате. Говорете за съдържанието на доклада, обвинявайте когото си искате — това не ме интересува. Тогава ще ви обвинят, че отправяте обвинения, които не сте в състояние да обосновете. Разбирате ли ме?“

Поен запали отново лулата си, поне за трети път от началото на разговора. Жена му се обърна към Мегре:

— Можете и вие да пушите. Аз съм свикнала.

— Още от седем часа сутринта телефонът започна да звъни. Бяха най-вече журналисти, които искаха да ми задават въпроси. В началото отговарях, че нямам какво да кажа. Но после почувствах, че тонът им започва да става едва ли не заплашителен. Директорите на два вестника ми се обадиха лично. Най-накрая определих среща на всички в моя кабинет, за тази сутрин, в единайсет часа, когато ще им дам пресконференция. Но имах нужда да ви видя преди това. Предполагам...

Бе имал смелостта — може би от стеснителност, а може би от страх или от суеверие — да забави своя въпрос до този момент.

— Предполагам, че не сте открили нищо?

Мегре извади от джоба си писмото и го подаде на министъра, без да продума. Дали направи нарочно това, за да придаде по-голямо значение на своя жест и по този начин да вдъхне по-голямо доверие на министъра? Имаше нещо театрално в неговото поведение, което не му бе присъщо.

Госпожа Поен не се помръдна от канапето, в което седеше, но Ан-Мари отиде при баща си и прочете написаното през рамото му.

— От кого е? — попита тя.

А Мегре попита на свой ред Поен:

— Разпознавате ли този почерк?

— Напомня ми нещо, но не ми е особено познат.

— Това писмо е било изпратено в четвъртък от Жозеф Маскулен.

— До кого е адресирано?

— До Жул Пикмал.

Настъпи мълчание. Без да каже нито дума, Поен подаде листчето на жена си. Като че всеки от присъстващите се опитваше да прецени значението на това откритие.

Когато Мегре заговори отново, както на булевард „Пастьор“, той започна по-скоро един вид разпит:

— Какви са отношенията ви с Маскулен?

— Нямам такива.

— Скарани ли сте?

— Не.

Лицето на Поен придоби сериозен и загрижен израз. Макар че Мегре никога не се беше набърквал в политиката, той все пак познаваше донякъде нравите в парламента. Общо взето, дори депутатите от противниковите партии да отправяха един срещу друг яростни нападки от трибуната, всъщност поддържаха сърдечни отношения, които със своята фамилиарност наподобяваха отношенията между ученици или между войниците в казармата.

— Не говорите с него, така ли? — продължи да упорства Мегре.

Поен прокара ръка по челото си.

— Това е още от отдавна, още от моя дебют в Камарата. Тогава беше нова Камара. Вие сигурно си спомняте. Всички бяхме положили клетва, че между нас вече няма да има интриганти.

Това беше периодът веднага след войната, когато страната бе залята от вълна на идеализъм. Хората жадуваха за чисти отношения.

— Повечето мои колеги, във всеки случай, една значителна част от тях, бяха също като мен новаци в политиката.

— Но не и Маскулен.

— Не. Бяха останали неколцина от предишните камари, обаче всички бяхме убедени, че новодошлите ще създадат нова атмосфера. Обаче след няколко месеца вече нямах същата вяра. А след две години бях съвсем обезсърчен. Спомняш ли си, Анриет?

Той се бе обърнал към жена си.

— Да, до такава степен се обезсърчи — каза тя, — че дори реши да не се кандидатира повече.

— По време на една вечеря, на която трябваше да взема думата, аз изразих чувствата, които бяха в душата ми, а пресата веднага си записа моите думи. Бих се учудил, ако тези дни някой не изнесе на бял свят една част от онази моя реч. Темата ѝ беше в известен смисъл за „мръсните ръце“. В общи линии, обяснявах, че е порочен не нашият политически режим, а средата, в която въпреки волята си живеят политиците.

Няма нужда да се разпространявам повече по въпроса. Спомняте си сигурно онова прословуто заглавие: *Републиката на другарите*. Всеки ден се срещаме. Всеки ден си стискаме ръцете като стари приятели. След като минат няколко седмици от началото на сесията, всички си говорим на „ти“ и взаимно си правим дребни услуги.

Всеки ден стискаме все повече ръце и ако тези ръце не са дотам чисти, вдигаме снизходително рамене и си казваме: „Е, какво да се прави! Но той не е лош човек.“ Или пък: „Той е длъжен да прави това заради своите избиратели.“ Разбирате ли ме? Аз заявих тогава, че ако всеки един от нас веднъж завинаги откаже да стиска мръсните ръце — ръцете на интригантите, тогава политическата атмосфера отведнъж ще се прочисти.

След известна пауза той добави с горчивина:

— И аз направих онова, което проповядвах. Започнах да избягвам журналистите и деловите хора, които вършат незаконни действия и пълнят коридорите на Пале Бурбон^[2]. Отказвах на влиятелните избиратели услугите, които не смятах, че съм длъжен да им правя.

И един ден, когато в една от залите на Парламента Маскулен тръгна към мен с протегнатата ръка, аз се направих, че не го виждам, и подчертано се обърнах към един друг мой колега. Много добре зная, че той е пребледнял и никога не ми е простил това. Той е от онзи тип хора, които не прощават.

— По същия начин ли постъпихте и с Хектор Табар, директора на „Ла Рюмбор“?

— На два-три пъти отказвах да го приема, но той не настоя повече.

Той погледна часовника си.

— Остава ми един час, Мегре. В единайсет часа ще трябва да застана пред журналистите и да отговарям на техните въпроси. Помислих си дали просто да не им предам комюнике, но това не би ги задоволило. Трябва да им кажа, че Пикмал е идвал и ми е предал доклада „Калам“, и съм отишъл в своя апартамент на булевард „Пастьор“, за да го прочета.

— И че не сте го прочели!

— Ще се опитам да не бъда толкова категоричен. Би било най-трудното, невъзможното нещо, да ги накарам да приемат, че съм оставил този прословут доклад в някакъв апартамент без надзор и когато на другия ден съм отишъл да го взема, за да го предам на министър-председателя, той бил изчезнал. Никой няма да ми повярва. Изчезването на Пикмал изобщо не опростява нещата, а напротив. Ще сметнат, че по един или друг начин съм отстранил един неудобен

свидетел. Единственото нещо, което би ме спасило, е да им предам крадеца на документа.

После добави, като че искаше да се извини за своята досада:

— Не можех да очаквам това да стане за четирийсет и осем часа, дори и от вас. Как мислите, какво трябва да направя сега?

Госпожа Поен се намеси и каза категорично:

— Трябва да си подадеш оставката, а после да се върнем в Ла Рош-сюр-Йон. Хората, които те познават, ще разберат, че си невинен. А пък за останалите няма защо да се безпокоиш. Нали собствената ти съвест е чиста?

Погледът на Мегре се спря на лицето на Ан-Мари и видя, че тя свива устни. Разбираше, че младото момиче не може да споделя мнението на майка си и за нея подобно отстъпление от страна на баща ѝ несъмнено би означавало да изгуби всички свои надежди.

— Какво е вашето мнение? — прошепна нерешително Поен.

Това беше отговорност, която комисарят не можеше да поеме върху себе си.

— А вашето?

— Имам чувството, че трябва да се отбранявам, ако съществува и най-малката надежда да бъде открит крадецът.

Това отново беше косвен въпрос до него.

— Аз винаги се надявам, до последната минута — по-скоро изсумтя Мегре, — в противен случай никога не бих започнал нито едно следствие. Поради това, че не съм свикнал с политиката, загубих време за постъпки, които може да изглеждат ненужни. Но вече не съм толкова сигурен, че са чак толкова ненужни.

Преди Поен да се появи пред журналистите, той трябваше да му вдъхне, ако не вяра, поне известна увереност в самия себе си. С тази цел Мегре започна да рисува пред него по-елементарна картина на положението.

— Разбирате ли, господин министър, озовахме се върху почва, на която се чувствам по-сигурен в себе си. Досега по принцип трябваше да действам така, че никой да не забележи това. Но въпреки това ние непрекъснато се натъквахме на хората от улица „Де Сосе“. Независимо дали на входа на вашето министерство, на вратата на жилището на вашата секретарка, на това на Пикмал или пред жилището на вашия

шеф, министър-председателя, моите хора неизменно се сблъскваха с хората от Националната сигурност, които стояха там на пост.

По едно време си зададох въпроса какво търсят те там и дали двете служби всъщност не извършват паралелно разследване. Сега си мисля обаче, че те искаха само да разберат какво ще открием ние. Под наблюдение не бяхте нито вие, нито вашата секретарка, нито Пикмал, нито Фльори, а аз и моите хора.

От момента, в който изчезването на Пикмал и на документа стане официално известно, търсенето им преминава към функциите на Съдебната полиция, тъй като това изчезване се е случило на територията на Париж. Обаче нито един човек не може да изчезне, без да остави следи. И всеки крадец в крайна сметка винаги бива заловен.

— Да, рано или късно! — прошепна Поен с тъжна усмивка.

Тогавя Мегре стана, погледна го право в очите и отвърна:

— Трябва само да издържите дотогава!

— Но това не зависи единствено от мен.

— Да, но зависи преди всичко от вас.

— Ако Маскулен стои зад цялата тази машинация, той рано или късно ще направи официално запитване до правителството.

— Да, освен ако не предпочете да се възползва от онова, което знае, за да засили влиянието си.

Поен го погледна с изненада.

— Значи вие сте в течение? А пък аз си мислех, че не се занимавате с политика.

— Такива неща не се случват само в политиката. А хора като Маскулен има във всички други среди. Струва ми се, че той има една-единствена страст, но е хладнокръвен човек, който умее да дочака своя час. Кажете ми, ако греша. От време на време той предизвиква буря в Камарата и в печата, като прави разкрития за някакви злоупотреби или за някакъв скандал.

Поен го слушаше с нараснал интерес.

— По този начин, лека-полека, той си е създал репутацията на неумолим борец за справедливост. Така че всички просветители, всички недоволни, всички бунтуващи се от рода на Пикмал се обръщат към него, когато открият нещо непочтено или когато им се струва, че са открили такова нещо.

— Предполагам, той получава същия род писма като нас, когато е било извършено тайнствено престъпление. Пишат ни всякакви луди, смахнати, маниаци, както и хора, които използват случая, за да излейт омразата си срещу свой роднина, бивш приятел или съсед. Но измежду всички тези писма все пак има такива, които ни дават истински сведения и без които мнозина убийци все още щяха да си ходят спокойно по улиците.

Пикмал Самотника, търсил истината във всички екстремистки партии, във всички религии и във всички философски течения, е точно от онзи тип хора, на които дори и наум няма да им дойде, след като са открили доклада „Калам“, да се обърнат към прекия си началник, понеже му нямат доверие. Той се е обърнал към професионалния борец за справедливост, понеже е бил убеден, че по този начин докладът ще може да се изплъзне от неизвестно какъв заговор за укриването му.

— Но ако Маскулен държи доклада в ръцете си, тогава защо все още не го е използвал?

— Причината вече ви я изтъкнах. Периодически изпитва нужда да предизвиква скандал, за да поддържа репутацията си. Обаче изнудваческите вестници от типа на „Ла Рюмбор“ също не публикуват всички сведения, с които разполагат. Напротив, тъкмо онези истории, за които не споменават нищо, им носят приходи. Докладът „Калам“ е нещо прекалено важно, за да го хвърлят за храна на публиката. Как мислите, ако Маскулен разполага с него, колко души държи в своята власт, като включим в това число и Артюр Нику?

— Мнозина. Предполагам, няколко десетки.

— Ние не знаем колко документи, подобни на доклада „Калам“, държи той в ръцете си. Обаче може във всеки момент да ги използва, така че в деня, когато се почувства достатъчно силен, той ще може да постигне своите цели.

— Да, това ми е идвало вече наум — призна си Поен. — И точно то ме плаши! Ако Маскулен държи в ръцете си доклада, тогава докладът е на сигурно място. Затова бих се изненадал, ако го намерим. Но ако не го направим или ако не получим изрично доказателство, че даден човек го е унищожил, моето име ще бъде опетнено, тъй като именно мен ще обвинят за това, че той е изчезнал.

Мегре забеляза, че госпожа Поен извърща глава, защото по лицето ѝ бяха потекли сълзи. Поен също видя това и за миг загуби хладнокръвие. А Ан-Мари каза само:

— Мамо!

Госпожа Поен само тръсна глава, като че за да покаже, че ѝ няма нищо, и бързо излезе от стаята.

— Нали виждате! — каза съпругът ѝ, като че всичко това се нуждаеше от коментар.

Дали Мегре не допусна грешка? Дали не се впечатли от тази драматична атмосфера? Но така или иначе, той заяви самоуверено:

— Не ви обещавам да намеря доклада, но ще пипна онази или онзи, който е влязъл във вашия апартамент и го е взел. Защото точно това ми е професията.

— Наистина ли смятате така?

— Да, сигурен съм.

Мегре стана, а Поен измърмори:

— Ще слеза с вас.

После се обърна към дъщеря си:

— Тичай да предадеш на майка си онова, което комисарят току-що каза. Сигурно ще ѝ подейства добре.

Те се върнаха по същия път обратно сред кулисите на министерството и се озоваха в кабинета на Поен. Там, освен госпожица Бланш, която седеше на телефона, стоеше висок и слаб мъж със сиви коси, който отваряше дневната поща.

— Запознайте се, това е Жак Фльори, началникът на моя кабинет... Комисарят Мегре...

На Мегре му се стори, че вече е виждал някъде този човек, сигурно в някой бар или ресторант. Беше запазен мъж. На фона на елегантната му външност още повече изпъкваше небрежният вид на министъра. Беше точно от онзи тип мъже, които обикновено се срещат по баровете на „Шанз-Елизе“ в компанията на красиви жени.

Ръката му беше суха, а ръкостискането — решително. Отдалече изглеждаше по-млад и по-енергичен, отколкото отблизо, понеже си личаха торбичките под очите, както и отпуснатите устни, които той успяваше да скрие зад нервната си усмивка.

— Колко души са? — попита го Поен, като му посочи чакалнята.

— Най-малкото трийсет. Кореспондентите на чуждите вестници също са тук. Не знам колко са фотографите. А продължават да пристигат още.

Мегре и министърът се спогледаха. Мегре му намигна окуражително, като че искаше да му каже: „Дръжте се!“

Поен го попита:

— През чакалнята ли ще излезете?

— След като ще им съобщите, че аз ще се заема с разследването, това вече няма никакво значение. Дори напротив.

Чувстваше върху себе си все така недоверчивия поглед на госпожица Бланш, която не бе успял да привлече на своя страна. Тя като че все така се колебаеше какво мнение да си състави за него. Но все пак спокойствието на шефа ѝ вероятно я караше да мисли, че намесата на Мегре е по-скоро полезна.

Докато комисарят прекосяваше чакалнята, фотографите първи се втурнаха към него. Той не стори нищо, за да им се измъкне. След това репортерите на свой ред го нападнаха с въпроси.

— Вие ли ще се заемете с доклада „Калам“?

Той с усмивка ги отстрани.

— Само след няколко минути министърът лично ще отговори на вашите въпроси.

— Значи не отричате, че вие ще се заемете?

— Нищо не отричам.

Някои от тях го последваха чак до мраморното стълбище, надявайки се, че ще успеят да изтръгнат някакво изявление.

— Попитайте министъра — беше единственият му отговор.

Единият от тях го попита:

— Смятате ли, че Пикмал е бил убит?

За първи път сега тази хипотеза бе формулирана така изрично.

— Нали знаете какъв е любимият ми отговор отвърна той. — *Не смятам нищо.*

Няколко минути по-късно, след като го спряха още няколко пъти, Мегре най-сетне влезе в автомобила на Съдебната полиция, където Лапоент бе използвал времето си да чете вестниците.

— Накъде тръгваме? Към Кея ли?

— Не, към булевард „Пастъор“. Какво разправят вестниците?

— Ами пишат най-вече за изчезването на Пикмал. Един от тях, не си спомням точно кой от всичките, отишъл да вземе интервю от госпожа Калам. Тя продължава да живее в апартамента, където е живяла заедно със съпруга си, на булевард „Распай“. Изглежда, е доста енергична женица, която казва направо какво мисли и не се опитва да се измъкне от въпросите. Тя не е чела доклада, но много добре си спомня, че преди около пет години съпругът ѝ е ходил за няколко седмици в Северна Савоя. След завръщането му оттам имал период на голяма активност и често му се случвало да работи до късно през нощта. „Никога по-рано не са му се обаждали толкова много хора“ — казала тя. Идвали и много хора в дома им, които те с мъжа ѝ изобщо не познавали. Той бил много загрижен и разтревожен. Когато тя го питала за какво се тревожи толкова, той ѝ отвърщал, че е заради работата и заради отговорността му. Често ѝ говорел за своята отговорност по онова време. Имала чувството, че нещо го измъчва. Знаела вече, че е болен. Преди повече от година лекарят ѝ бил казал, че има рак. Спомнила си, че един ден той въздъхнал и казал: „Господи, колко е трудно за един човек да разбере какъв е неговият дълг!“

Движеха се по улица „Дьо Вожирар“. Заради автобуса, който бе пред тях, трябваше да карат бавно.

— Статията е цяла колонка във вестника — добави Лапоент.

— А какво е направила с документите на мъжа си?

— Оставила е всичко, където си е било, в неговия кабинет и го почиства редовно, както когато е бил жив.

— Не е ли ходил някой при нея в последно време?

— Да, двама — отвърна Лапоент, като хвърли възхитен поглед към своя шеф.

— Пикмал ли е бил единият?

— Да. Това е било първото посещение, преди около седмица.

— Тя познавала ли го е?

— Да, доста добре. Докато Калам е бил жив, той е идвал често да се съветва с него. Тя си мисли, че той се занимава с математика. Обяснил ѝ, че иска да намери нещо от старите си неща, които навремето оставил на съхранение при професора.

— Намерил ли го е?

— Носел е чанта със себе си. Тя го оставила в кабинета, където останал в продължение на около един час. Когато тръгнал да си ходи,

тя му зададе този въпрос, а той ѝ отговорил, че не го е намерил. За нещастие неговите неща сигурно са се загубили. Не е погледнала в чантата му, понеже не е подозирала нищо. Чак на по-другата сутрин...

— Кой е бил вторият ѝ посетител?

— Някакъв мъж на около четирийсет години, който казал, че е бивш ученик на Калам. Попитал я дали е запазила всички папки на своя мъж. Той също споменал, че правили заедно с професора някакви проучвания.

— Пуснала ли го е да влезе в кабинета?

— Не. Сметнала, че това вече е много странно съвпадение, и му казала, че всички документи на мъжа ѝ са останали във Висшата строителна школа.

— Описва ли втория си посетител?

— Във вестника не се говори за него. Ако го е направила, репортерът е запазил сведението за себе си и вероятно сега продължава своето малко разследване.

— Паркирай тук, до тротоара. Пристигнахме.

През деня булевардът бе също толкова спокоен, колкото и през нощта. Имаше същата успокояваща атмосфера на място, където живеят хора от средната класа.

— Да ви изчакам ли?

— Идваш с мен. Може би ще имаме работа.

Остъклената врата към жилището на портиерката се намираще отляво на коридора. Портиерката беше възрастна жена, доста изискана на вид, която изглеждаше уморена.

— Какво има? — попита тя двамата мъже, без да става от креслото си. Една котка с червеникава козина скочи от коленете ѝ и се отърка в краката на Мегре.

Той каза името си, свали учтиво шапка и се постара да заговори почтително.

— Господин Поен ме натовари с разследване по повод една кражба, на която е станал жертва преди два дни.

— Кражба ли? Тук, в тази къща? И как така нищо не ми е казал?

— Той ще го потвърди, когато има случай да ви види. Но ако имате някакви съмнения, достатъчно е да му се обадите по телефона.

— Не, няма смисъл. Щом като вие сте комисар, ще трябва да ви повярвам, не е ли така? Но как е могло да се случи такова нещо? Къщата е толкова спокойна. Има вече трийсет и пет години, откакто съм тук, и никога не се е налагало полицията да идва.

— Бих искал да си припомните деня във вторник, по-специално сутринта.

— Вторник ли... Чакайте малко... Това беше онзи ден...

— Да. Предния ден вечерта министърът е идвал тук, в своя апартамент.

— Той ли ви каза това?

— Не само ми го каза, но освен това аз лично се срещнах с него тук. Вие самата ми отворихте вратата малко след десет часа вечерта.

— Да, мисля, че си спомням.

— Той сигурно си е тръгнал малко след мен. Отваряли ли сте вратата на някой друг през нощта?

— Не, със сигурност не съм. Много рядко някой от наемателите се прибира след полунощ. Тук хората са много кротки. Ако се беше случило нещо такова, щях да си спомням.

— В колко часа отваряте сутрин входната врата?

— В шест и половина, понякога и в седем часа.

— А след това в жилището си ли оставате?

То се състоеше само от една стая, в която имаше газов котлон, кръгла маса, мивка, а зад пердето — легло, покрито с тъмноредвена покривка.

— Да, освен когато мета на стълбището.

— В колко часа става това?

— Не по-рано от девет часа. Във всеки случай, след като съм качила пощата, която пристига в осем и половина.

— Тъй като клетката на асансьора е остъклена, предполагам, че когато сте на стълбището, виждате кога някой се качва и слиза, нали?

— Да.

— Видяхте ли някой да се качва на четвъртия етаж онази сутрин?

— Не, сигурна съм.

— Значи никой онази сутрин или дори в началото на предобедата не ви е питал дали министърът си е вкъщи?

— Не, никой. Само се обаждаха по телефона.

— На вас ли?

— Не, в апартамента.

— А вие откъде знаете?

— Защото бях на стълбището между четвъртия и петия етаж.

— Колко беше часът?

— Десет, може би. А може и малко по-рано да е било. Краката вече не ми позволяват да работя бързо. Чух, че оттатък вратата звъни телефонът. Много дълго звъня. После, четвърт час по-късно, когато вече бях привършила с чистенето и отново слизах надолу, той отново почна да звъни. Дори си спомних, че измърморих: „Звъни си, звъни си!“

— А после?

— Ами после, нищо.

— Върнахте ли се в своето жилище?

— Да, за да се измия.

— Не сте ли излизали от сградата?

— Както всяка сутрин, за около четвърт час или двацет минути, колкото да си напазувам. Хлебарницата е точно до нас, а месарницата — точно на ъгъла на улицата. Когато съм в хлебарницата, виждам кой влиза и кой излиза. Винаги държа под око къщата.

— Ами от месарницата?

— Оттам не я виждам, но пък там не оставам задълго. Живея сама с котката си. Почти всеки ден купувам едно и също нещо. На моята възраст, нали знаете, човек няма кой знае колко голям апетит.

— Не си ли спомняте точно в колко часа сте били в месарницата?

— Не, не си спомням точно. Има един голям часовник точно над касата, но аз никога не го гледам.

— А след като сте се върнали вкъщи, не сте ли видели да излиза някой, когото не сте видели да влиза?

— Не си спомням. Не съм. Внимавам не толкова за хората, които излизат, колкото за онези, които влизат. Разбира се, като се изключат наемателите. Защото за тях трябва да мога да отговарям дали са си вкъщи или не. А винаги има и всякакви доставчици, служители на газовата станция, търговци на прахосмукачки, какви ли не...

Знаеше, че няма да може да измъкне повече нищо от нея. Но ако по-късно си спомнеше някоя подробност, тя непременно щеше да му я каже.

— Ние с моя инспектор ще разпитаем наемателите ви — каза Мегре.

— Както искате. Ще видите, че всички са добри хора, може би с изключение на старата от третия етаж, която...

Само при мисълта, че отново ще започне рутинната си работа, Мегре почти си бе възвърнал увереността.

— Ще минем да ви видим пак на излизане — обеща той.

И не забрави да погали котката по главата, като излизаше.

— Поемаш апартаментите отляво — каза после на Лапоент. — А аз се заемам с тези отдясно. Нали разбра какво търсим?

А после добави свойски:

— Хайде, мой човек, на работа!

---

[1] Печатарски термин (от фр. *metteur en pages*) — словослагател, който ръководи другите словослагатели и свързва шпалтите на страниците. — Бел.ред. ↑

[2] Сградата на парламента. — Бел.ред. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

ОБЯДЪТ В РЕСТОРАНТ „ФИЛЕ ОТ КАЛКАН“

Преди да звънне на първата врата, изведнъж нещо му хрумна. Обърна се към Лапоент, който тъкмо в този момент посягаше към копчето на звънеца.

— Не си ли жаден?

— Не, шефе.

— Добре, ти започвай. Ще се върна след малко.

Разбира се, в краен случай можеше да се обади по телефона и от жилището на портиерката за онова, което му бе хрумнало. Обаче не му се искаше да говори пред свидетели, а още повече му се щеше да пийне нещо — например чаша бяло вино.

Първо трябваше да измине стотина метра, за да открие малка кръчма, където освен собственика нямаше жива душа.

— Чаша бяло — поръча си той.

После се поправи.

— Не, по-добре перно.

То подхождаше повече не само на настроението му, но и на времето, и на миризмата в тази малка чистичка кръчма, където като че ли никой никога не влизаше.

Изчака да му донесат поръчката. После отпи половината от чашата си, преди да тръгне към телефонната кабина.

Когато човек прочете във вестниците разказа за някое следствие, му се струва, че полицията следва някаква права линия, че още от самото начало знае накъде се е насочила. Събитията следват определена логика, също като появата и изчезването на действащите лица в добре написаната театрална пиеса.

В полицията хората рядко говорят за безсмисленото тичане напред-назад, за досадното търсене напосоки, които ги отвеждат до

задънена улица, за проучванията, които трябва да правят наслуки, наляво и надясно.

Мегре не би могъл да се сети за нито едно разследване, което в един или друг момент да не е започвало да зацикля.

Тази сутрин той не бе имал време да получи информация в Съдебната полиция от Люка, Жанвие и Торанс. Предната вечер ги бе натоварил със задачи, които тази сутрин вече му изглеждаха без значение.

— Съдебната полиция ли е? Може ли да ме свържете с Люка? Ако го няма, свържете ме с Жанвие.

На другия край на жицата се чу гласът на Люка.

— Вие ли сте, шефе?

— Да, аз съм. Най-напред, можеш ли да си запишеш една спешна задача? Ще трябва да откриеш снимка на Пикмал, онзи тип от Висшата строителна школа. Няма смисъл да търсиш в хотелската му стая. Бих се изненадал, ако в Школата няма някоя групова снимка, от онези, които се правят в края на годината. Нашите хора от „Съдебна самоличност“ биха могли да открият нещо с нейна помощ. Нека действат колкото се може по-бързо. Още има време някоя от снимките да излезе в следобедните вестници. Нека я предадат и на всички полицейски управления. И да не пропусна нещо. Покажи я на нашите от Съдебномедицинския институт. Нека и там да ѝ хвърлят един поглед.

— Всичко е ясно, шефе.

— Има ли нещо ново при теб?

— Да, открих въпросната Марсела, която всъщност се нарича Марсела Люке.

Всъщност Мегре вече беше изоставил тази следа, но не искаше да създава у Люка чувството, че се е трудил напразно.

— Добре, казвай!

— Работи като коректорка на изпитателен срок в печатницата „Дьо Кроасан“, в нощния екип. Обаче там не се отпечатват вестници като „Ла Рюмьор“, нито пък „Льо Глоб“. Чувала е за Табар, обаче не го познава лично. Никога не е виждала Маскулен.

— Говори ли лично с нея?

— Черпих я едно кафе със сметана на улица „Монмартър“. Свястна жена е. Живяла е винаги сама, преди да срещне Фльори, а

после се влюбила в него. Дори и сега продължава да е влюбена. Не му се сърди за това, че я е изоставил. Така че, ако утре той пожелае тя да се върне при него, ще се върне, без да го упреква за нищо. Смята, че той е голямо дете, което има нужда от помощ и обич. Тя смята също, че макар да е способен да лъже на дребно, както правят децата, не може да извърши голяма подлост.

— Жанвие някъде наблизно ли е?

— Да.

— Дай ми да говоря и с него.

Но Жанвие нямаше нищо ново да каже. Беше стоял като паметник срещу сградата на улица „Вано“ чак докато Торанс не бе дошъл да го смени, някъде около полунощ.

— Бланш Ламот се върна пеш, сама, към единайсет часа вечерта, и се качи в жилището си, където остана да свети за около още половин час.

— Нямаше ли в околностите някой от онези, от улица „Де Сосе“?

— Не, нямаше никой от тях. Можех да преброя на пръсти минувачите, които се връщаха вкъщи от кино или от театър.

А пък Торанс бе прекарал още по-спокойна нощ. През цялата нощ беше видял само седмина минувачи по улица „Вано“.

— Лампите светнаха в шест часа сутринта. Предполагам, че става рано, за да свърши домакинската си работа. Излезе от къщи в осем и десет и тръгна към булевард „Сен Жермен“.

Мегре отиде до бара да си довърши перното. И тъй като беше много леко, поръча си още едно, докато пълнеше лулата си.

Когато се върна в сградата на булевард „Пастьор“, чу, че Лапоент вече е стигнал до третия апартамент. Така че започна спокойно своята част от работата.

Когато трябва да разпитваш хора, понякога отнема много време. По това време на деня двамата мъже намираха само жени, заети с домакинството си. Първата им мисъл беше да затворят вратата под носа им, тъй като ги вземаха за търговци на някакви домакински уреди или за осигурителни агенти. При думата „полиция“ всички очевидно изпитваха едно и също отвращение.

Докато им говореха, мислите им бяха другаде: или си мислеха за яденето, оставено на печката, или за бебето, което играеше на пода, или за прахосмукачката, която продължаваше да работи нахалост.

Някои се притесняваха от това, че са ги изненадали с небрежен външен вид, и оправяха машинално косите си.

— Опитайте се да си спомните нещо да се е случило във вторник сутринта...

— Вторник, чакайте... да...

— Случайно да сте отваряли вратата си някъде между десет часа и обяд, например?

Оказа се, че първата, на която Мегре задаваше въпроси, не си е била вкъщи във вторник, а в болницата, където са оперирали сестра ѝ. Втората беше млада и държеше малко дете на ръце, като го опираше на ханша си. Тя пък непрестанно бъркаше двата дни, вторник и сряда.

— Да, бях тук. Винаги съм си вкъщи сутрин. Ходя на пазар късно следобед, след като мъжът ми се върне.

— Отваряли ли сте случайно на някого вратата в онзи ден?

Трябваше с безкрайно търпение да ги връща постепенно в атмосферата на онзи вторник. Защото, ако ги попиташе някой просто така, изневиделица: „Виждали ли сте в асансьора или по стълбището човек, който не живее тук, в сградата, и който се е качвал на четвъртия етаж?...“, всички те съвсем добросърдечно щяха да отговорят: „Не“, без дори да си направят труда да помислят.

На третия етаж Мегре настигна Лапоент, понеже никой не му беше отворил в апартамента на втория отляво.

Наемателите съответстваха на облика на самата сграда, живееха, откъснати от другите, своя кротък семеен живот, който като че нямаше история. Да, миризмата на различните етажи беше различна, цветът на тапетите беше различен, но всичко това бе част от една и съща трудолюбива и честна прослойка от населението, която винаги малко се е плашела от полицията.

Мегре тъкмо спореше с една глуха стара дама, която не го бе поканила да влезе в апартамента. Трябваше да ѝ повтаря всеки въпрос по няколко пъти. Чуваше как Лапоент говори зад вратата отсреща.

— Защо според вас трябва да съм отваряла вратата на някого? — викаше в този момент глухата. — Да не би тази злобарка, портиерката, да ме обвинява, че дебна наемателите тук?

— Моля ви, госпожо, никой не ви обвинява абсолютно в нищо.

— А защо тогава полицията идва тук, при мен, и ми задава въпроси?

- Опитваме се да разберем дали един мъж...
- Какъв мъж?
- Един мъж, когото не познаваме, но когото търсим.
- Кого търсите?
- Един мъж.
- Какво е направил?

Той продължаваше да се мъчи да ѝ обясни, когато вратата отсреща се отвори. Само с един знак Лапоент съобщи на Мегре, че е открил нещо, след което комисарят внезапно се сбогува с ядосаната стара жена.

— Запознайте се, шефе. Това е госпожа Годри. Съпругът ѝ работи в банка на булевард „Дез’ Италиен“. Синът ѝ е на пет години.

Мегре забеляза детето, което стоеше зад майка си и с две ръце се държеше за роклята ѝ.

— Понякога сутрин тя пращала хлапето да купи нещо наблизко, в някой от магазините, но само в тези, които са от отсамната страна на булеварда.

— Не му разрешавам сам да пресича улицата. Винаги оставям вратата полуотворена, след като излезе. Така че онзи вторник сутрин...

— Чухте ли да се качва някой по стълбището?

— Да. Чаках Боб да се върне. За миг си помислих, че е той. Повечето хора се качват с асансьора, но аз още не му разрешавам.

— Но аз вече мога! — заяви хлапето. — Вече знам как се движи.

— Да, а после беше наказан. С една дума, хвърлих един поглед тъкмо когато някакъв мъж се качваше по стълбището и тръгна нагоре, към четвъртия етаж.

— Колко беше часът?

— Някъде около десет и половина. Точно бях сложила яденето да се готви.

— Този мъж заговори ли ви?

— Не. Най-напред го видях само в гръб. Носеше доста леко бежово палто, може би габардинено, не обърнах особено внимание. Беше с широки рамене и доста дебел врат.

Тя хвърли поглед към врата на Мегре.

— На мен ли приличаше?

Тя се поколеба и се изчерви.

— Не, не точно. Той беше по-млад от вас. Някъде около четирийсет според мен. Забелязах лицето му чак след като стигна до завоя на стълбището. Той също ми хвърли един поглед и като че не остана доволен от това, че съм там.

— Спря ли на четвъртия?

— Да.

— Звъня ли на някоя от вратите?

— Не. Влезе в апартамента на господин Поен, макар че му трябваше известно време, за да отключи.

— Все едно че опитва различни ключове, така ли?

— Не мога да кажа това, но като че не беше свикнал с ключалката.

— Видяхте ли го на връщане?

— Не го видях, понеже този път той беше взел асансьора.

— Колко се забави?

— По-малко от десет минути.

— Вие през цялото това време ли стояхте на стълбищната площадка?

— Не. Само че Боб още не се беше прибрал и вратата стоеше полуотворена. Чух, че асансьорът се качва, спира на четвъртия етаж и после слиза обратно надолу.

— Можете ли да ни го опишете, като изключим телосложението му?

— Трудно ми е. Имаше по-скоро здрав цвят на лицето, като човек, който обикновено се храни добре.

— Носеше ли очила?

— Не, струва ми се. Сигурна съм, че нямаше.

— Да е пушел лула или цигара?

— Не... Чакайте малко... Почти съм сигурна, че пушеше пура...

Това ми направи впечатление, понеже моят зет...

Всичко това, заедно с пурата, съответстваше на описанието, което им беше дал собственикът на ресторанта от улица „Жакоб“ на онзи мъж, който бе спрял Пикмал. Можеше да отговаря и на описанието на непознатия, който се беше качил в апартамента на госпожица Бланш, на улица „Вано“.

След няколко минути Мегре и Лапоент се озоваха на тротоара.

— Къде отиваме сега?

— Остави ме на Кея, а ти върви след това на улица „Вано“ и на улица „Жакоб“, за да се опиташ да разбереш дали този мъж случайно не е пушел пура.

Когато влезе в кабинета си, Люка вече беше успял да намери снимка, на която да го има Пикмал. Той беше на втори план за съжаление, но снимката беше достатъчно ясна, за да успеят специалистите от „Съдебна самоличност“ да изкарат нещо от нея.

Нареди да предупредят директора на Съдебната полиция, че иска да говори с него, а после прекара около половин час, за да го запознае с текущите събития.

— Сега тази история взе да ми харесва повече! — въздъхна шефът, след като Мегре свърши разказа си.

— На мен също.

— Ще бъда още по-спокоен, когато разберем кой е този мъж, ако изобщо разберем това някога.

И двамата си бяха помислили едно и също нещо, но и двамата предпочетоха да не го споменават. Беше ли възможно този тип, чиито следи улавяха вече за трети път, да е просто един от хората от Националната сигурност?

Мегре имаше добри приятели там. Познаваше по-отблизо Катру, на чийто син бе станал кръстник, но се колебаеше дали да му се обади. Понеже, ако Катру знаеше нещо, той рискуваше доста силно да го злепостави.

Съвсем скоро снимката на Пикмал щеше да се появи в следобедните вестници. Нямаше ли някаква ирония във факта, че в същия този момент човекът, когото търсеше Съдебната полиция, може би се намираше в ръцете на Сигурността? Може би тя го бе отстранила временно, защото той знаеше прекалено много? А може би го бяха завели на улица „Де Сосе“, за да го накарат да разкаже всичко, което знае?

Сега вестниците щяха да съобщят, че Съдебната полиция, и по-специално Мегре, се занимава с това разследване. Щеше да бъде много хитър ход от страна на Сигурността да го остави да започне разследването, а после след няколко часа да съобщи, че е задържала Пикмал.

— Вие, разбира се, сте убеден — продължи шефът, — че Поен е честен човек и не крие нищо от вас?

— Бих се заклел в това.

— И в онези, които са около него ли?

— Да, поне така ми се струва. Направих справки за всеки от тях. Разбира се, не знам всичко за живота им. Обаче от онова, което знам, ми се струва, че трябва да търсим другаде. Писмото, което ви показах...

— Имате предвид Маскулен?

— Няма съмнение, че той е замесен във всичко. Писмото е доказателство за това.

— И какво смятате да правите?

— Сигурно това няма да ми помогне по никакъв начин, но имам желание да го видя малко по-отблизо, без никаква определена причина. Достатъчно е да отида да обядвам в ресторанта „Филе от калкан“, на площад „Де Виктоар“, където, както твърдят, той правел съвещанията си.

— Добре, но внимавайте.

— Имам го предвид.

Той мина през канцеларията на инспекторите, за да даде някои инструкции. Лапоент току-що се бе върнал.

— Е, кажи какво стана с пурите?

— Странното е, че именно жена е забелязала тази подробност. Собственикът на бистрото не може да каже дали мъжът е пушел лула, пура или цигара, макар че е бил в продължение на повече от четвърт час в заведението му. Но все пак смяташе, че по-скоро е пушел пура. Докато портиерката на госпожица Бланш е категорична.

— Значи все пак е пушел пура?

— Не, цигара. Дори е хвърлил фаса си на стълбището и го е смачкал с крак.

Беше вече един часът, когато Мегре влезе в прословутия ресторант на площад „Де Виктоар“. Имаше леко неприятно чувство. Като обикновен служител никак не беше разумно да се мери с човек като Маскулен.

Всъщност не разполагаше с нищо конкретно срещу него, освен с кратка бележка, която депутатът би могъл да обясни по сто приемливи начина. Маскулен беше тук на свой собствен терен, докато Мегре изглеждаше като натрапник. Метрдотелът го наблюдаваше как се приближава, но без да си направи труда да го посрещне.

— Имате ли свободна маса?

— За колко души?

— Сам съм.

Повечето маси бяха заети. Чуваше се сдържаният шум от множество разговори, придружен от звука на вилиците и чашите. Метрдотелът се огледа наоколо, а после се приближи до една маса, помалка от останалите, която беше скрита зад вратата.

Бяха свободни още три маси. Но ако комисарят бе попитал за тях, сигурно щяха да му отговорят, че са запазени, и това беше твърде вероятно.

Най-сетне, след като ѝ направиха знак, гардеробиерката дойде да вземе палтото и шапката му. След това трябваше дълго да чака, докато дойдат да вземат поръчката му, така че имаше време да огледа цялата зала.

Ресторантът се посещаваше от важни личности, а сега, на обяд, имаше само мъже — финансисти, известни адвокати, журналисти, политици. Всички се движеха горе-долу в една и съща среда, затова се познаваха и се поздравяваха отдалече.

Някои бяха познали комисаря и вероятно говореха тихо за него.

Жозеф Маскулен беше седнал в десния ъгъл на залата, на скамейката, заедно с адвоката Пинар, известен почти колкото депутатата заради яростта, която влагаше в своите защитни речи.

Третият сътрапезник беше седнал с гръб към Мегре. Беше мъж на неопределена възраст, с тесни рамене и редки сиви коси, сресани назад. Чак когато по едно време се обърна в профил, комисарят позна Совгрэн, шурей на Нику, чиято снимка беше виждал по вестниците.

Маскулен, който в момента ядеше пържола, вече беше забелязал присъствието на Мегре и втренчи поглед в него, все едно че в залата нямаше нищо друго интересно за гледане. Най-напред в очите му се появи любопитство, а после се запали малко иронично пламъче. Накрая като че започна да се забавлява и само очакваше какви ще бъдат по-нататъшните действия на комисаря.

Той успя най-сетне да поръча обета си, взе си половин бутилка червено вино и продължи да пуши лулата си, отвърщайки на упорития поглед на депутатата. Разликата между тях бе в това, че, както винаги в подобни случаи, погледът на Мегре изглеждаше празен. Все едно че онова, което той гледаше така втренчено, бе също толкова безлично и

безинтересно, като бяла стена. Изглеждаше, че не мисли за нищо друго, освен за калкана от Диеп, който току-що си бе поръчал.

Далеч не му бяха известни всички подробности около историята с Нику и неговото предприятие. Според слуховете неговият шурей Совгрэн, който преди сватбата на сестра си преди десетина години бил обикновен надничар, всъщност само на думи бил влязъл в обществото. Имал канцелария на улица „Дьо ла Репюблик“, недалече от тази на Нику. Канцеларията му била разкошна и просторна, но Совгрэн прекарвал в нея по цели дни, чакайки посетители без особено значение, които му изпращали само и само за да му създадат работа.

Щом като Маскулен открито го бе приел на своята маса, би трябвало да има основания за това. А дали адвокат Пинар беше там, защото защитаваше интересите на Совгрэн?

Директорът на един от големите вестници се спря на излизане пред Мегре, за да му стисне ръка.

— Все така на работа, а? — попита го той.

И понеже комисарят се престори, че не разбира въпроса, додаде:

— Струва ми се, че никога не съм ви виждал тук.

Погледът му се насочи към ъгъла, където седеше Маскулен.

— Не знаех, че Съдебната полиция се занимава с този род разследвания. Успяхте ли да откриете Пикмал?

— Не още.

— Значи продължавате да търсите доклада „Калам“, така ли?

Това беше казано с подигравателен тон, все едно че докладът „Калам“ съществуваше единствено във въображението на определени хора. Или все едно че Мегре никога нямаше да го открие.

— Да, търсим — отвърна кратко той.

Журналистът отвори уста да каже нещо, но не го каза и излезе, след като му помахна сърдечно с ръка. На вратата почти се сблъска с влизания отвън. Мегре вероятно нямаше да го забележи, ако не беше изпратил събеседника си с поглед.

Тъкмо в момента, когато буташе втората врата, мъжът забележа комисаря през стъклото и на лицето му се изписа известно смущение. При други обстоятелства той би трябвало да поздрави Мегре, когото познаваше от години. Наистина, понечи да го направи, хвърли колеблив поглед към масата на Маскулен и, надявайки се може би, че

Мегре не е успял да го разпознае, внезапно се обърна кръгом и изчезна.

Маскулен, от своя страна, много добре бе видял разигралата се сцена, макар че по лицето му на стар покерджия не се бе появил ни най-малък признак за това.

Защо Морис Лаба бе дошъл във „Филе от калкан“ и защо се беше обърнал кръгом, след като беше забелязал Мегре в ресторанта?

В продължение на десетина години Лаба бе работил в една от службите на улица „Де Сосе“. Освен това по едно време, макар че то бе доста кратко, се твърдеше, че имал влияние върху министъра.

После внезапно стана известно, че е подал оставката си, а след това — че не е направил това по собствено желание, а за да избегне по-сериозни неприятности.

Оттогава насам постоянно се движеше близо до средите, които посещаваха места като ресторанта „Филе от калкан“. Не беше отворил своя собствена полицейска агенция, както правеха други в неговия случай. Не беше известно нито дали работи, нито откъде получава средства. Освен жена си и децата си имаше и любовница в един апартамент на улица „Дьо Понтио“, с двамайсет години по-млада от него, която сигурно му струваше доста скъпо.

Мегре се замисли дотолкова, че почти не изпита онази наслада от калкана от Диеп, каквато той заслужаваше. Тъй като върху инцидента с Лаба наистина си заслужаваше да се замисли човек.

Не беше ли съвсем естествено да си помисли, че бившият полицай беше дошъл в ресторанта „Филе от калкан“, за да се срещне именно с Маскулен? Лаба беше именно онзи човек измежду хиляди други, който можеше да бъде натоварван с някои съмнителни в една или друга степен задачи. А вероятно все още имаше приятели на улица „Де Сосе“. Дали, като се беше измъкнал по този начин, той се надяваше, че Мегре не е имал време да го разпознае? Дали Маскулен, когото Мегре не можеше да наблюдава в този момент, му бе направил знак да не влиза?

Ако Лаба беше на около четирийсет години, беше малко попълничък и пушеше пура, комисарят щеше да е убеден, че току-що е открил мъжа, влизал в апартаментите на булевард „Пастьор“ и на улица „Вано“ и отвлякъл Пикмал.

Обаче Лаба беше едва на трийсет и шест. Освен това беше корсиканец и напълно приличаше на такъв. Понеже беше дребен и слаб, носеше обувки с високи токове, за да изглежда по-висок, и имаше черни, завити като запетайки мустаци. И най-сетне, от сутрин до вечер пушеше цигари, за което свидетелстваха пожълтелите му пръсти.

При все това неговата поява бе повела мислите на Мегре в нова посока. Сега той се ядосваше на себе си за това, че не беше насочил вниманието си върху онези от улица „Де Сосе“. Навремето и Лаба бе част от тях, но сега вече не. В Париж имаше десетина бивши полицаи като него, от които Сигурността е трябвало да се отърве поради приблизително еднакви причини.

Мегре реши да нареди след малко да му направят списък на тези хора. Дори понечи тутакси да се обади по телефона на Люка. Но, колкото и да беше странно, не го направи, понеже не му се щеше да прекоси цялата зала под подигравателния поглед на Маскулен.

Той не си беше поръчал десерт и сега пиеше кафето си. Мегре също не си поръча десерт, а само кафе и чашка ракия. Взе да пълни лулата си, докато си припомняше лицата на онези, които бе познавал навремето от улица „Де Сосе“. Чувстваше се донякъде като човек, който се опитва да си припомни някакво име. То вече е на езика му, но въпреки това все не успява да си го спомни.

Веднага щом като му бяха заговорили за пълния мъж и особено откакто бе станало въпрос за пурата, нещо като че ли беше изскочило в паметта му.

До такава степен беше потънал в мислите си, че едва забеляза как Маскулен става, леко избърсва устни със салфетката си и казва няколко думи на сътрапезниците си. Всъщност Мегре го забеляза чак след като онзи стана, побутна масата, за да мине, и най-сетне спокойно се насочи към него. Но го гледаше така, като че ли това изобщо не го засягаше.

— Ще разрешите ли, Мегре? — попита го Маскулен, като хвана облегалката на стола срещу Мегре.

Лицето му бе сериозно, само ъгълчето на устната му потрепваше, но това бе може би само нервен тик.

Мегре като че се смути, но само за миг. Не беше очаквал това. Никога не беше чувал гласа на Маскулен: беше нисък и приятен.

Носеха се слухове, че именно заради този глас и въпреки непривлекателното му лице на велик инквизитор някои жени си оспорвали местата в Камарата, когато се очаква той да вземе думата.

— Какво странно съвпадение, че сте дошли тук точно днес. Тъкмо се канех да ви се обадя по телефона.

Мегре остана безучастен. Доколкото е възможно, се опита да затрудни задачата му. Обаче депутатът като че ли не се смути от неговото мълчание.

— Едва сега научих, че вие се занимавате с разследването на Пикмал и на доклада „Калам“.

Говореше полугласно заради обядващите край тях. Погледите на мнозина бяха насочени към тях.

— Не само искам да ви предоставя някои важни сведения, но смятам, че би трябвало да направя официално изявление. Ще може ли малко по-късно днес да изпратите някой от вашите инспектори в Камарата, за да си го запише? Всеки би могъл да го упъти къде да ме открие.

Мегре все така не трепваше.

— Става дума за онзи Пикмал. Миналата седмица се случи така, че се срещнах с него.

В джоба на Мегре беше писмото на Маскулен и сега той започна да разбира защо изпитва нужда да говори с него.

— Вече не си спомням точно кога моят секретар ми даде да прочета едно от многобройните писма, които получавам всеки ден и на които той трябва да отговаря. Беше подписано от някой си Пикмал, имаше адреса на някакъв хотел на улица „Жакоб“. Забравил съм името му, но мисля, че беше името на някоя провинция, ако не се лъжа.

Без да сваля поглед от него, Мегре пийна глътка кафе и отново взе да подръпва леко от лулата си.

— Както вероятно предполагате, всеки ден получавам по неколкостотин писма от всякакъв род хора: луди, смахнати и просто честни хорица, които ми съобщават за злоупотреби. А задача на моя секретар — достоен млад човек, в когото имам пълно доверие — е да отделя най-важното.

Защо ли, докато изучаваше лицето на своя събеседник, Мегре внезапно се запита дали Маскулен беше хомосексуалист? Никога не се бяха появявали слухове от този род по негов адрес. Ако беше вярно,

той го прикриваше много старателно. Комисарят си помисли, че това би обяснило някои черти на характера му.

— Писмото на Пикмал ми се видя искрено. Сигурен съм, че щеше да ви направи същото впечатление, ако можех да го намеря. Понеже смятам, че съм длъжен да ви го изпратя. Той пишеше, че е единственият човек в Париж, който знае къде се намира докладът „Калам“ и е в състояние да го вземе оттам. Добавяше, че се обръща към мен, а не към някой официален орган, защото знае, че прекалено много хора са заинтересувани да потулят цялата работа, а аз съм единственият, в когото той има пълно доверие. Извинете, че ви повтарям неговите думи. Написах му набързо една бележка, за да му определя среща.

Мегре извади спокойно портфейла от джоба си и извади от него писмото с антетката на Камарата. Само му го показа, без да го подава през масата, въпреки че Маскулен посегна да го вземе.

— Това ли е бележката ви?

— Да, предполагам. Струва ми се, че разпознавам почерка си.

Не попита по какъв начин Мегре се е сдобил с писмото и не показва никаква изненада. Само отбеляза:

— Виждам, че сте в течение. И така, срещнах се с него в „Брасри дю Кроасан“, която се намира недалеч от печатницата и където обикновено определям срещите си вечер. Стори ми се прекалено възбуден. Дадох му възможност да се изкаже.

— Той каза ли ви, че въпросният доклад е у него?

— Не, не каза точно това. Този род хора никога не вършат нещата по обикновения начин. Те имат нужда от атмосфера на съзаклятничество. Каза ми освен това, че работи във Висшата строителна школа и понякога е работил като помощник на професор Калам. Струвало му се, че знае къде се намира докладът, който той написал навремето по повод санаториума в Клерфон. Разговорът ни не продължи повече от десет минути, понеже трябваше да чета коректурите на статията си.

— Донесе ли ви след това доклада?

— Не, повече не го видях. Той предложи да ми го даде в понеделник или вторник, най-късно в сряда. Аз му отговорих, че поради причини, които сигурно разбирате, изобщо не желая

документът да минава през моите ръце. Този доклад е истински динамит. Днес вече имаме доказателство за това.

— Препоръчахте ли му да го повери в ръцете на някого?

— Да, на шефовете си.

— Тоест, на директора на Висшата строителна школа, така ли?

— Струва ми се, че не съм уточнявал на кого. Може и да съм споменал думата „министерство“, която съвсем естествено ми е минала през ума.

— Не се ли е опитвал да се свърже по телефона с вас?

— Доколкото ми е известно, не.

— Нито да се срещне с вас?

— Дори и да го е направил, не е успял. Понеже, както вече ви казах, след това изобщо не съм чул за него, освен онова, което пишеше във вестниците.

Изглежда, е последвал съвета ми, като малко го е преувеличил, след като е отишъл право в министерството. Веднага след като научих за изчезването му, реших да ви осведомя за случилото се. Сега вече го направих. Като се имат предвид възможните последици от цялата тази афера, предпочитам моето изявление да бъде записано както следва. Така че, ако днес следобед...

Нямаше какво да се прави. Мегре беше принуден да му изпрати някой да запише неговите показания. Мегре беше сигурен, че инспекторът щеше да намери Маскулен в обкръжението на неколцина негови колеги, както и на журналисти. Нима това не бе един от начините да се отпрати обвинение срещу Огюст Поен?

— Благодаря ви — промърмори само той. — Ще направя необходимото.

Маскулен като че леко се смути, все едно бе очаквал да се случи нещо друго. Да не би да си беше представял, че комисарят ще му задава неприятни въпроси или ще започне да проявява по един или друг начин своето недоверие?

— Просто изпълнявам своя дълг. Ако можех да предвидя, че събитията ще вземат такъв обрат, щях да ви съобщя за всичко това по-рано.

Постоянно имаше вид на човек, който играе роля. Дори като че ли не криеше това. Като че ли искаше да каже:

— Видя ли, че те надхитрих. Опитай се сега да ми отговориш ето на това!

Дали Мегре бе допуснал грешка? От определена гледна точка сигурно беше така. Не можеше да спечели нищо, а напротив, можеше да загуби всичко, ако тръгне да се мери с толкова могъщ и изпечен хитрец като Маскулен.

Той беше станал и му протягаше ръка, за да се сбогува. Внезапно комисарят си спомни за Поен и за неговата история с „мръсните ръце“.

Изобщо не губи време, за да претегля всички „за“ и „против“. Грабна бързо чашата си с кафе, която беше празна, и я поднесе към устата си, пренебрегвайки по този начин протегнатата към него ръка.

През погледа на депутата като че премина някаква сянка. Вместо да изчезне, потрепването в крайчеца на устните му още повече се засили. Произнесе само:

— Довиждане, *господин* Мегре.

Дали нарочно наблегна на думата „господин“, както на Мегре му се стори? В такъв случай това бе едва прикрита заплаха, тъй като означаваше, че Мегре няма още дълго да се радва на поста си на комисар.

Изпрати го с поглед, докато онзи се върна на масата си и се наведе да каже нещо на сътрапезниците си. После извика машинално:

— Келнер! Сметката, ако обичате.

Най-малкото десет души бяха вперили очи в него: всички в един или друг аспект играеха важна роля в живота на страната.

Сигурно Мегре бе изпил чашката си ракия, без дори да си дава сметка за това. Защото усети вкуса ѝ в устата си едва след като бе излязъл на улицата.

СЕДМА ГЛАВА

ТАКСИТАТА НА КОМИСАРЯ

Много често влизаше по следния начин. Не толкова като началник, колкото като един от тях. Отваряше вратата на канцеларията на инспекторите и като бутваше шапката на тила си, отиваше да седне на крайчеца на някое от бюрата. После изпразваше лулата си на пода, като я удряше в тока на обувката си, преди да напълни следващата. Наблюдаваше ги, един след друг, заети със своите задачи. Тогава на лицето му се появяваше изразът на баща на голямо семейство, който се връща вечер у дома, доволен, че вижда близките си хора, и все едно че ги брои, за да види колко са.

Измина известно време, преди да промърмори:

— Ловя се на бас, че снимката ти ще се появи във вестниците, скъпи ми Лапоент.

Онзи вдигна глава, старайки се да не се изчервява, и го погледна с известно недоверие. Всъщност всички бяха винаги тайно очаровани, когато вестниците публикуваха техните снимки, с изключение на Мегре, който беше свикнал с това. Но всеки път се правеха, че се възмуцават:

— При тази реклама върви, че мини незабелязан, когато следиш някого на улицата!

Всички останали също слушаха разговора им. Щом като Мегре беше дошъл да говори с Лапоент в общата канцелария, значи онова, което имаше да му казва, се отнася за всички.

— Ще вземеш един стенографски тефтер и ще отидеш в Камарата. Сигурен съм, че няма да е никак трудно да откриеш депутата Маскулен и няма да се учудя, ако го намериш в доста внушителна компания. Ще ти даде показания, които ще трябва старателно да запишеш. След това ще дойдеш тук да ги напишеш на машина и ще ги оставиш на бюрото ми.

Следобедните вестници стърчаха от джоба му. На първата страница бе отпечатана снимката на Огюст Поен заедно с неговата.

Все още им беше хвърлил само по един поглед. Знаеше приблизително точно какво можеше да прочете под големите заглавия.

— Това ли е всичко? — попита Лапоент и отиде да вземе палтото и шапката си от шкафа.

— Да, засега.

Мегре продължи да стои и да пуши замислено.

— Знаете ли какво, момчета...

Инспекторите вдигнаха глави.

— Опитайте се да си спомните кои от хората от улица „Де Сосе“ са били уволнени или са били принудени да си подадат оставката.

— Наскоро ли? — попита Люка.

— Няма значение кога. Да кажем, през последните десет години.

Торанс подхвърли:

— Списъкът трябва да е доста дълъг!

— Кажете ми някакви имена.

— Бодлен например. Онзи, който сега се занимава с проучвания за една осигурителна компания.

Мегре се опита да си спомни Бодлен, високо бледо момче, което трябваше да напусне Сигурността не поради нечестност или неучтивост, а защото влагаше повече енергия и хитрост в това да се преструва на болен, отколкото да си гледа работата.

— Друг някой?

— Фалконе.

Този пък беше прехвърлил петдесетте и го бяха помолили да се пенсионира преждевременно. Беше започнал да пие и беше станало невъзможно да се разчита на него.

— Друг?

— Малкият Валанкур.

— Прекалено е нисък.

Противно на онова, което си бяха помислили в началото, откриваха само няколко имена. И всеки път, след като си беше представил как изглежда въпросният мъж, Мегре поклащаше глава.

— Пак не става. Имам нужда от едър човек, почти колкото мен.

— Фишер.

Всички избухнаха в смях, понеже този пък тежеше най-малко сто и двайсет килограма.

— Благодаря! — промърмори Мегре.

Остана още известно време с тях и най-сетне стана с въздишка.

— Люка! Обади се, ако обичаш, на улица „Де Сосе“ и повикай Катру на телефона!

Понеже сега го интересуваха само инспекторите, напуснали Сигурността, той вече нямаше чувството, че ще поиска от своя приятел да извърши предателство спрямо службата си. Катру, който работеше от двайсет години на улица „Де Сосе“, имаше по-голяма възможност да отговори на неговия въпрос, отколкото хората от Съдебната полиция.

Те чувстваха, че комисарят има някаква все още смътна и вероятно несвързана идея. Обаче по преднамерено мрачния му вид, по начина, по който гледаше хората, без да ги вижда, все пак разбираха, че сега вече знае в каква посока трябва да търси.

Мегре продължаваше да се опитва да си спомни онова име, което преди малко беше на върха на езика му. Люка се обади по телефона и разговаряше дружески със своя събеседник, сигурно негов приятел.

— Катру го няма, шефе.

— Да не би да искаш да ми кажеш, че е отишъл по задачи някъде на другия край на Франция?

— Не, болен е.

— Какво, в болница ли е?

— Не, вкъщи си е.

— Попита ли за адреса му?

— Ами не, помислих, че го знаете.

Наистина те бяха добри приятели с Катру. Обаче никога не си бяха ходили на гости. Мегре си спомняше само, че веднъж беше оставил колегата си пред входа на жилището му, на булевард „Де Батиньол“ — в горната му част, отляво. Спомняше си освен това, че имаше ресторант отдясно на входа.

— Публикували ли са снимката на Пикмал?

— Да, на втора страница.

— Някакви обаждания по негов адрес?

— Не, още няма.

Мина през кабинета си, без да сяда, отвори няколко писма, занесе на Торанс някои документи, които се отнасяха до него, и най-сетне слезе на двора. Поколеба се за малко дали да използва една от колите на Съдебната полиция, но най-накрая предпочете да спре такси.

Макар посещениято му у Катру да беше напълно невинно, той сметна, че е по-благоразумно пред входа му да не паркира кола от „Ке дез’ Орфевр“.

Най-напред сбърка сградата по простата причина, че сега вече имаше два ресторанта на петдесет метра разстояние един от друг. Накрая попита портиерката:

— Къде живее господин Катру?

— На втория етаж, вдясно. Асансьорът е повреден.

Той позвъни на вратата. Не си спомняше за госпожа Катру, която му отвори, но тя веднага го разпозна.

— Влезте, господин Мегре.

— Мъжът ви още ли е в леглото?

— Не, в креслото си е. Просто има грип. Обикновено изкарва по един грип в началото на зимата. Обаче този път го хвана накрая.

По стените висяха снимките на две деца, момче и момиче, във всички възрасти. Не само че сега и двамата вече бяха женени, но колекцията се увеличаваше и със снимките на внуците.

— Мегре ли е? — дочу се радостният глас на Катру още преди комисарят да е стигнал до вратата на стаята, в която той седеше.

Не беше точно салон, а просто просторно помещение, където очевидно протичаше по-голямата част от живота на семейството. Катру, увит в дебел домашен халат, седеше близо до прозореца. Върху коленете му бяха пръснати вестници, имаше и други на стола до него, а чаша билков чай димеше на малка масичка. Държеше цигара в ръка.

— Какво, как ти разрешават да пушиш?

— Тихо! Не заставай на страната на жена ми. Дръпвам си само от време на време, колкото да си оправя вкуса.

Гласът му още беше прегракнал, а очите — трескави.

— Свали си палтото. Тук сигурно е много топло. Жена ми държи да се изпотявам. Седни, де!

— Ще пиете ли нещо, господин Мегре? — попита го тя.

Беше почти възрастна жена и това учуди комисаря. Те двамата с Катру бяха горе-долу на една възраст. Струваше му се, че неговата жена изглежда много по-млада.

— Ами че, разбира се, Изабел. Не чакай да ти отговори, ами извади шишето с отлежал калвадос.

После между двамата мъже настъпи неловко мълчание. Разбира се, Катру знаеше, че неговият колега от Съдебната полиция не се е качил тук, в апартамента му, за да го попита как е със здравето. Може би очакваше, че той ще му зададе дори още по-неудобни въпроси от онези, които Мегре си беше намислил.

— Не се бой, старче. Изобщо нямам желание да те забърквам в тази каша.

Тогава другият хвърли поглед на заглавната страница на вестника пред себе си, като че искаше да каже: „По този въпрос е, нали?“

Мегре чакаше да му донесат чашата калвадос.

— Ами на мен? — взе да протестира приятелят му.

— Ти нямаш право засега.

— Докторът не е споменал за такова нещо.

— Няма нужда да ми казва, за да знам.

— Добре де, само една капчица, само колкото да си мисля, че пия.

Тя му сипа на дъното и както госпожа Мегре щеше да направи, изчезна дискретно.

— Имам една идея — призна си Мегре. — Преди малко се опитахме заедно с моите инспектори да направим списък на хората, които са работили при вас и които са били уволнявани.

Катру продължаваше да гледа вестника и се опитваше да свърже онова, което Мегре му говореше, с онова, което току-що беше прочел.

— Но за какво са били уволнявани?

— За каквото и да било. Знаеш за какво говоря. При нас също се случва, но не толкова често, понеже не сме толкова много.

Катру се усмихна лукаво.

— Мислиш ли?

— А може би и защото ние не се занимаваме с толкова различни неща. Така че изкушението не е толкова силно. Преди малко всички си блъскахме главите, но открихме само няколко имена.

— Каж ми кои?

— Бодлен, Фалконе, Валанкур, Фишер...

— Това ли са всички?

— Да, горе-долу. Затова предпочетох да дойда да говоря с теб. Не търся точно в тази категория хора, а сред онези, които са тръгнали по

лошия път.

— От рода на Лаба ли?

Не беше ли странно, че Катру произнесе именно това име? Можеше ли да сметне, че го прави нарочно, за да осведоми, уж случайно, Мегре?

— Да, помислих си за него. Може би и той е замесен. Обаче не търся точно него.

— Имаш ли предвид някакво име?

— Имам предвид и име, и лице. Дадох ми описанието му. Още от началото това ми напомняше някого. Още откакто...

— Дай ми описанието! Ще стане по-бързо, отколкото, ако ти дам цял списък от имена. Още повече че и аз не помня имената на всички.

— Преди всичко хората са го взели за полицай. Пълнен като мен, но не чак дотам.

Катру като че преценяваше пълнотата на своя събеседник.

— Или много силно се лъжа, или той сигурно продължава да прави разследвания за своя сметка, или пък за сметка на определени хора.

— Нещо като частна полицейска агенция, а?

— Може би да. Не е задължително да е написано името му на вратата на някоя канцелария, нито пък да пуска обяви за това във вестниците.

— Има много такива агенции, включително на твърде почтени бивши шефове. След като стигнат до определената възраст за пенсия, те си отварят агенция. Луи Канонж например. Както и Каде, който ми беше шеф навремето.

— Да, от тоя тип ги имаме и при нас. Говоря за една друга категория.

— Твоето описание по-пълно ли е?

— Той пуши пури.

Мегре веднага забеляза, че неговият събеседник си мисли за определен човек. Той смръщи чело. По лицето му се бе изписало известно притеснение.

— Това напомня ли ти някого?

— Да.

— Кого?

— Един подлец.

— Всъщност аз търся точно един подлец.

— Той е много голям подлец, но е и опасен.

— Защо?

— Защото този род подлещи са винаги опасни. Освен това се смята, че той върши мръсната работа на някои политици.

— Да, описанието продължава да подхожда на човека, за когото си мисля.

— Мислиш, че е замесен в твоята история?

— Ако отговаря на описанието, което ти дадох, ако пуши пури, ако се набърква в политиката, има много голяма вероятност да е моят човек. Нали не искаш да кажеш...

Внезапно в съзнанието на Мегре се появи едно доста едро лице, с подути очи и дебели устни, разкривени от пурата, която беше в устата му.

— Почакай! Сега ще си спомня. Това е...

Обаче името продължаваше да му се изплъзва.

— Беноа! — прошепна Катру. — Йожен Беноа! Той си отвори частно полицейско бюро на булевард „Сен Мартен“, в приземен етаж над магазин за часовници. Името му е написано на прозореца. Струва ми се, че вратата на това бюро е по-често затворена, отколкото отворена, понеже е единственият човек, който работи в тази агенция.

Наистина това бе човекът, когото комисарят опитваше да си спомни от двайсет и четири часа.

— Предполагам, че не е лесно човек да се снабди със снимката му?

Катру се замисли за миг:

— Зависи от точната дата, на която е напуснал работата си. Това беше на...

Той взе да прави някакви сметки шепнешком, а после повика:

— Изабел!

Тя беше наблизко и веднага притича.

— Потърси на долната полица на библиотеката годишника на Националната сигурност. Има само един и той е отпреди няколко години. В него има двеста-триста снимки.

Жена му го подаде и той започна да го прелиства, а после посочи с пръст собствената си фотография. Намери онова, което търсеше, чак на последните страници.

— Ето го, виж! Сега трябва да има няколко години в повече, но не се е променил чак толкова. Колкото до пълнотата, винаги е бил дебел.

Мегре също го позна, понеже му се бе случвало да го среща.

— Нали може да изрежа снимката?

— Ама моля те. Изабел, донеси ножиците.

Мегре пхна парчето гланцова хартия в портфейла си и стана.

— Бързате ли?

— Да, доста бързам. Струва ми се, че всъщност предпочиташ да не ти говоря много-много за тази история.

Другият го разбра. Докато Мегре не знаеше точно каква роля играе Националната сигурност, за Катру беше по-добре колегата му да разказва колкото се може по-малко подробности.

— Не те ли е страх?

— Не особено.

— Мислиш ли, че Поен...?

— Убеден съм, че някой се опитва да го постави в ролята на жертвен козел.

— Още една чашка?

— Не, благодаря. Всичко хубаво.

Госпожа Катру го изпрати отново до вратата и когато стигна на улицата, Мегре пак взе такси, за да го откара на улица „Вано“. Нямаше конкретна причина да отива там. Почука на вратата на портиерната. Портиерката го позна.

— Извинете, че ви безпокоя отново. Бих искал да разгледате внимателно една снимка и да ми кажете дали това е човекът, който се е качвал в апартамента на госпожица Бланш. Не бързайте.

Но не беше необходимо да ѝ го казва. Тя поклати глава, без да се колебае.

— Не, не е той.

— Сигурна ли сте?

— Абсолютно.

— Дори ако снимката е правена преди няколко години и човекът се е променил?

— Дори да си беше сложил фалшива брада, пак щях да ви кажа, че не е той.

Той я погледна накриво, понеже за момент му дойде наум, че този отговор може да ѝ е бил внушен от някого. Обаче не беше така! Чувстваше, че е искрена.

— Благодаря ви — въздъхна той и прибра портфейла в джоба си.

Това беше тежък удар за Мегре. Беше почти съвсем сигурен, че е на прав път, а още при първия опит всичко рухваше.

Таксито му го чакаше. Понеже улица „Жакоб“ беше най-наблизо, каза на шофьора да го закара там и влезе в бистрото, където Пикмал беше свикнал да закусва сутрин. По това време на деня нямаше почти никого.

— Може ли да хвърлите един поглед на тази снимка, шефе?

Толкова се боеше от отговора, че не смееше да го погледне по-настойчиво.

— Да, това е той. Само дето ми се стори малко по-възрастен.

— Значи това е човекът, който е заговорил господин Пикмал и е излязъл оттук заедно с него, така ли?

— Да, това е той.

— Въобще не се съмнявате, така ли?

— Не, изобщо не се съмнявам.

— Благодаря.

— Няма ли да пийнете нещо?

— Не сега, благодаря. Ще дойда пак.

Това свидетелство променяше всичко. Досега Мегре бе предполагал, че един и същи човек се беше появявал на различните места: у госпожица Бланш, в малкото барче на Пикмал, в „Отел дьо Бери“, при вдовицата на професора и на булевард „Пастьор“.

А сега внезапно откриваше, че те са били най-малко двама.

Следващото посещение беше в дома на госпожа Калам, потънала в четене на вестници.

— Надявам се, че ще откриете доклада на моя съпруг. Сега разбирам защо беше толкова притеснен през последните години. Тази мръсна политика винаги ме е отвращавала!

Тя го гледаше с недоверие. Сякаш си казваше, че може би Мегре идва при нея тъкмо заради тази „мръсна политика“.

— Какво искате от мен този път?

Той ѝ подаде снимката.

Тя я разгледа внимателно, после вдигна глава и го погледна учудено.

— А трябва ли да го разпозная?

— Не, не непременно. Чудех се дали това не е човекът, който ви е посетил два-три дни след идването на Пикмал.

— Не, никога не съм го виждала.

— Не може ли да грешите все пак?

— Не. Сигурна съм, че не е онзи, който идва тук.

— Благодаря ви.

— Какво се е случило на Пикмал? Смятате ли, че те са го убили?

— Защо?

— Не зная. Но нали, ако не искат в никакъв случай докладът на моя съпруг да излезе повече на бял свят, ще трябва да унищожат онези, които го познават.

— Те не са убили вашия мъж.

Отговорът му я смути. Стори й се, че трябва да защити паметта на съпруга си.

— Мъжът ми не разбираше нищо от политика. Той беше просто учен. Като е написал този доклад и го е предал на когото трябва, той просто е изпълнявал своя дълг.

— Аз съм сигурен, че го е изпълнил.

Предпочете да си тръгне, преди тя да го е накарала да започнат да обсъждат по-задълбочено този въпрос. Шофьорът на таксито го погледна въпросително.

— А сега накъде?

— Към „Отел дьо Бери“.

Завари там двама журналисти, които се опитваха да получат сведения за Пикмал. Втурнаха се към Мегре, обаче той поклати глава.

— Нямам какво да ви кажа, момчета. Просто рутинна проверка. Обещавам ви, че...

— Надявате ли се, че ще откриете Пикмал жив?

Ето, и те!

Остави ги в коридора и отиде да покаже снимката на собственика.

— Какво искате да правя с тази снимка?

— Да ми кажете дали това е човекът, който е идвал да говори с вас за Пикмал.

— Кой от двамата?

— Не моят инспектор, който е наел стая, а другият.

— Не, не е той.

Беше категоричен. Засега Мегре смяташе, че Беноа е човекът, излязъл от малкото барче заедно с Пикмал. Обаче той не се беше появявал никъде другаде.

— Благодаря ви.

Той се метна отново в колата.

— Карайте...

Чак след като таксито тръгна и оставиха далече зад себе си журналистите, Мегре даде адреса на булевард „Пастьор“. Не се спря при портиерката, а се качи направо на третия етаж. Никой не отвори на звъненето, така че му се наложи да слезе обратно долу.

— Госпожа Годри не си ли е вкъщи?

— Излезе преди около половин час със сина си.

— Знаете ли кога ще се върне?

— Не си беше сложила шапката. Вероятно е отишла на пазар из квартала. Сигурно няма да се бави.

Вместо да почака на тротоара, Мегре се запъти към бара, в който беше влизал сутринта, и за всеки случай звънна в Съдебната полиция. Обади му се Люка от канцеларията на инспекторите.

— Има ли нещо ново?

— Две обаждания по повод Пикмал. Първото — от шофьор на такси, който твърдеше, че го закарал вчера на Северната гара. А другото — от касиерка в кино, която твърди, че му продала билет вчера вечерта. Сега ще проверя.

— Лапоент върна ли се?

— Да, преди няколко минути. Още не е започнал да пише рапорта си на машината.

— Може ли да ми го дадеш?

После попита Лапоент:

— Е, какво става с фотографите?

— Бяха там, шефе, и докато Маскулен говореше, не престанаха да ни снимат.

— Той къде те прие?

— В Колонната зала. Все едно да кажа в чакалнята на гарата „Сен Лазар“! Разсилните трябваше да отблъскват любопитните, за да

можем поне да дишаме.

— Секретарят му беше ли с него?

— Не знам. Не го познавам. Не са ми го представяли.

— Дълго ли е изявлението?

— Ами ще стане около три машинописни страници.

Журналистите си водеха стенографски бележки едновременно с мен.

Това означаваше, че изявлението на Маскулен щеше да излезе същата вечер, в последното издание на вестниците.

— Изрично ми каза да му го занеса, за да го подпише.

— А ти какво му отговори?

— Казах му, че това не ме интересува и чакам вашите нареждания.

— Знаеш ли дали има вечерно заседание в Камарата?

— Не вярвам. Чух, че ще свършат към пет часа.

— Напиши си документа и изчакай да се върна.

Дребната госпожа Годри още не се беше върнала. Тръгна да се разхожда по тротоара и видя, че се задава с чанта провизии в ръка. Синът ѝ припикаше редом с нея. Тя го позна.

— Мен ли търсите?

— Само за минутка.

— Качете се с нас. Бях излязла да напазарувам.

— Може би няма смисъл да се качвам.

Хлапетото я дърпаше за ръката и питаше:

— Кой е този? Защо иска да говори с теб?

— Стой мирен. Иска само да ме попита нещо.

— Какво иска да те пита?

Мегре вече беше извадил снимката от джоба си.

— Разпознавате ли този човек?

Тя успя да се освободи от хлапетото. Наведе се над малкото парче гланцова хартия и отговори веднага:

— Да, това е той.

Значи Йожен Беноа, човекът с пурата, се бе появявал на две места: на булевард „Пастьор“, откъдето вероятно беше взел доклада „Калам“, и в барчето на улица „Жакоб“, където беше заговорил Пикмал, а после го бяха видели как се отдалечава заедно с него в обратна посока на тази, където се намираще Висшата строителна школа.

— Открихте ли го? — попита госпожа Годри.

— Не още. Но сигурно скоро ще стане.

Той викна друго такси, за да го откара на булевард „Сен Мартен“. Съжали, че не е взел някоя от колите на Съдебната полиция, защото пак щеше да му се наложи да обсъжда фактурите за сметките си със счетоводителя.

Сградата беше стара. Долната част на стъклата на прозорците на първия етаж бяха матови. Върху тях с черни букви бяха изписани думите:

АГЕНЦИЯ „БЕНОА“

ВСЯКАКЪВ РОД ПРОСЛЕДЯВАНЕ

Табелките от двете страни на входа известяха за съществуването на зъболекар, търговец на изкуствени цветя, шведска масажистка и на други някакви професии, някои от които доста необичайни. Стълбището вляво беше мрачно и прашно. Фамилията „Беноа“ и тук бе написана, на емайлирана табелка, закачена на една от вратите.

Той почука, макар че вече знаеше, че няма да му отворят, понеже изпод вратата се подаваха рекламни проспекти. След като изчака добросъвестно още малко, той слезе и в края на краищата се запъти към жилището на портиерката в дъното на двора. Но там не живееше жена, а обуцар, който вършеше едновременно и работата на портиер.

— Отдавна ли не сте виждали господин Беноа?

— Не съм го виждал днес, ако това ви интересува.

— А вчера?

— Ами не знам. Мисля, че не. Не съм обърнал внимание.

— А онзи ден?

— И онзи ден също.

Той като че ли се подиграваше на целия свят и тогава Мегре му пъкна значката си под носа.

— Казах ви, каквото знам. Не съм ви обидил, нали? Не се интересувам от личните работи на наемателите.

— Знаете ли къде живее?

— Трябва да е записано някъде в тетрадката ми.

Той стана неохотно и се запъти към кухненския бюфет, откъдето измъкна изцапан тефтер. После взе да прелиства страниците му с почернелите си от обущарската смола пръсти.

— Последният адрес, който е записан тук, е „Отел Бомарше“, на булевард „Бомарше“.

Не беше далече, затова Мегре отиде пеш дотам.

— Той се премести преди около три седмици — съобщиха му там. — Беше тук само два месеца.

Този път го изпратиха в твърде съмнителна на вид сграда с мебелирани стаи под наем на улица „Сен Дени“. Долу седеше огромно момиче, което тъкмо отвори уста, за да го заговори, но вероятно го разпозна в последния момент и вдигна рамене.

— Той е наел стая №19. Обаче сега не е там.

— А спал ли е последната нощ в нея?

— Ема? Оправяла ли си стаята на господин Беноа тази сутрин?

Една женска глава се надвеси над перилата на първия етаж.

— Кой го търси?

— Не задавай въпроси, а ми отговори.

— Не, той не е спал тук тази нощ.

— А предната нощ?

— И предната също.

Мегре поиска ключа от стаята. Момичето, което беше отговорило от първия етаж, го последва до третия, под предлог, че трябва да му покаже пътя. Той всъщност нямаше нужда от нея, понеже стаите бяха номерирани. Но все пак ѝ зададе няколко въпроса.

— Сам ли живее?

— Искате да знаете дали си ляга сам, нали?

— Да.

— Доста често.

— Има ли си постоянна приятелка?

— Има много приятелки.

— От какъв тип?

— Ами от онези, които се съгласяват да дойдат тук.

— Често ли идват едни и същи?

— Два-три пъти съм виждала едно и също лице.

— От улицата ли си ги хваща?

— Ами че аз не съм там, когато си ги избира, нали?

— Значи вече два дни не е стъпвал тук, в хотела, така ли?

— Два или три, не знам точно.

— А идват ли понякога мъже при него?

— Ако съм разбрала добре какво искате да кажете, това не е в неговия стил, нито в стила на къщата. Има си специален хотел за такъв род хора, там, на края на улицата.

Мегре не можа да научи кой знае какво от стаята. Беше характерната стая за такъв тип хотели. В нея имаше желязно легло, стар гардероб, наполовина изтърбушено кресло и тоалетна с течаща вода — топла и студена. В чекмеджетата имаше бельо, отворена кутия пури, часовник, който не работеше, различна големина въдици в пластмасов плик. Обаче нямаше нито един документ, представляващ интерес. В един куфар откри само обувки и няколко мръсни ризи.

— Случва ли му се да не се прибира да спи тук?

— По-често, отколкото да се прибира. А освен това всяка събота заминава на село до понеделник.

Този път Мегре нареди на шофьора да го върне на „Ке дез’ Орфевр“, където Лапоент отдавна беше приключил с писането на показанията на Маскулен.

— Обади се в Камарата да разбереш дали депутатите са още там.

— Да му кажа ли, че искате да говорите с него?

— Не, недей. Не споменавай нито за мен, нито за Съдебната полиция.

Когато се обърна към Люка, той завъртя отрицателно глава.

— Имаше още едно обаждане след първите две. Проверихме ги. Торанс още пътува насам. Всички следи са фалшиви.

— Значи не става дума за Пикмал?

— Не, таксиметровият шофьор беше най-сигурен от всички, обаче открихме клиента му в сградата, пред която го е оставил.

Сигурно щеше да има още, особено при следващата поща.

— Заседанието на Камарата е завършило преди половин час — съобщил Лапоент. — Трябвало само да се гласува по повод...

— Все ми е едно по повод на какво са гласували.

Знаеше, че Маскулен живее на улица „Д’Антен“, на две крачки от Операта.

— Имаш ли някаква работа?

— Нищо особено.

— В такъв случай ела с мен и вземи със себе си показанията му.

Мегре никога не шофираше. Беше се опитал, когато преди време доставиха на Съдебната полиция няколко малки черни леки коли. Понякога, потънал в мислите си, му се случваше да забрави, че кара кола. На два-три пъти се беше сещал за спирачките си чак в последната минута. Затова не беше правил повече опити.

— Ще вземем ли кола?

— Да.

Все едно че искаше да му опростят в счетоводството всички таксите, които беше наемал целия следобед.

— Знаете ли номера, който ви трябва на тази улица „Д'Антен“?

— Не, но това е най-старата къща там.

Сградата имаше почтен вид, беше старичка, но в отлично състояние. Мегре и спътникът му спряха пред портиерната. Приличаше на салон в дребнобуржоазен дом и се носеше миризма на паркетин и кадифе.

— Търсим господин Маскулен.

— Имате ли уговорена среща?

Мегре отговори утвърдително наслуки. Облечената в черно жена го погледна, хвърли поглед на първата страница на вестника, после го погледна отново.

— Предполагам, че трябва да ви пусна да се качите, господин Мегре. На първия етаж вляво.

— Отдавна ли живее тук?

— През декември ще станат единайсет години.

— Секретарят му заедно с него ли живее?

Тя се усмихна леко.

— Разбира се, че не.

Стори му се, че се е досетила какво му е дошло наум.

— Вечер до късно ли работят?

— Да, често. Почти всеки ден. Струва ми се, че господин Маскулен е сред най-заетите мъже в Париж. Само като си помисли човек на колко писма трябва да отговаря и тук, и в Камарата.

Мегре понечи да ѝ покаже снимката на Беноа и да я попита дали вече го е виждала, но тя със сигурност щеше да спомене за това на наемателя си. А Мегре предпочиташе засега да не се издава.

— Имате ли пряка телефонна връзка с неговия апартамент?

— Вие откъде знаете?

Не беше чак толкова трудно да се досети човек. На стената освен обикновения телефонен апарат имаше и един друг, по-лек. Очевидно Маскулен беше предпазлив.

Значи тя щеше да го предупреди за пристигането на Мегре веднага след като двамата с Лапоент тръгнаха да се качват по стълбите. Но както и да е. Можеше да ѝ попречи наистина, като остави Лапоент в портиерната.

Вратата не се отвори веднага след позвъняването му. След малко Маскулен лично я отвори, без да си прави труда да се преструва на изненадан.

— Така си и мислех, че ще се явите лично и ще предпочетете да дойдете тук. Влезте.

Още от антрето целият под беше затрупан с купчини вестници, списания, резюмета от парламентарните заседания... Имаше и друго помещение, което играеше ролята на салон и не беше по-претенциозно от чакалнята пред зъболекарски кабинет.

Съвършено очевидно Маскулен не го интересуваха нито луксът, нито удобствата.

— Предполагам, че искате да видите кабинета ми?

Имаше нещо предизвикателно в неговата ирония, в начина, по който се правеше, че се досеща за намеренията на събеседника си. Обаче комисарят запазваше спокойствие.

— Не съм някой от почитателите ви, който идва да ви моли за автограф — отвърна му сухо той.

— Минете отгук.

Минаха през двойна тапицирана врата и се озоваха в просторен кабинет. Двата прозореца гледаха към улицата. Зелени класьори покриваха две от стените. Върху другите бяха подредени книги по право, каквито можеш да видиш у всички адвокати. И най-сетне по земята и тук бяха пръснати вестници, също като в някое министерство.

— Запознайте се, това е Рене Фалк, моят секретар.

Нямаше повече от дваисет и пет години. Беше рус и слаб. Лицето му имаше нацупено и някак странно детско изражение.

— Радвам се да се запознаем — прошепна той и погледна Мегре по същия начин, по който госпожица Бланш го бе погледнала при първата им среща.

И той като нея вероятно беше фанатично предан на своя шеф и смяташе всеки чужд човек за неприятел.

— Носите ли документа? В няколко екземпляра, предполагам?

— В три екземпляра, два от които ще ви помоля да подпишете, тъй като изявихте такова желание. А третият е за вашите архиви или за да го използвате както там намерите за добре.

Маскулен взе документите и подаде един екземпляр на Рене Фалк, който започна да го чете едновременно с него.

После седна на бюрото си и хвана писалката си. Добави тук-там по някоя запетая, махна една дума на едно място, като промърмори по адрес на Лапоент:

— Надявам се, че не ви обиждам с това?

Когато стигна до последния ред, се подписа. После нанесе корекциите си и на второто копие и подписа и него.

Мегре протегна ръка, но Маскулен не му подаде листовете. Не нанесе и поправките върху третото копие.

— Добре ли е? — попита той секретаря си.

— Да, струва ми се.

— Пусни ги в машината.

Той хвърли подигравателен поглед към комисаря и каза:

— Човек, който има толкова много неприятели като мен, трябва да взема предпазни мерки. Особено когато толкова много хора имат интерес в това един определен документ никога да не излезе на бял свят.

Фалк отвори една врата, без да я затваря след себе си. Виждаше се тясно помещение, вероятно бивша кухня или баня. Върху маса от светло дърво се намираше копирен апарат.

Секретарят натискаше копчетата на апарата. Машината взе да бучи леко и той започна да пъха в нея един по един листовете заедно с други листове от специална хартия. Мегре познаваше системата, обаче рядко бе виждал такъв апарат в частен дом. Сега наблюдаваше операцията с привидно безразличие.

— Хубаво изобретение, нали? — каза Маскулен, свил устни по същия неприятен начин. — Хората винаги могат да оспорят едно копие, написано с индиго. Обаче копирната машина не може да се оспорва.

По лицето на Мегре се разля неопределена усмивка, която не убягна от погледа на депутата.

— За какво си мислите?

— Чудех се дали на някого от онези, които са държали наскоро доклада „Калам“ в ръцете си, не му е дошла наум идеята да го фотокопира.

Маскулен му бе дал възможност да види апарата не от небрежност. Фалк можеше да изчезне за момент с документите, без комисарят дори да заподозре какво ще прави там, в съседната стая.

Листовете излизаха от един процеп и секретарят ги подреждаше, още влажни, върху масата.

— Това ще бъде голям номер за тези, които са заинтересувани да потулят цялата работа, нали? — подсмивваше се Маскулен.

Мегре го погледна мълчаливо, с възможно най-безразличния си и в същото време тежък поглед.

— Да, голям номер ще е — повтори той.

Беше невъзможно някой да се досети, че косата му бе настръхнала от това изказване.

ОСМА ГЛАВА

ПЪТУВАНЕТО ДО СЕНПОР

Когато Мегре и Лапоент стигнаха на булевард „Сен Жермен“, беше вече шест и половина и дворът на министерството беше празен. Докато го пресичаха, отправяйки се към стълбището, което водеше към кабинета на министъра, чуха глас зад себе си:

— Хей!... Вие, двамата там!... Къде отивате?

Пазачът не ги беше забелязал да минават покрай него. Спряха се, обърнати към него, по средата на двора. Той се запъти едва-едва към тях, хвърли един поглед на значката, която Мегре му подаде, а после — към лицето му.

— Извинете. Преди малко видях снимката ви във вестника.

— Добре сте направили. Я ми кажете, така и така сте тук...

Вече му ставаше навик да вади снимката от портфейла си.

— Виждали ли сте някога този човек?

Онзи се притесняваше да не би да допусне още някоя груба грешка и взе да разглежда внимателно снимката, след като сложи на носа си очила с дебели стъкла и железни рамки. Не казваше нито „да“, нито „не“. Като че ли, преди да се изложи, му се искаше да попита за кого става дума, но не смееше.

— Сега е малко по-стар, нали?

— Да, с няколко години.

— Кара черна кола, двуместна, стар модел, нали?

— Възможно е.

— Значи може би него съм пипнал, понеже беше оставил колата си в двора, а пък това място е запазено за автомобилите на министерството.

— Кога беше това?

— Не си спомням точно какъв ден беше. По-скоро в началото на седмицата.

— Не се ли представи?

— Не, само вдигна рамене и отиде да паркира колата си от другата страна на двора.

— По голямото стълбище ли се качи?

— Да.

— Докато ние сме горе, опитайте се да си спомните в кой ден е станало това.

В приемната на първия етаж разсилният още седеше на мястото си и четеше вестници. Мегре показа снимката и на него. Той поклати глава.

— Кога може да е идвал? — попита разсилният.

— Към началото на седмицата.

— Тогава не съм бил тук. Трябваше да взема четири дни отпуска заради жена ми, която почина. Ще трябва да попитате Жозеф. Ще бъде тук другата седмица. Да съобщя ли на господин министъра за вас?

В следващия миг Огюст Поен сам отвори вратата на кабинета си. Изглеждаше уморен, но спокоен. Пусна Мегре и Лапоент да влязат, без да задава въпроси. И секретарката му госпожа Бланш, и шефът на канцеларията му се намираха в неговия кабинет. Радиоапаратът вероятно още не се беше превърнал в част от инвентара на министерствата. На малка масичка беше поставено малко портативно радио, вероятно собственост на Поен. Тримата сигурно го слушаха, когато разсилният бе прекъснал заниманието им.

... Заседанието беше кратко и бе посветено изключително на текущи проблеми, но през целия следобед кулоарите бяха изпълнени с оживление. Носеха се най-различни слухове. Говори се, че в понеделник ще има сензационна интерпелация в Камарата, обаче все още не е известно...

— Спрете го! — каза Поен на секретарката.

Фльори понечи да тръгне към една от вратите, но Мегре го спря.

— Не, вие не ни пречите, господин Фльори. Както и вие, госпожице.

Поен го наблюдаваше, разтревожен, понеже му беше трудно да се досети за какво точно беше дошъл комисарят. Но, от друга страна,

той изглеждаше като човек, който има много ясна идея и е обсебен от нея до такава степен, че не обръща внимание на нищо друго.

Като че мислено правеше скица на кабинета. Оглеждаше стените и вратите му.

— Господин министър, разрешавате ли да задам два-три въпроса на вашите сътрудници?

Най-напред се обърна към Фльори.

— Предполагам, че при посещението на Пикмал все още сте се намирали в кабинета си?

— Аз не знаех, че...

— Добре, но сега вече знаете. Къде бяхте по това време?

Онзи посочи полуотворена двукрила врата.

— Това ли е вашият кабинет?

— Да.

Комисарят отиде да хвърли един поглед вътре.

— Сам ли бяхте там?

— Не мога да ви отговоря. Много рядко се случва да остана задълго сам. Има посетители през целия ден. Министърът приема една част от тях — онези, които са най-важни, а аз поемам останалите.

Мегре отвори една врата, през която се влизаше от канцеларията на шефа на кабинета направо в приемната.

— Оттук ли минават?

— Да, обикновено. С изключение на онези, които министърът е приел преди това, а после, поради една или друга причина, ги води при мен.

Телефонът взе да звъни. Поен и госпожица Бланш се спогледаха. После тя вдигна.

— Не, господине. Господин министърът не е тук...

Слушаше с втренчен поглед. И тя изглеждаше съсипана от умора.

— Пак същото ли? — попита я Поен, след като тя беше затворила телефона.

Тя потвърди само с едно примигване.

— Той казва, че синът му е бил...

— Мълчете.

Той се обърна към Мегре.

— Може да се каже, че цял следобед телефонът не е спрял да звъни. Аз лично говорих няколко пъти. Повечето казват едно и също нещо. „Ако продължаваш да потулаваш историята с Клерфон, ще те пречукаме!“ Наистина има няколко варианта. Някои са по-учтиви. Някои дори си казват фамилията и точно те са родители на някое от децата, загинали по време на катастрофата. Една жена ми изкрещя патетично: „Нали все пак няма да покривате убийците! Ако не сте унищожили доклада, покажете го на всички, така че цяла Франция да разбере...“

Имаше кръгове около очите, а кожата му имаше сивкавия цвят на човек, който не може да спи.

— Председателят на моя избиращен комитет в Ла Рош, един бивш приятел на баща ми, който ме познава, откакто съм ходел под масата, ми се обади преди малко, почти веднага след като изявлението ми беше излъчено по радиото... Не ме обвини в нищо, но почувствах, че има съмнения. „Тук хората не разбират, сине — каза ми той тъжно. — Познавахме родителите ти и си мислим, че познаваме и теб. Дори ако трябва да направиш така, че всичките да си го отнесат заради това, трябва все пак да кажеш какво знаеш.“

— В скоро време ще им го кажете — отвърна Мегре.

Поен вдигна рязко глава, като че не беше сигурен, че е разбрал добре. После попита недоверчиво:

— Наистина ли мислите така?

— Да, сега вече съм сигурен.

Фльори стоеше, опрян на малка масичка, от другия край на бюрото. Мегре подаде снимката на Беноа на министъра, който я погледна, без да разбира.

— Кой е този?

— Не го ли познавате?

— Лицето му не ми напомня нищо.

— Не е ли идвал да ви види в последно време?

— Ако е идвал да ме види, името му трябва да е записано в дневника там, в чакалнята.

— Ще може ли да ми покажете канцеларията си, госпожице Бланш?

Фльори не успя отдалече да види снимката. Мегре забеляза, че си гризе ноктите, като че ли беше навик, запазен от детските му години.

Вратата към канцеларията на секретарката, веднага след тази на шефа на кабинета, беше само с едно крило.

— Тук ли влязохте, след като дойде Пикмал и шефът ви е помолил да го оставите насаме с него?

Тя стоеше напрегната и само кимна с глава в отговор.

— Затворихте ли вратата след себе си?

Последва същото кимване.

— А можете ли да чуете какво се говори в съседния кабинет?

— Ако долепя ухо до вратата и ако се говори достатъчно силно, вероятно може.

— Но не сте го направили, така ли?

— Не, не съм.

— Това никога ли не ви се е случвало?

Тя предпочете да не отговаря. Дали е слушала на вратата, когато например Поен се е срещал с някоя жена, която е смятала за хубава или за опасна.

— Познавате ли този човек?

Тя очакваше този въпрос, понеже беше успяла да хвърли един поглед на снимката, докато министърът я гледаше.

— Да.

— Къде сте го виждали?

Тя отговори тихо, за да не я чуят другите.

— В съседния кабинет.

Тя сочеше с пръст стената, която ги делеше от кабинета на Фльори.

— Кога стана това?

— В деня, когато Пикмал идва тук.

— След това ли?

— Не, преди.

— Той седеше ли, или беше прав?

— Седеше с шапка на главата, а в устата му имаше пура. Не ми хареса начинът, по който ме гледаше.

— Не сте ли го виждали оттогава?

— Видях го. След това.

— Искате да кажете, че продължаваше да седи там, след като Пикмал си е тръгнал. Значи е бил в съседния кабинет през цялото време, докато е траело посещението му?

— Предполагам, да. Беше там и преди, и след това. Мислите ли, че...

Вероятно искаше да му разкаже нещо за Фльори. Но той само й каза:

— Шшт!... Елате насам...

Когато Мегре се върна обратно в големия кабинет, Поен го погледна с упрек. Като че ли му се сърдеше за това, че е притеснил секретарката му.

— Ще имате ли нужда от шефа на кабинета си тази вечер, господин министър?

— Не... Защо?...

— Защото бих искал да поговоря с него...

— Тук ли?

— Предпочитам в моя кабинет. Нали нямате нищо против да ни придружите, господин Фльори?

— Имам определена среща за вечеря, но щом като е необходимо...

— Обадете се тогава, за да я отмените.

Фльори се обади. Като остави вратата на кабинета си отворена, той се обади във „Фуке“.

— Боб ли е?... Обажда се Фльори... Жаклин там ли е вече?... Още не?... Сигурен ли си?... Когато дойде, може ли да й кажеш да започне да вечеря без мен?... Вероятно няма да дойда за вечеря... По-късно, да... Дочуване...

Лапоент го наблюдаваше с крайчеца на окото. Поен гледаше объркано Мегре и имаше видимото желание да поиска обяснение. Обаче комисарят като че не забелязваше това.

— Имате ли някаква работа тази вечер, господин министър?

— Трябваше да възглавявам един банкет, обаче се отказах сам още преди да ме накарат да се откажа.

— Възможно е да ви се обадя по-късно по телефона, за да ви съобщя новините.

— Дори и да е посред нощ...

Фльори се бе появил отново, с палто и шапка в ръка. Изглеждаше като човек, който се държи на крака само по силата на навика.

— Тръгвате ли? Тръгваш ли, Лапоент?

И тримата слязоха мълчаливо по голямото стълбище. После се запътиха към колата, която бяха оставили до тротоара.

— Качете се... На Кея, Лапоент...

По пътя не си размениха нито дума. Фльори отвори на два-три пъти уста, но не попита нищо. Не спираше да си гризе ноктите.

Мегре го пусна да се качи пред него по прашното стълбище. После влезе пръв в кабинета си и най-напред затвори прозореца.

— Можете да свалите палтото си. Настанете се удобно.

После направи знак на Лапоент, който излезе след него в коридора.

— Ще останеш с него, докато не се върна. Ще продължи дълго. Възможно е да ти отнеме една част от нощта.

Лапоент се изчерви.

— Някаква среща ли имаш?

— Няма значение.

— Можеш ли да предупредиш по телефона?

— Да.

— Ако тя иска да дойде да ти прави компания...

Лапоент направи отрицателен знак с глава.

— Ще наредиш да ти качат сандвичи и кафе от бирарията. Не изпускай Фльори от очи. Не му давай да се обажда на когото и да било. Ако ти задава въпроси, не знаеш нищо. Много държа да се повари в собствения си сос, разбираш ли ме?

Това беше класическата обработка на Мегре. Но Лапоент, който бе взел участие в голяма част от следствието, не можеше да разбере какво точно иска шефът му.

— Върви сега да му правиш компания. И не забравяй за сандвичите.

Влезе в канцеларията на инспекторите и намери там Жанвие. Още не си беше тръгнал.

— Имаш ли нещо специално за тази вечер?

— Не, само че жена ми...

Той седна на една от масите и взе слушалката на другия телефон. Поиска да го свържат с Катру.

— Мегре се обажда... Извинявай, че отново те безпокоя... Преди малко си спомних едно нещо, заради онези въдици, които намерихме някъде... Един път срещнах Беноа в събота, на Лионската гара. Беше

тръгнал да лови риба... Какво казваш?... Той е запален рибар, така ли?... А не знаеш ли къде обикновено ходи да лови риба...?

Сега вече Мегре бе добил увереност. Чувстваше, че е на прав път и като че вече нищо не можеше да го спре.

— Какво казваш?... Сигурно има къщурка някъде си?... А няма ли начин да разбереш къде е това?... Да... Веднага... Ще остана близо до телефона...

Жанвие продължаваше да говори с жена си. Питаше поотделно за всяко от децата как е, а те идваха на телефона едно след друго да му кажат лека нощ.

— Здравей, Пиеро... Да спиш добре... Да, ще бъда там, когато се събудиш... Ти ли си, Моника?... Малкото братче слуша ли те?...

Мегре въздъхна и зачака да свърши. Когато Жанвие затвори телефона, комисарят промърмори:

— Възможно е да имаме неспокойна нощ. А това ме подсеща, че е по-добре и аз да се обадя на моята жена.

— Да поискам ли връзка?

— Чакам първо едно много важно съобщение.

Катру беше обещал да се обади на един свой колега, също запален рибар. Понякога ходел с Беноа заедно да ловят риба край реката.

Вече всичко беше въпрос на късмет. Колегата му можеше да не си е вкъщи. Можеше да е заминал някъде извън Париж, по работа. Тишината в канцеларията продължаваше вече повече от десет минути. Най-накрая Мегре въздъхна:

— Жаден съм!

И в същия момент отекна звънът на телефона.

— Катру, ти ли си?

— Да. Знаеш ли къде е Сенпор?

— Малко по на север от Корбей, близо до един шлюз, нали?

Мегре си беше припомнил за едно свое разследване навремето...

— Точно така. Малко селце на брега на Сена. Най-често го посещават рибари. Беноа има там една къщурка, недалеч от селото. Това е бившата къща на горския пазач, съвсем разнебитена постройка, която той купил съвсем без пари преди десетина години.

— Ще я открия.

— Късмет!

Не забрави да се обади на жена си. Но той нямаше деца, за да му пожелават лека нощ по телефона.

— Идваш ли?

Мимоходом откряна вратата на своя кабинет. Лапоент беше запалил лампата със зелен абажур и, седнал в креслото на Мегре, четеше някакъв вестник. Фльори седеше на един стол с кръстосани крака. Чертите на лицето му бяха застинали, а очите полузатворени.

— Доскоро, малкият.

Шефът на кабинета трепна и стана, за да попита нещо, обаче комисарят вече беше затворил вратата отново.

— Ще вземем ли кола?

— Да. Отиваме до Сенпор, на около трийсет километра отгук.

— Веднъж ходихме там двамата с вас.

— Да, вярно. Гладен ли си?

— Ами, ако трябва да останем дълго...

Келнерът се учуди, като ги видя да влизат.

— Няма ли вече нужда да ви нося сандвичите и бирата, които господин Лапоент ми поръча за вашия кабинет?

— Напротив. Само че най-напред ни донеси нещо за пиене. Какво ще пиеш, Жанвие?

— Не знам.

— Може би перно?

На Мегре му се пиеше перно, Жанвие знаеше това и затова и той си поръча.

— Направи ни по два големи сандвича за всеки.

— С какво?

— Няма значение. С пастет, ако имаш.

Мегре изглеждаше най-спокойният човек на света.

— Ние сме свикнали с криминалните истории — промърмори той на себе си, с чашата в ръка.

Нямаше нужда някой да му отговаря. Сам си отговаряше наум.

— В една криминална история обикновено има само един виновен или пък група виновни, които действат заедно. В политиката е различно, а фактът, че има толкова много партии в Камарата, е доказателство за това.

Тази мисъл очевидно го забавляваше.

— Много хора се интересуват от доклада „Калам“, и то по различни причини. Публикуването на доклада би поставило в неудобно положение не само политиците. И не само Артюр Нику, а и всички, за които притежаването на този доклад би било капитал. Както и онези, за които това би означавало власт.

Тази вечер имаше малко посетители. Лампите бяха запалени, а атмосферата беше тежка като пред буря.

Те изядоха сандвичите си на обичайната маса на Мегре. Това му напомни за масата на Маскулен в ресторанта „Филе от калкан“. И двамата имаха маса, само че на различни места и в още по-различна среда.

— Кафе?

— Да, ако обичате.

— С ракия ли?

— Не, аз шофирам.

Мегре също не си поръча. Малко по-късно вече излизаха от Париж през Италианската арка и поеха по пътя за Фонтенбло.

— Странно е, като си помислиш, че ако Беноа пушеше лула, а не от онези миризливи пури, нашата задача щеше да бъде безкрайно по-трудна.

Сега прекосяваха покрайнините. А после от двете им страни останаха само високи дървета и преминаващите в двете посоки коли със запалени фарове. Много от тях изпреварваха малкия черен автомобил.

— Предполагам, че няма нужда да карам много бързо, нали?

— Не, няма нужда. Или са там, или...

Достатъчно добре познаваше хората от типа на Беноа, за да може да се поставя на тяхно място. Беноа нямаше голямо въображение. Беше дребен шмекер и не беше спечелил състояние от малките си машинации. Имаше нужда от жени, независимо какви. Обичаше да води разпасан живот там, където може да говори силно и да минава за здравеняк, а в края на седмицата да ходи за ден-два да лови риба край реката.

— Струва ми се, че имаше едно малко кафене на площада в Сенпор. Ще спреш там, за да получим малко информация.

В Корбей прекосиха Сена и поеха по път край реката. От другата ѝ страна край нея се низеха гори. На три-четири пъти Жанвие

трябваше да прави рязък завой, за да не сгази някой заек, и всеки път си мърмореше под носа:

— Хайде де, глупаче такава!

От време на време светлина пронизваше мрака. Най-сетне се появи цяла група светлини, няколко улични лампи и колата спря пред кафене, където мъжете играеха на карти.

— И аз ли да вляза?

— Ако ти се пийва нещо.

— Не сега.

Мегре отиде до тезгяха и изпи на един дъх една чашка.

— Познавате ли Беноа?

— Онзи от полицията ли?

Очевидно от толкова години Беноа не бе сметнал за необходимо да съобщи тук, в Сенпор, че вече не работи в Сигурността.

— Знаете ли къде живее?

— От Корбей ли идвате?

— Да.

— Значи сте минали покрай къщата му. Не забелязахте ли една каменоломна, на около километър и половина оттук?

— Не.

— Тя не се забелязва нощем. Къщата му е точно срещу нея, от другата страна на пътя. Ако си е вкъщи, ще разберете по светлината.

— Благодаря ви.

— Вкъщи си е! — каза един от играещите на белот.

— А ти откъде знаеш?

— Защото вчера му продадох печен овнешки бут.

— Цял печен бут само за него ли?

— Де да знам, сигурно добре си похапва.

Няколко минути по-късно Жанвие, който караше почти със скоростта на пешеходец, посочи едно по-светло петно сред гората.

— Това трябва да е каменоломната.

Мегре погледна от другата страна на пътя. На стотина метра, край реката, забеляза светец прозорец.

— Можеш да оставиш колата тук. Хайде.

Макар че нямаше луна, те успяха да открият пътека, цялата обрасла с бурени.

ДЕВЕТА ГЛАВА

НОЩТА В МИНИСТЕРСТВОТО

Крачеха тихо един след друг, така че от къщата не чуха приближаването им. Навремето този отрязък от брега вероятно е бил част от по-голямо имение. Тогава в къщурката е живеел някой от лесничите.

Вече никой не се грижеше за тази земя. Около едновременната зеленчукова градина е имало ограда. Сега тя бе съборена на много места. През осветения прозорец Мегре и Жанвие виждаха гредите на тавана, варосаните стени и маса, край която двама мъже играеха на карти.

Жанвие погледна в мрака към Мегре, като че за да го попита какво ще правят.

— Остани тук — прошепна му комисарят.

Самият той се запъти към вратата. Беше заключена и той почука.

— Какво има? — чу се глас отвътре.

— Отвори, Беноа.

Настъпи тишина, после шум от стъпки. От прозореца Жанвие виждаше как бившият полицай стои колебливо до масата. После избута другия мъж в една от съседните стаи.

— Кой е там? — попита Беноа, приближавайки се до вратата.

— Мегре.

Отново настъпи тишина. Най-сетне Беноа дръпна резето и вратата се отвори. Гледаше, слисан, силуета на Мегре.

— Какво искате от мен?

— Да си поприказваме малко. Вече можеш да идваш, Жанвие.

Картите бяха останали на масата.

— Сам ли сте?

Беноа не отговори веднага. Сигурно се досещаше, че Жанвие е стоял на пост до прозореца.

— Може би си спечелил, а?

Жанвие посочи към една от вратите и каза:

— Другият е там, шефе.

— Предполагах. Върви да го изведеш.

На Пикмал щеше да му е трудно да избяга, защото вратата водеше към помещение, в което нямаше изход.

— Какво искате от мен? Имате ли заповед? — попита Беноа, опитвайки се да си възвърне хладнокръвието.

— Не.

— Ами в такъв случай...

— В такъв случай, нищо! Седни. Вие също, Пикмал. Ужасно мразя да говоря с хората, когато стоят прави.

Той размести няколко карти.

— Да не би да си го учил да играе белот на две ръце?

Вероятно беше точно така. Наистина Пикмал беше от хората, които никога през живота си не са пипнали карти.

— Ще седнеш ли на масата, Беноа?

— Нямам какво да ви кажа.

— Добре. В такъв случай аз ще говоря.

На масата имаше бутилка вино и само една чаша. Пикмал, който никога не играеше на карти, освен това никога не пиеше и не пушеше. Дали му се беше случвало да спи с жена? Може би не. Сега гледаше свирепо Мегре, като животно, свряло се в дупката си.

— Отдавна ли работиш за Маскулен?

Всъщност в тази обстановка Беноа не изглеждаше толкова не намясто, колкото в Париж. Може би именно защото тук бе повече на мястото си. Беше си останал селянин. Сигурно навремето е бил най-големият самохвалко на селото и е сгрешил, като го е напуснал и е отишъл да опита късмета си в Париж. Всички негови хитрини и шмекерлъци бяха типични за селянин на панаир.

За да си придаде самоувереност, той си сипа вино и попита иронично:

— Искате ли да пийнете?

— Не, благодаря. Маскулен има нужда точно от такива като теб. Най-малкото, за да проверява сведенията, които получава от всички страни.

— Да, продължавайте.

— След като е получил писмото от Пикмал, той е разбрал, че това е най-страхотният случай в цялата му кариера. Разбрал е, че ако

успее да изиграе правилно своите карти, ще има шанс да държи във властта си повечето политици на страната.

— Щом така казвате.

— Да, така казвам!

Мегре продължаваше да стои прав. С ръце, кръстосани зад кръста, захапал лулата си, той ходеше напред-назад от вратата до камината и от време на време спираше пред един от двамата мъже. А Жанвие, седнал на крайчеца на масата, го слушаше с внимание.

— Най-много ме притесни фактът, че след като се е видял с Пикмал и е могъл да се снабди с доклада, той го е пратил в Министерството на строителството.

Беноа се усмихна самодоволно.

— Преди малко разбрах това, когато видях в дома на Маскулен машината за фотокопиране. Искаш ли да възстановим събитията в хронологическия им ред, Беноа? Можеш да ме прекъснеш, ако сгреша. Маскулен получава писмото от Пикмал. Като предпазлив човек, той те повиква и ти поверява задачата да се информираш. Ти установяваш, че това е нещо сериозно, че това наистина е подходящият човек, който може да се сдобие с доклада Калам... В този момент казваш на Маскулен, че познаваш някого в Министерството на строителството и той е шефът на кабинета. Къде си срещнал този човек?

— Това не е ваша работа.

— Да, това няма значение. Той ни чака в моя кабинет и ще уточним всички тези подробности след малко. Фльори е един нещастник, който никога не е разполагал с пари. Само че има това предимство, че е приет в средите, където на такъв мизерник като теб му затварят вратите под носа. Сигурно му се е случвало, с помощта на няколко банкноти, да ти предава сведения за някои свои приятели.

— Хайде, продължавайте.

— Опитай се сега да разбереш. Ако Маскулен е получил доклада от ръцете на Пикмал, той всъщност е длъжен да оповести този доклад и да предизвика обществен скандал. Защото Пикмал е честен по свой начин, той е фанатик, когото трябва да убиеш, за да го накараш да млъкне. Ако Маскулен беше занесъл доклада в Камарата, това щеше да го превърне за известно време в истинска знаменитост, така е наистина. Обаче това изобщо няма да е толкова интересно, колкото да го задържи в себе си и по този начин да държи в ръцете си всички,

които са компрометирани от този доклад. Доста време мислих за това. Обаче не съм достатъчно покварен, за да мога да се поставя на негово място.

И така, Пикмал отива в дома на госпожа Калам, където знае, че има копие от доклада, понеже по-рано е виждал това копие. Пъхва копието в чантата си и хуква на улица „Д'Антен“, при Маскулен. След като той е вече там, няма нужда повече да го следиш, понеже знаеш какво ще стане по-нататък. Затова тичаш в Министерството на строителството, където Фльори те пуска в кабинета на министъра. Под някакъв претекст Маскулен задържа Пикмал, докато неговият мил секретар прави фотокопие на доклада. След това, наподобявайки един честен човек, той изпраща своя посетител да занесе документа на когото следва, тоест, на министъра. Нали така беше?

Пикмал гледеше втренчено Мегре, задълбочен в мислите си, дълбоко развълнуван.

— Ти си вече в кабинета на Фльори, когато Пикмал предава документите. Остава ти само да разбереш от Фльори откъде и кога най-лесно да ги откраднеш. Така че благодарение на честния Маскулен докладът „Калам“ щеше да бъде предоставен на разположение на обществеността. Обаче благодарение на теб въпросният министър Огюст Поен няма да има възможност да го представи пред Камарата. Така че в цялата тази история ще има един-единствен герой: Маскулен.

Ще има един лош човек, обвинен в това, че е унищожил документа, за да спаси положението си, както и положението на компрометираните си колеги: някой си Огюст Поен, който носи вина за това, че е честен човек и е отказал да стиска ръцете на онези, които са ги омърсили. Хитро, нали?

Беноа си сипа още една чаша. Започна бавно да я пие, като гледеше колебливо Мегре. Все едно че играеше белот и сега се чудеше с коя карта му е най-изгодно да играе.

— Това е горе-долу всичко. Фльори ти е казал, че неговият шеф е занесъл доклада „Калам“ в жилището си на булевард „Пастьор“. Не си посмял да влезеш там през нощта заради портиерката. Обаче на другата сутрин си изчакал тя да отиде, както винаги, да пазарува. Маскулен изгори ли доклада?

— Това не ме интересува.

— Дали го е изгорил, или не, няма значение, защото той има фотокопие от него. Това му е достатъчно, за да държи някои хора в своята власт.

Както Мегре разбра впоследствие, беше грешка от негова страна да обръща внимание на властта на Маскулен. В противен случай, щеше ли Беноа да се държи по друг начин? Вероятно не, но все пак имаше някакъв шанс да се опита.

— И както е било предвидено, бомбата е избухнала. И други са започнали да търсят документа поради техни си причини. Между другото, и някой си Табар, първият, който си е спомнил каква роля е изиграл Калам и е намекнал за това в своя вестник. Познаваш този подлец Табар, нали? Но той нямаше да спечели власт от този доклад, а пари в брой. Лаба, който работи за него, сигурно се е мотаел около жилището на госпожа Калам.

Дали е видял Пикмал да излиза оттам? Не знам, а е възможно и никога да не разберем това. Впрочем няма и особено значение. Но така или иначе, Лаба е изпратил един от хората си при вдовицата, а после при секретарката на министъра... Знаеш ли, всички вие там, в твоето обкръжение, ми напомняте за купчина раци, които се бутат в кошницата. Но и някои други са се замислили какво точно става и са се опитали да разберат това, само че по-официално.

Мегре намекуваше за улица „Де Сосе“. След като министър-председателят е бил предупреден за случилото се, беше естествено службите на Сигурността да започнат в една или друга степен тайно разследване. Изведнъж всичко започна да му изглежда едва ли не комично. Три различни групи бяха преследвали този доклад и всяка една от тях бе имала определени причини за това.

— Слабото място във всичко това е бил Пикмал, защото е било трудно да се разбере дали няма да проговори, ако започнат да го разпитват по определен начин. На теб ли ти хрумна всъщност да го доведеш тук? Или на Маскулен? Няма ли да ми отговориш? Добре! Но така или иначе, това не променя нещата. Във всеки случай трябвало е за известно време той да бъде изваден от играта. Не знам точно как си го направил, нито какво си му разправял. Забележи, че не го разпитвам. Той ще започне да разказва, когато реши да го направи. Тоест, когато си даде сметка, че се е превърнал в обикновена играчка в

ръцете на двама подлеци. Единият — голям, а другият — дребен подлец.

Пикмал трепна, но пак не каза нищо.

— Този път казах всичко, което исках. Тук се намираме извън департамента Сена, както бездруго ще ми напомниш, така че аз действам извън правомощията си.

Той помълча малко, после каза:

— Подай ми белезниците, Жанвие.

Първата мисъл на Беноа бе да се съпротивлява. А беше и два пъти по-силен от Жанвие. Но след кратък размисъл подаде китките си и се изкикоти.

— Това ще ви струва скъпо и на двамата. Обърнете внимание, че нищо не съм казал.

— Да, нито дума. Вие, Пикмал, също тръгвате с нас. Макар че сте свободен, предполагам, че нямате намерение да останете сам тук, нали?

Но след като вече бяха излезли, Мегре се върна, за да изгаси електричеството.

— Имаш ли ключ? — попита той. — По-добре е все пак да заключим вратата, понеже ще мине доста време, преди да се върнеш тук да ловиш риба.

Всички едва се сместиха в малкия автомобил, а после изминаха целия път в мълчание.

На „Ке дез’ Орфевр“ Фльори очевидно не беше мърдал от стола си. Само подскочи на него, като видя бившия инспектор от улица „Де Сосе“.

— Няма нужда да ви представям един на друг, нали... — промърмори Мегре.

Беше единайсет и половина вечерта. Помещенията на Съдебната полиция бяха пусти. Светеше само в две от канцелариите.

— Моля те, свържи ме с министерството.

Лапоент веднага изпълни молбата му.

— Говорете с комисаря Мегре.

— Извинете, че ви безпокоя, господин министър. Не сте ли си легнали вече? Жена ви и дъщеря ви с вас ли са?... Да, има нещо ново... Много неща... Утре ще можете да съобщите пред Камарата името на човека, който е откраднал доклада „Калам“ от вашия

апартамент на булевард „Пастьор“... Не веднага, не... Може би след час, а може би след два... Ако предпочитате да ме изчакате... Но не ви гарантирам, че това няма да ни отнеме цялата нощ...

Всъщност продължи три часа. Беше рутинна работа за Мегре и неговите хора. Тримата останаха дълго заедно в кабинета на комисаря. Мегре говореше и се спираше ту пред единия, ту пред другия.

— Както искате, момчета... Времето е пред нас. Избери си някой от двамата, Жанвие... Този, например...

Той му сочеше Пикмал, който до този момент не си бе отварял устата.

— Лапоент, ти се заеми с господин Фльори.

Така че в двата кабинета сега седяха по двама мъже на четири очи: единият задаваше въпроси, а другият се стараеше да не им отговаря.

Беше въпрос на издръжливост. От време на време Лапоент или Жанвие се показваха на вратата и правеха знак на комисаря да излезе в коридора. Говореха си тихо.

— Имам най-малко трима свидетели, които ще потвърдят моята версия — заяви Мегре на Беноа. — Между другото, и това е много важно, една от наемателките на булевард „Пастьор“ те е видяла да влизаш в апартамента на Поен. Ще продължаваш ли да мълчиш сега?

Най-накрая Беноа произнесе нещо:

— А вие какво щяхте да направите на мое място?

— Ако бях достатъчно голям подлец, за да бъда на твоето място, щях да започна да говоря.

— Но аз няма.

— Защо?

— Много добре знаете защо.

„Не и срещу Маскулен!“ Беноа добре знаеше, че той винаги щеше да успее да се измъкне. А един Бог знае какво щеше да се случи на съучастника му.

— Не забравяйте, че докладът е у него.

— И какво от това?

— Ами нищо. Просто си затварям устата. Ще ме осъдят за това, че съм обрал апартамента на булевард „Пастьор“. Колко ще ми дадат за това?

— Около две.

— А колкото до Пикмал, той ме последва по свое желание. Не съм го заплашвал. Значи не съм го отвлякъл.

Мегре разбра, че няма да успее да измъкне повече нищо от него.

— Признаваш ли, че си бил в апартамента на булевард „Пастьор“?

— Ще си призная, ако нямам друг изход. Това е всичко.

Само след няколко минути се оказа, че наистина няма друг изход. Фльори се бе сринал и Лапоент дойде да предупреди шефа си за това.

— Не е знаел нищо за Маскулен, а до тази вечер не е знаел и за кого работи Беноа. Не е могъл да му откаже да му помогне заради някоя неща, които онзи е направил навремето за него.

— Даде ли му да подпише показанията си?

— Ще се заема с това.

Ако Пикмал беше идеалист, то беше идеалист, тръгнал по лошия път. И наистина той продължаваше да мълчи. Дали разчиташе, че по този начин ще успее да получи нещо от Маскулен?

В три и половина, след като остави Жанвие и Лапоент с тримата мъже, Мегре взе такси и каза на шофьора да го закара на булевард „Сен Жермен“. На третия етаж още светеше. Поен беше наредил да го заведат незабавно в неговия апартамент.

Мегре намери цялото семейство в малкия салон, където преди това го бяха приели.

Огюст Поен, жена му и дъщеря му обърнаха към него уморените си очи, които все още не смееха да заблестят от надежда.

— Във вас ли е документът?

— Не. Обаче човекът, който го е откраднал от апартамента на булевард „Пастьор“, се намира в моя кабинет и си призна за това.

— Кой е той?

— Един бивш полицаи, който е бил уволнен. Сега работи и за двете страни.

— За кого е работил този път?

— За Маскулен.

— Но тогава... — започна Поен и лицето му взе да се разведрява.

— Маскулен няма да каже нищо. Ако стане необходимо, просто ще окаже натиск върху онези, които са компрометирани. Няма да попречи да осъдят Беноа. А що се отнася до Фльори...

— До Фльори ли? Мегре само кимна.

— Той е един нещастник. Намирал се е в такова положение, че не е могъл да откаже.

— Нали ти казах — намеси се госпожа Поен.

— Да, зная, но не вярвах в това.

— Ти не си създаден за политиката. Когато всичко това свърши, надявам се, че...

— Най-важното е да бъде установено, че не сте унищожили доклада „Калам“ — каза Мегре, — а освен това, че е бил откраднат, както вие ми съобщихте в началото.

— Ще ми повярват ли?

— Беноа ще си признае.

— Той ще каже ли от чие име го е направил?

— Не.

— Фльори също ли?

— Фльори не е знаел това. Така че...

Току-що бяха снели един товар от плещите му, но Поен не можеше да се зарадва на това.

Разбира се, Мегре бе спасил репутацията му. При все това обаче Поен беше загубил играта.

Истинският победител си оставаше Маскулен. Освен ако Беноа не решише в последния момент да каже всичко. Но това бе малко невероятно.

Маскулен знаеше това толкова добре, дори още преди Мегре да завърши разследването си, че нарочно му беше показал фотокопирната си машина. Това беше предупреждение. То означаваше приблизително: „Съобщение за заинтересуваните!“

За всички, които имаха някаква причина да се страхуват от публикуването на доклада, независимо дали става дума за Артюр Нику, все още в Брюксел, за политици или за когото и да било друг. Всички те вече знаеха, че Маскулен трябва само да си мръдне пръста, за да загубят доброто си име, а кариерата им да бъде съсипана.

В салона настъпи продължително мълчание. Мегре не се гордееше особено със себе си.

— След няколко месеца, когато всичко това бъде забравено, ще си подам оставката и ще се върнем в Ла Рош-сюр-Йон — промърмори Поен, като гледаше втренчено килима.

— Обещаваш ли? — извика жена му.

— Кълна ти се.

Тя се радваше без никакви задни мисли, понеже за нея мъжът ѝ беше най-важен от всичко друго на света.

— Може ли да се обадя на Ален? — попита Ан-Мари.

— По това време ли?

— Не смяташ ли, че си заслужава да го събудя?

— Добре, щом така смяташ...

Сигурно и тя не успяваше да осъзнае напълно станалото.

— Нали ще пийнете все пак нещо? — промърмори Поен и погледна Мегре донякъде притеснено.

Погледите им се срещнаха. За сетен път на комисаря му се стори, че пред него стои човек, с когото си приличат като двама братя. И двамата имаха същия тежък и тъжен поглед, по един и същи начин изгърбваха раменете си.

Чашката алкохол беше само претекст, за да седнат за момент един срещу друг. В това време младото момиче говореше по телефона.

— Да... Всичко свърши... Засега не трябва да се говори за това... Трябва да оставим на татко грижата да им поднесе тази изненада, от трибуната...

Какво биха могли да си кажат двамата мъже?

— За ваше здраве!

— За ваше здраве, господин министър.

Госпожа Поен беше излязла от салона. След малко и Ан-Мари я последва.

— Отивам да спя — промърмори Мегре и се изправи. — А вие имате нужда от това дори повече от мен.

Поен му подаде неловко ръка, като че това не беше банален жест, а израз на чувство, от което изпитва свян.

— Благодаря ви, Мегре.

— Направих, каквото можах...

— Да.

И двамата тръгнаха към вратата.

— Въсщност аз също отказах да му стисна ръката...

А после, вече на стълбището, точно в мига преди да обърне гръб на своя домакин, той добави:

— Все пак някой ден той ще се провали...

Шедоуз Рок Фарм, Лейквил (Кънектикът)
23 август 1953 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.